

2008 M. LAPKRIČIO 17 D., PIRMADIENIS

PIRMININKAVO: H. G. PÖTTERING

Pirmininkas

(Posėdis buvo pradėtas 17 val.)

1. Sesijos atnaujinimas

Pirmininkas – Skelbiu atnaujintą Europos Parlamento sesiją, kuri buvo atidėta 2008 m. spalio 23 d.

2. Pasveikinimo žodžiai

Pirmininkas. – Ponios ir ponai, šiandien *EuroMedScola* baigė programą čia, Strasbūre. Mums buvo labai malonu pasveikinti daugiau kaip 250 jaunuolių, kurių amžius – nuo 16 iki 18 metų, atvykusių iš viso Europos ir Viduržemio jūros regiono, kitaip tariant, iš Viduržemio jūros regiono valstybių sąjungos, apimančios 27 Europos Sąjungos valstybes nares ir mūsų šalis partneres šiame regione – taigi iš viso 37 šalis.

Dalyviai dabar užėmė savo vietas galerijoje. Per praėjusias dvi dienas ir anksčiau jie aptarinėjo įvairias temas, įskaitant aplinką, imigraciją, lygybę, piliečių vaidmenį, švietimą ir daugelį kitų. Tai Europos Sąjungos ir pietinės Viduržemio jūros pakrantės šalių bendradarbiavimo išraiška.

Mokiniai iš Izraelio, Palestinos, arabų valstybių ir visų Europos Sąjungos šalių taip pat buvo čia, ir labai norėčiau pasveikinti mūsų jaunuosius draugus atvykus į galeriją. Tai buvo fantastiškas renginys, ir labai džiaugiuosi, kad turėjau galimybę susitikti su jais. Dar kartą kuo šilčiausiai sveikinu atvykus į Europos Parlamentą.

3. Ankstesnio posėdžio protokolų tvirtinimas (žr. protokolą)

4. Parlamento sudėtis (žr. protokolą)

5. Įgaliojimų tikrinimas (žr. protokolą)

6. Komitetų ir delegacijų sudėtis (žr. protokolą)

7. Bendru sprendimu priimtų teisės aktų pasirašymas (žr. protokolą)

8. Klaidų ištaisymas (Darbo tvarkos taisyklių 204a straipsnis) (žr. protokolą)

9. Prašymas taikyti skubos tvarką (žr. protokolą)

10. Pateikti dokumentai (žr. protokolą)

11. Žodiniai klausimai ir raštiški pareiškimai (gauti dokumentai) (žr. protokolą)

12. Anuluoti raštiški pareiškimai (žr. protokolą)

13. Petijos (žr. protokolą)

14. Veiksmai įgyvendinant Parlamento pozicijas ir rezoliucijas: žr. protokolą

15. Tarybos perduoti susitarimų tekstai (žr. protokolą)

16. Asignavimų perkėlimas (žr. protokolą)

17. Darbų programa

Pirmininkas. – Buvo išdalytas galutinis šios sesijos darbotvarkės projekto variantas, sudarytas per pirmininkų konferencijos susitikimą 2008 m. lapkričio 13 d., ketvirtadienį, pagal Darbo tvarkos taisyklių 130 ir 131 straipsnius. Buvo paprašyta, kad šis projektas būtų pataisytas šitaip.

Trečiadienis:

Socialistų frakcija Europos Parlamente paprašė, kad Tarybos ir Komisijos pareiškimai dėl automobilių pramonės situacijos būtų įtraukti į rytojaus darbotvarkę. Reikėtų atkreipti dėmesį, kad, įtraukus šį punktą, klausimas žodžiu dėl minimalius kriterijus aplinkosaugai tikrinti valstybėse narėse numatančios rekomendacijos apžvalgos turės būti perkeltos į ketvirtadienio darbotvarkę.

Hannes Swoboda, PSE frakcijos vardu. – (DE) Gerb. pirmininke, esu įsitikinęs, kad visi šiuose Rūmuose žino, kad dabar automobilių pramonės Europos Sąjungoje padėtis yra labai sudėtinga iš dalies dėl automobilių pramonės krizės Jungtinėse Valstijose. Todėl manau, kad Komisija turi svarų pagrindą rengti pareiškimą apie tai, kaip ji vertina šią krizę, kokius galimus sprendimus ji numato, įskaitant, pavyzdžiui, valstybės pagalbą, kokių reikia laikytis konkurencijos taisyklių ir taip toliau. Tai, mano nuomone, svarbus klausimas.

Tačiau norėčiau pridurti, kad neketiname mažinti ar atidėti aplinkosaugos tikslų, keliamų automobilių pramonei. Vis tiek reikalausime, kad šie aplinkosaugos tikslai būtų įgyvendinti ir įtvirtinti, taip pat turime turėti galimybę čia su Komisijos atstovu aptarti automobilių pramonės ekonominius sunkumus. Tai viena iš mums rūpimų problemų, ir tikiuosi, kad dėl jos turėsime didelį palaikymą.

(Parlamentas priėmė pasiūlymą)

(Todėl buvo priimta pataisytoji darbų tvarka.)⁽¹⁾

*
* *

Koenraad Dillen (NI). – (NL) Gerb. pirmininke, laikydamasis darbo tvarkos pagal Darbo tvarkos taisyklių 7 straipsnį, norėčiau pareikšti apgailestavimą dėl to, kad šį vakarą iš darbotvarkės buvo pašalintas K. H. Lehne's pranešimas, kuris įprastai turėjo būti aptariamas per šio vakaro diskusiją ir kuriame išdėstomi su mano kolegos Franko Vanhecke's neličiamybe susiję reikalai. Todėl nenumatoma jokių diskusijų, o tai prieštarauja pradinės darbotvarkės nuostatomis.

Antra, norėčiau pareikšti protestą dėl to, kad K. H. Lehne po diskusijos dėl pranešimo komitete atsisakė siųsti šį pranešimą svarstomam asmeniui, teigdamas, kad pranešimas jam bus prieinamas po diskusijos per plenarinį posėdį. Tačiau būtent ši tema buvo plačiai aptarinėjama tą vakarą per Belgijos televizijos VRT kanalą, taigi, atrodo, pranešimo turinys buvo atskleistas. Todėl norėčiau, kad nustatytumėte, kaip šis konfidencialus pranešimas, kurio buvo neleista peržiūrėti suinteresuotam asmeniui, tą patį vakarą galėjo būti aptarinėjamas per Belgijos televiziją taip, lyg jis visiškai nebūtų konfidencialus.

Pirmininkas. – Atkreipsime į tai dėmesį. Negaliu ir nebandysiu vėl Jūsų patikinti, bet galiu jums pasakyti, kad kartais būna paskelbiami netgi mano rašyti laišakai, kuriuos mano darbuotojai privalo tvarkyti visiškai konfidencialiai. Ši situacija yra susijusi ne tik su Jumis ir dėl to bet kuriuo atveju tenka apgailestauti. Mes atkreipėme į tai dėmesį ir tai ištirsime.

18. Vienos minutės kalbos svarbiais politiniais klausimais

Pirmininkas. – Kitas klausimas – vienos minutės kalbos svarbiais politiniais klausimais.

Nicodim Bulzesc (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, 2008 m. gruodžio 4 ir 5 d. Europos Parlamentas aptars pasiūlymų rinkinį, kuriuo siekiama pakeisti 2003/87/EB Direktyvą dėl prekybos apyvartiniais taršos leidimais sistemos dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų 2013–2020 m. laikotarpiu.

⁽¹⁾ Dėl papildomų darbų tvarkos pakeitimų žr. protokolą

Pasiūlyme numatoma smarkiai padidinti pardavimus aukcionuose nuo pat 2013 m. Nors šiandien 90 % taršos pramonės įmonėms leidimų yra išduodama veltui, naujoje direktyvoje nurodoma, kad pardavimai vien per aukcionus įsigalios nuo 2013 m.

Rumunijai tai gali sukelti nepaprastai sunkias visos ekonomikos pasekmes, ir bus rimtai paveikta pramonė. Daug pramonės bendrovių turės veiklą perkelti į trečiąsias šalis, kur nėra tokios griežtos klimato apsaugos, o tai pakels kainas ir sulėtins Rumunijos infrastruktūros plėtros projektą. Štai kodėl prašau, kad Rumunijos pramonės įmonės per visą šį laikotarpį galėtų nemokamai gauti visus leidimus CO₂ pažymėjimams.

Miguel Angel Martínez Martínez (PSE). – (ES) Gerb. pirmininke, vakar vakare per jungtinę ir nepaprastai sklandžią operaciją Prancūzijos teritorijoje Prancūzijos ir Ispanijos saugumo pajėgos suėmė vieną iš svarbiausių ir galbūt žiauriausių ETA lyderių, Txeroki, kuri jį persekiojo daugiau kaip šešerius metus už įvairias žmogžudystes ir pasikėsinimus.

Laikydamasis atsargumo, kuris visada būtinas tokiais atvejais, manau, kad tai labai gera žinia, ir esu įsitikinęs, kad Rūmai kaip kompensaciją pareikš pasitenkinimą dėl mūsų pareikštų neigiamų nuostatų kitomis progomis, kai kalbėdavome apie šios organizacijos nusikaltimus.

Tai labai smarkus smūgis teroristų organizacijai, ir reikia pasveikinti Prancūzijos ir Ispanijos saugumo pajėgas, vyriausybes bei žmones su sėkminga operacija. Taip pat turime pasveikinti save dėl pavyzdingo tarptautinio bendradarbiavimo, nes tai būtina priemonė kovoje su terorizmu.

Galiausiai, gerb. pirmininke, turiu pasakyti, kad teroristai turi žinoti, koks bus jų likimas: suėmimas ir perdavimas teismams ir už savo nusikaltimus, bent jau už tuos, kuriuos galima įrodyti, kalint kalėjime.

Viktória Mohácsi (ALDE). – (HU) Dėkoju, gerb. pirmininke. Ponios ir ponai, jau praėjo beveik 10 mėnesių nuo to laiko, kai Europos Parlamentas priėmė rezoliuciją, kurioje prašoma, kad Europos Komisija nustatytų strategiją dėl romų. Komisija nepranešė nieko naujo net istoriniu vadinamame Europos Sąjungos ir romų aukščiausiojo lygio susitikime, išskyrus tai, kad darbuotojai rengia dokumentą.

Tuo tarpu Kosove romai vis dar gyvena sveikatai pavojingose ir švinu užterštose vietovėse, o Vengrijoje devyni romų šeimų namai buvo užpulti apmėtant Molotovo kokteiliais ir naudojant šaunamuosius ginklus. Naujausia ir nepaprastai liūdinančia tokių užpuolimų vieta tapo Nagycséc, kurioje du bandantys pabėgti iš degančio namo romai buvo žiauriai nužudyti, naudojant šratinius ginklus.

Remiantis pilietinių organizacijų pranešimais, pastaraisiais mėnesiais dėl policijos brutalumo ir neapykantos romams beveik 30 000 romų pabėgo į Italiją. Šią situaciją dar labiau apsunkina dabartinė ekonomikos krizė, kuri – tuo galima neabejoti – labiausiai paveiks atskirtį ir skurdą patiriančias socialines klases ir romus. Norėčiau priminti visiems atsakingiems politikams, kad tai yra dar viena priežastis, kodėl turime kurti Europos romų strategiją. Labai jums ačiū.

Bogusław Rogalski (UEN). – (PL) Gerb. pirmininke, norėčiau iškelti klausimą dėl aplinkkelio aplink Augustavo miestą Lenkijoje. Europos Teisingumo Teismo sprendimo atidėjimas reiškia dar daugiau mirčių, taip pat ir pėsčiųjų, dėl nelaimingų atsitikimų keliuose. Kasmet apytiksliai du milijonai komercinių transporto priemonių pervažiuoja per miesto centrą. Atsižvelgiant į daugelį draustinių Polesės regione projektų, Europos Komisija, įšaldydama visas investicijas į kelius šiame regione, atima iš jo plėtros galimybę.

Europos Komisijos sprendimas reiškia, kad sritis paverčiama *skansen*, ir remiantis kai kurių Vakarų šalių modeliu čia bus sukurta vaizdinga turistų lankoma vieta. Bet netiesiant Augustavo aplinkkelio ir tai motyvuojant siekiu bet kokia kaina išsaugoti aplinką, ignoruojant žmonių poreikius, iš šiaurietinės Lenkijos gyventojų atimama oraus gyvenimo ir teritorijos vystymo galimybė. Europos Komisija turi į tai atsižvelgti. Gamtą reikia saugoti, bet ne žmonių gyvybių kainą.

László Tócs (Verts/ALE). – (HU) Gerb. pirmininke, „Aš noriu gailestingumo, o ne aukos“ – Jėzaus žodžiai aidi mūsų sielose, kai susiduriame su nevaldomu smurtu ir žiaurumu pasaulyje. Teroras ir prievarta yra dar skausmingesni, kai vykdomi dėl fundamentalistų religingumo ar religinio išskirtinumo.

Štai kodėl turime protestuoti prieš žiaurią trylikos metų mergaitės iš Pietų Somalio egzekuciją, kuri, išžaginta trijų vyrų, buvo mirtinai užmėtyta akmenimis pagal Islamo teismo sprendimą. Taip pat turime protestuoti prieš Irako krikščionių mažumos persekiojimą, kurių tūkstančius karingi šiitai privertė bėgti iš savo namų, esančių Mosule ir aplinkiniame regione.

Laikydamosi Europos krikščioniškosios tradicijos, religinės tolerancijos ir ekumeninės brolybės principų, Europos Sąjunga turi prabilti balsu ir imtis veiksmų, kad apsaugotų religinio smurto ir persekiojimo aukas.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL). – (PT) Portugalijos įvairių sektorių darbuotojai kovoja už savo teises. Norime pareikšti solidarumą su kovotojais. Ypač palaikome drąsią kovą ir išpūdingą demonstraciją, kuri Lisabonoje lapkričio 8 d. iš visų šalies kampų subūrė 120 000 mokytojų. Ši antra didelio masto demonstracija per šešis mėnesius įtraukė beveik 80 % šios profesijos atstovų. Po jos buvo kiti renginiai, kuriais siekta parodyti, kad mokytojai pasiryžę toliau ginti valstybės finansuojamą mokymą ir kovoti už orumą bei pagarbą savo darbui, kuris būtinas jaunajai kartai lavinti ir Portugalijos plėtrai bei pažangai užtikrinti, nes šioje šalyje mokyklų laimėjimų rodikliai vieni blogiausių lyginant su kitomis Europos Sąjungos šalimis.

Taip pat palaikome darbuotojų iš Piritės Alentejanas, Aljustrel savivaldybės, kovą dėl šachtų veiklos stabdymo, nes tarptautinė bendrovė nusprendė šią veiklą laikinai sustabdyti praėjus šešiams mėnesiams nuo jos atnaujinimo, todėl bedarbiais tapo daugiau kaip 600 žmonių. Reikia skubiai imtis priemonių, neleisiančių šalyje didėti nedarbui ir dar labiau gilinti skurdo ir taip labai skurdžiam regione.

Georgios Georgiou (IND/DEM). – (EL) Gerb. pirmininke, norėčiau informuoti Parlamentą, kad per praėjusias tris dienas, nuo lapkričio 14 iki 16 d., šalis, kuri yra kandidatė prisijungti prie Europos Sąjungos, savo karinius jūrų laivus laikė Graikijos kontinentiniame šelfe. Aš neketinu ginti Graikijos pusės. Graikų kontinentinis šelfas yra taip pat ir Europos kontinentinio šelfo dalis, bet nematyti Europos susirūpinimo dėl siekio apsaugoti savo suverenias teises šioje srityje.

Stebėtina, kaip šitaip besielgianti šalis, taip akivaizdžiai pažeidžianti ribas, turi ketinimų prisijungti prie Europos, taigi kaip galima priimti šią Azijos šalį į Europą, kai ji šitaip elgiasi.

Irena Belohorská (NI). – (SK) Pernai spalį paskelbiau raštišką pareiškimą, išpėjantį apie ekstremalios dešinėsios organizacijos, pasivadinusios „Vengrijos sargyba“, atsiradimą. Deja, Vengrijos valdžios institucijų neveiklumas ir mūsų abejingumas Europos lygmeniu davė vaisių. Šis fašizmas dabar jau persikėlė į Slovakiją.

Negalima būti abejingiems, matant per praėjusias dvi savaites ir anksčiau vykusias provokacijas. Lapkričio 8 d. dvidešimt aštuoni Vengrijos organizacijos nariai Slovakijos mieste Kráľovský Chlmec žygiavo apsirengę drabužiais, imituojančiais fašistų uniformas, ir žuvusiems karuose padėjo vainiką su provokaciniu užrašu: „Aš tikiu, kad Vengrija atgims“. Mane gąsdina tai, kad Slovakijos valdžios institucijų įsikišimo Europoje nebuvo pastebėta.

Kaip įmanoma, kad būtent tuo metu, kai Europa pažymi 70-ąsias *Kristallnacht* metines, valstybė narė gali toleruoti, kad jos teritorijoje veiktų tokios organizacijos, kaip „Nyilas“, „Vengrijos sargyba“, „Jobbik“ ar „Hnutie 64“? Ar tikrai galime būti abejingi tokiam dalykui, kuris yra panieka milijonams Antrojo pasaulinio karo aukų, arba tam, kad po vienos iš mūsų valstybių narių miestus gali žygiuoti fašistai?

Ján Hudacký (PPE-DE). – (SK) Šiandien minime 19-ąsias Aksominės revoliucijos buvusioje Čekoslovakijos Respublikoje metines, tad leiskite man išreikšti savo nerimą dėl dabartinės Slovakijos Vyriausybės politikos, ypač ekonomikos srityje, kuri labai primena politiką, vykdytą iki 1989 m. lapkričio mėn.

Vyriausybės siekiai tokiu mastu įvesti politinę valdžią ir valstybės reguliavimą privačiam sektoriui yra nepriimtini tinkamai veikiančioje rinkos sistemoje. Priėmus įstatymo dėl kainų ir baudžiamosios teisės įstatymų pakeitimus, buvo sudaryta galimybė taikyti naują kainų reguliavimą dėl euro įvedimo, numatant iki trejų metų įkalinimo bausmes smulkiems prekybininkams ir paslaugų teikėjams.

Taikydama naujas priemones dėl energijos kainų didinimo, vyriausybė pateikė nemažai populistinių pareiškimų ir grasinimų, kėsindamasi nacionalizuoti daug privačių įmonių energetikos sektoriuje ir siūlydama griežtas ne iki galo ir paviršutiniškai parengtas reguliavimo priemones, skirtas privačioms įmonėms, siekiant apginti vadinamąjį bendrą ekonominį interesą.

Remiantis pretekstu spręsti finansų krizę ir ekonomikos nuosmukį, anksčiau minėtos priemonės neleis toliau liberalizuoti ir iškraipys rinką bei išgąsdins potencialius investuotojus.

Marek Siwiec (PSE). – (PL) Gerb. pirmininke, kaip ir kasmet, lapkričio 14 d. Poznanėje buvo surengtas maršas už lygybę. Mano jaunųjų kolegų grupė, Jaunųjų socialdemokratų federacijos nariai, dalyvavo šiame marše. Jų šūkis buvo: „Įvairovei taip, nepakantumui ne“. Šis maršas yra didesnės kampanijos dalis. Šią kampaniją visoje Europoje vykdo Socialistų frakcija Europos Parlamente, keldama tolerancijos klausimą, o kampanijos veikla buvo vykdoma jau daug mėnesių. Kai demonstracija baigėsi, šią grupę užpuolė koks tuzinas banditų, juos sumušė ir atėmė vėliavas su Socialistų frakcijos Europos Parlamente emblema. Vienas

iš nukentėjusių asmenų buvo paguldytas į ligoninę. Tikiuosi, kad Lenkijos valdžios institucijos nustatys ir nubaus atsakingus už šį incidentą asmenis. Ir tikiuosi, kad politinį banditizmą, kuriuo siekiama išstumti dialogą, visuotinai pasmerks visi politikoje dalyvaujantys asmenys.

Ryszard Czarnecki (UEN). – (PL) Gerb. pirmininke, penktadienį baigėsi Europos Sąjungos ir Rusijos aukščiausiojo lygio susitikimas Nicoje, paskubomis sušauktas siekiant skatinti dalyvavimą G 20 susitikime. Europos Sąjunga iš tiesų nusprendė atnaujinti derybas su Rusija dėl partnerystės sistemos, ir tai darydama prieštaravo savo pačios sprendimui, priimtam šių metų rugsėjo 1 d., kad nebus jokių derybų su Rusija, jei Rusijos kariai nepasitrauks iš Gruzijos okupuotų teritorijų. Europos Sąjunga šiuo klausimu elgiasi kaip senas žmogus, tiksliai atsimenantis, ką darė prieš 50 metų, kai buvo pasirašytos Romos sutartys, bet užmirštantis tai, ką darė prieš du mėnesius, kai Europos Sąjunga pateikė sau ir Europai išipareigojimus šiuo svarbiu klausimu. Dabar ji atsisaukia nuo jų ir atmeta tai, dėl ko buvo bendrai sutarta rugsėjo 1 d.

Atsižvelgiant į šiuos įvykius, kyla klausimas, ar žmogaus teisės, dėl kurių Europos Parlamentas dažnai pirmauja visame pasaulyje, taip pat turi būti taikomos ir tokioms Europos šalims, kaip Gruzija ir Rusija, kai Europos Sąjunga šiuo klausimu elgiasi tiesiog kaip Poncijus Pilotas.

Monica Frassonni (Verts/ALE). – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, galbūt taip pat girdėjote, kad daugiau kampanijoje nėra jokių krizių dėl šiukšlių. Bet taip iš tikrųjų nėra: prieš kelias dienas Chiaiano, kuri turėjo būti viena iš Berlusconi liūdnai pagarsėjusių sąvartynų vietų, buvo rasta 12 000 metrinių tonų asbesto ir nuodingų atliekų. Iš kur jos atsirado, niekas nežino.

Dabar Italijoje veikia potvarkis, aiškiai prieštaraujantis visiems Europos teisės aktams dėl sveikatos apsaugos ir poveikio įvertinimo. Be to, situacija laikoma valstybine paslaptimi, nes šios sritys buvo paskelbtos kaip uždraustos, todėl neįmanoma gauti informacijos, kas ten vyksta.

Paraginame Komisiją, kad ji įsikištų; manome, kad jos pareiga tai daryti, nes ten po atviru dangumi yra 10 000 metrinių tonų asbesto ir nuodingų atliekų, keliančių pavojų visiems. Tikimės, kad Komisijos narys S. Dimas imsis veiksmų ir tai darys viešai.

Árpád Duka-Zólyomi (PPE-DE). – (HU) Gerb. pirmininke, nepriimtina, kad Slovakijos ir Vengrijos santykiai plėtotųsi pagal ekstremistinių jėgų ketinimus. Tvirtai smerkiame norinčius gadinti šių dviejų tautų santykius, nes žinome, kas yra kaltininkai. Slovakijos vyriausybės partija, Slovakijos nacionalinė partija, kelia įtampą dėl neapykantą kurstančių kalbų prieš mažumas, šiai partijai būdingi pykčio proveržiai, per kuriuos keikiama tauta ir laidomi įžeidimai, nukreipti vengrams. Vengrijoje, atvirkščiai, ne vyriausybės institucija, bet parlamentinės ekstremistinės grupės trokšta pernelyg jautriai reaguoti į šias atakas. Tai pagrindinis skirtumas.

Abu reiškinius reikia pasmerkti. Viena iš priežasčių, kodėl nuodijami dviejų tautų santykiai, yra ta, kad Socialistų frakcija Europos Parlamente nekreipė dėmesio į Slovakijos SMER partijų koalicijos vykdomą politiką, šitaip kurstydamą ekstremalią, aiškiai prieš mažumas nukreiptą politiką. Todėl Socialistų frakcijos sprendimas vėl priimti SMER į savo gretas buvo blogas, duodantis laisvę ekstremistinėms kalboms prieš vengrus. Deja, koalicinė Bratislavos vyriausybė nesuteikia galimybės gerinti Slovakijos ir Vengrijos santykių. Dėkoju.

Hannes Swoboda (PSE). – (DE) Gerb. pirmininke, nenoriu dabar leisti į smulkmenas, bet manau, kad A. Duka-Zólyomi – kuris yra mano geras draugas – gerai žino, kad Socialistų frakcija Europos Parlamente yra labai kritiška koalicijos, ir ypač J. Slota partijos, atžvilgiu.

Tačiau dabar laikas, ypač po labai draugiško dviejų ministrų pirmininkų R. Fico ir F. Gyurcsany susitikimo, sutvarkyti reikalus taip, kad dvi šalys galėtų kartu taikiai spręsti savo problemas, ir neduoti radikalams pagrindo veikti. Dėl to mes sutariame: radikalams neturi būti leidžiama ir toliau skleisti nuodijančių kalbų. Tai iš tikrųjų taikoma J. Slota žodiniam radikalizmui, ir ypač „Vengrijos sargybai“. Raginu abi šalis ir abu ministrus pirmininkus, taip pat visas partijas šiuose Rūmuose dėti kiek įmanoma daugiau pastangų, kad nutildytume radikalus, neleistume jiems blokuoti sienų ir užtikrintume, jog bus išgirsti taikiai nusiteikę žmonės, norintys apsaugoti mažumas ir joms padėti.

19. Oficialus pasveikinimas

Pirmininkas. – Ponios ir ponai, man labai malonu pasveikinti atvykus į galeriją buvusių pirmojo laisvai išrinkto VDR parlamento narių grupę.

Šis parlamentas, nusprendęs vėl suvienyti Vokietiją, pateko į istorijos vadovėlius, paskui greitai išsiskirstė. Delegacijai vadovauja tuometinio *Volksammer* pirmininkė dr. Sabine Bergmann-Pohl. Labai šiltai sveikinu ją, atvykusią į Europos Parlamentą.

(Plojimai)

20. Vienos minutės kalbos svarbiais politiniais klausimais (tęsinys)

Jim Higgins (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, „eCall“ sistema automobiliuose yra reikšmingas pažangos rezultatas, padedantis gelbėjimo tarnyboms kiek galima greičiau pasiekti nelaimingo atsitikimo vietą. Prietaisas nustato tikslią nelaimingo atsitikimo vietą, kad greitosios pagalbos, policijos ir priešgaisrinės apsaugos tarnybos ją galėtų pasiekti kiek galima greičiau. Tai ypač svarbu kaimo ir tolimose srityse, ypač autoavarijų, kuriose patekęs tik vienas automobilis, atveju.

„eCall“ dabar yra standartinė įranga, įrengiama visuose naujuose daugelio Europos Sąjungos šalių automobiliuose. Deja, ši sistema neveikia mano paties šalyje, Airijoje, kur vis dar įvyksta neleistinai daug nelaimingų atsitikimų, kurių metu žūsta žmonės. Manau, kad ši sistema turi būti privaloma visose valstybėse narėse.

Šis prietaisas tikrai padeda išgelbėti žmonių gyvybes. Todėl raginu Komisiją primygtinai reikalauti, kad visos valstybės narės nustatytų, jog šis prietaisas būtų įrengiamas visuose naujuose automobiliuose.

Vladimír Maňka (PSE). – (SK) Pagal Slovakijos mokslų akademijos sociologijos instituto atliktą tyrimą Slovakijos vengrų kilmės piliečiai didžiuojasi esantys Slovakijos Respublikos piliečiai. Šios nuomonės laikosi daugiau kaip 70 % žmonių, ir tai aukščiausias procentinis dydis per Slovakijos Respublikos istoriją.

Šis rezultatas yra aiškus pranešimas, atremiantis kai kurių bandančių įtikinti Europą politikų teiginius, kad vengrų mažuma Slovakijoje yra diskriminuojama. Kai kurie Europos Parlamente dirbantys mano kolegos, užuot sėdę prie derybų stalo, dvejus metus teikė pirmenybę komunikacijos metodui, dėl kurio dar labiau radikalesnė tampa vidaus politinė situacija.

Norėčiau pakviesti tuos, kurie nori draugiškų Vengrijos ir Slovakijos santykių, palaikyti abiejų šeštadienį susitikusių ministrų pirmininkų pastangas siekiant koordinuoti kovą su ekstremizmu ir parodyti abiem šalims kelią gerų ir draugiškų santykių link.

Džiaugiuosi, kad praėjus dviem dienoms po derybų Vengrijos ministras pirmininkas priėmė priemones, leisiančias pakeisti prieš ekstremizmą nukreiptus įstatymus. Tai bus veiksmingiausias ginklas prieš tuos, kas šiandien grasina demokratijai šiame regione ir lieka nenubausti.

Eoin Ryan (UEN). - Gerb. pirmininke, vienas iš pagrindinių elementų Europos Sąjungos baltojoje knygoje dėl sporto yra rasizmo pašalinimas, kuris būdingas ypač per futbolo rungtynes. Deja, rasizmas bjauriai iškėlęs galvą Škotijos futbolo lygoje, ir dėl to visi labai apgailėstaujame. Kai kurie žaidėjai, paskelbę, kad žais už Airiją, patyrė rasinius įžeidinėjimus, „Bado daina“, kuri buvo dainuojama yra didžiulis įžeidimas ne tik tai žaidėjams, bet ir Airijos žmonėms.

Sveikinu tai, kad Škotijos FA, taip pat buvęs Britanijos vidaus reikalų ministras John Reid dėl to imasi veiksmų. Rasizmo negalima toleruoti, nesvarbu, kur jis keltų savo bjaurią galvą, taip pat manau, kad visi turime atsistoti ir pasakyti, kad šie dalykai visiškai nepriimtini ir kad jų neturėtų būti – nesvarbu, kur tai vyksta.

Milan Horáček (Verts/ALE). – (DE) Gerb. pirmininke, per Europos Sąjungos ir Rusijos aukščiausiojo lygio susitikimą Nioje praėjusį penktadienį buvo nuspręsta, kad derybos dėl naujos partnerystės sutarties su Rusija bus pratęstos gruodžio 2 d., neatsižvelgiant į tai, kad kai kurios valstybės narės reiškė susirūpinimą ir kad kai kurios problemos, pavyzdžiui, tolesni veiksmai Gruzijoje ir Kaukaze, liko neišspręstos.

Stebėjau įvykius Rusijoje su dideliu susirūpinimu. Gana paslaptinga tai, kad Dūma balsavo už prezidento kadencijos pratęsimą iki šešerių metų. Žmogaus teisės ir toliau trypiamos, kaip rodo Svetlanos Bachminos, buvusios penkeriems metams įkalinto verslininko Michailo Chodorkovskio darbuotojos, byla: valdžios institucijos ir toliau neleidžia jos anksčiau paleisti iš Sibire esančios įkalinimo įstaigos, net nepaisant to, kad ji yra nėščia ir greitai gimdys. Per derybas Europos Sąjunga neturi nusileisti Rusijos su šantažu susijusiems veiksams dėl energetikos ir turi aiškiai atkreipti dėmesį į žmogaus teisių pažeidimus.

József Szájer (PPE-DE). - (HU) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, viena iš svarbiausių Europos piliečių teisių yra teisė laisvai judėti. Prieš metus, kai atidarėme Šengeno sienas, atsirado keistos kliūtys prie kai kurių naujų valstybių narių sienų, kaip antai, tarp Austrijos ir Čekijos, tarp Vengrijos ir Slovakijos ir tarp Vengrijos ir Austrijos. Prie mano gimtojo miesto Austrijos valdžios institucijos pastatė ženklą: „Automobiliui įvažiuoti draudžiama“ kelyje, kuriuo laisvai važinėja automobiliai.

Kadangi, mūsų nuomone, ši erzianti kliūtis riboja vieną iš svarbiausių Europos piliečių teisių – teisę į laisvą judėjimą, mano kolegos Othmar Karas, Livia Járóka ir aš simboliškai paslėpėme ženklą su Europos Sąjungos vėliava protestuodami prieš šią kliūtį, keliančią didelį vietos gyventojų suerzinimą.

Šiandien mums nereikia daugiau kovoti su geležine uždanga, gerbiamieji Parlamento nariai – keliomis progomis jau esu atvežęs šią tikros geležinės uždangos dalį iš savo gimtojo miesto apylinkių – bet tik su ženklais „Įėjimo nėra“, tačiau manau, kad laikydamiesi Europos dvasios turime pasirūpinti, kad jie taip pat būtų pašalinti.

Dėl vengrų ir slovakų konflikto noriu tik tiek pasakyti, kad protestuojantys prieš ekstremistus nusipelnę patikėjimo tik tuo atveju, jei jie būtų taip pat elgęsi kaip Ján Slota, koalicijos partijos narys, rašęs pareiškimus prieš vengrus ir reikalavęs pašalinti vengrus iš Slovakijos.

Kristian Vigenin (PSE). - Gerb. pirmininke, šiais metais minime 70-ąsias *Kristallnacht* pogromų metines. Atrodo, kad kolektyvinė atmintis silpsta, nes visame pasaulyje, įskaitant ir Europos demokratines valstybes, susiduriame su didėjančiu ekstremizmu, susijusiu su rasizmu, ksenofobija, antisemitizmu ir agresyviu nacionalizmu.

Žvelgdama į 2009 m. Europos rinkimus, PSE frakcija įsitikinusi, kad politiniai atstovai gali atlikti teigiamą vaidmenį bendrai skatinant abipusę pagarbą ir supratimą.

PSE frakcija yra įsipareigojusi didinti žmonių supratimą apie kultūrinės ir religinės įvairovės vertingumą, nes dėl šios įvairovės visuomenės abipusiškai praturtėja. Mes visada pabrėžiame, kad viešiesiems asmenims būtina susilaikyti nuo tvirtinimų, kuriais skatinamas žmonių grupių stigmatizavimas. Ar galiu pareikšti, kad esu sutrikęs dėl to, kad EPP pasirinko – ir vis dar laikosi šio sprendimo – savo svarbiausiu partneriu Bulgarijoje tokią partiją, kurios lyderis aukštai vertina Stalino, Hitlerio ir Mao valstybės valdymo meną; jis mano, kad integracijos galima pasiekti nustatant sąrašą bulgarų vardų, kuriais turi būti pavadinti visi ne bulgarų etninės kilmės naujagimiai; žmogus, teigiantis, kad Bulgarijos piliečiais gali būti bulgarai, Turkijos – turkai, o jei kur kitur esama turkų, jie turi važiuoti į Turkiją.

Būtų įdomu, jei jūs, gerb. pirmininke, arba EPP pritaikytumėte tą patį metodą etniniam turkam Vokietijoje. Manau, kad Europos partijoms turi būti svarbu rūpestingai rinktis partnerius, nes jei keičiate kokybę į kiekybę, pirmiausia nukenčia EPP patikimumas, nacionalinių politinių sistemų stabilumas ir, žinoma, paprastų dešiniojo sparno rinkėjų įsitikinimai.

Pirmininkas. – Gerb. K. Vigeninai, kadangi kreipėtės į mane asmeniškai, pasakysiu, kad praėjusį pirmadienį Briuselyje Europos Parlamentas rengė labai jaudinantį *Kristallnacht* paminėjimą.

Kalbant apie mano partinę narystę, aš einu pirmininko pareigas ir veikiu ne kaip partijos narys, nors, žinoma, išies jaučiuosi susijęs su savo partija. Vis dėlto turėsite tiesiogiai klausti atsakingų asmenų, nes tai nėra klausimas, kurį galima užduoti pirmininkui.

Nicolae Vlad Popa (PPE-DE). - (RO) Visų pirma sveikiname dėl per neseniai įvykusį G 20 susitikimą priimto veiksmų plano ir J. M. Barroso ir prezidento N. Sarkozy atskirų įnašų. Priimti galutiniai sprendimai atspindi Europos Sąjungos valstybių narių aptartą ir priimtą strategiją.

Taip pat pritariame visų dalyvių įsipareigojimui dirbti išvien, siekiant kovoti su dabartine krize finansų sektoriuje. Šiuo metu žmonės nesidomi ginčais, bet tik tikrais sprendimais. Tarpusavio priklausomybė kuria dvipusius kanalus, leidžiančius krizei sklisti, bet jie taip pat gali skleisti ir sprendimus dėl ekonomikos atkūrimo.

Rumunijos atveju nedarbas bet kurioje Europos Sąjungos šalyje dvigubai didina nedarbo didėjimo spartą mūsų besivystančioje ekonomikoje. Pirmiausia tai vyksta dėl užsienyje dirbančių žmonių, kurie siunčiami namo, o paskui – dėl užsienio bendrovių siūlomų darbo vietų skaičiaus mažėjimo, nes šios bendrovės mažina savo veiklos mastą.

Dabar nedarbą reikia analizuoti visos Europos Sąjungos lygmeniu, bet sprendimus reikia įgyvendinti ir finansuoti abiejuose šiuose kanaluose.

Gábor Harangozó (PSE). - (HU) Dėkoju, gerb. pirmininke. Ponios ir ponai, norėčiau atkreipti jūsų dėmesį į įtampą, atsiradusią kukurūzų rinkoje, kuri ypač būdinga Vidurio Europoje. Gausus derlius, nepalankios tarptautinės rinkos sąlygos ir nevienodi derliai, kurie būdingi Vidurio Europai, tam tikrose Vengrijos srityse numušė kainas daug žemiau intervencinio lygmens.

Turime imtis priemonių dėl gamintojų ir dėl rinkos stabilumo. Dabartinėmis aplinkybėmis pati Vengrija negali supirkti pertekliaus; tačiau yra kitų būdų stabilizuoti rinką. Pirmiausia, intervencinių pirkimų kiekis turi būti didinamas uostų neturinčioms valstybėms. Sistema šiuo atžvilgiu turi veikti kaip apsauginis tinklas, kaip iš pradžių ir buvo numatyta.

Antra, siekiant padėti šalims be uostų, turi būti skelbiami paraiškų konkursai dėl eksporto į trečiąsias šalis. Galiausiai taip pat reikia atidaryti specialias privačias laikymo vietas. Nustačius šias priemones, būtų neleista situacijai toliau blogėti ir suteikta pagalba augintojams, kad jie prisitaikytų prie išskirtinių aplinkybių. Ačiū jums už dėmesį.

Pirmininkas. – Klausimas baigtas.

21. Ekonominės ir pinigų sąjungos dešimtmetis ir ateities uždaviniai (diskusijos)

Pirmininkas. - Dabar pradėsime diskusijas dėl Ekonominės ir pinigų sąjungos dešimtmečio ir būsimų iššūkių. Ta proga norėčiau labai šiltai pasveikinti į Europos Parlamentą atvykusius Liuksemburgo ministrą pirmininką ir finansų ministrą bei euro grupės pirmininką Jean-Claude'ą Junckerį.

(Plojimai)

Žinoma, man taip pat malonu pasveikinti kompetentingą Komisijos narį Joaquíną Almunia.

Pervenche Berès, pranešėja. - (FR) Gerb. pirmininke, gerb. euro grupės pirmininke, gerb. Komisijos nary, manau, kad tai svarbi akimirka, o tema, kurią šiandien ketiname svarstyti, labai veikia visus europiečius.

Manau, ir visi šiandien tuo įsitikinę, kad euras yra didžiausias kapitalas, mūsų geriausia investicija. Dabar laikas įvertinti situaciją, bet atlikdami vertinimą krizės laikotarpiu tikrai turime ieškoti priemonės, leisiančios paspartinti ekonomiką. Kokioje situacijoje būtume atsidūrę be euro? Neįvedusi euro Islandija šiandien būtų daugmaž panaši į Airiją, ar veikiau Airija būtų panaši į Islandiją.

Per šią krizę vėl atnaujinome diskusijas, nes tik dabar visi suprato, kiek daug euras sustiprino mūsų gebėjimą atlaikyti pasikeitimus ne tik įprastu metu, bet ir per krizę.

Gerb. Komisijos nary, norėčiau padėkoti Jums už nuojautą, nes kai 2008 m. gegužės mėn. šiuose Rūmuose ant stalo padėjote šį dokumentą, niekas nesuprato, koks jis bus naudingas ir būtinas, ar kaip jis, suteikdamas tokį tvirtą pagrindą, koks yra euras, padės mums atlikti būtiną darbą, kuriuo siekiama numatyti ateitį ir stiprinti gebėjimus spręsti prieš mus kylančią krizę.

Tačiau puikiai žinau, kad per Jūsų diskusiją ekonomikos reikalų ir finansų ministrai netikėtai susirūpindavo kitais dalykais, t. y. dalykais, į kuriuos nekreipdavo dėmesio: finansų rinkų reikalais. Turite priminti jiems, kad jei jie nori ateityje išsivaduoti iš krizinės situacijos, kurioje esame, jiems tai nepavyks, jei nebus daroma dviejų dalykų.

Jie turės suderinti ekonominę ir pinigų sąjungą. Matėme, kad tai buvo padaryta, siekiant valdyti krizę finansų rinkose. Matome, kad tai daroma šiandien, siekiant valdyti dabartinę krizę tikrojoje ekonomikoje. Pinigų politika gali daug padaryti užtikrindama likvidumą, kad padėtų rinkoms veikti, ir mažindama palūkanų normas, kad pabandytų atgaivinti investicijas. Bet tai viskas! Po to vyriausybės turi imtis veiksmų, kad gelbėtų bankus, šalintų kenksmingus produktus ir ateityje atgaivintų ekonominę veiklą Europos Sąjungoje.

Todėl laikas ekonomikos reikalų ir finansų ministrams taikyti Sutartį, kurioje nurodyta, kad jie savo ekonomikos politiką turi laikyti bendrojo intereso politika. Remdamasis šiuo pagrindu, gerb. Komisijos nary, iš naujo pradėkite diskusijas Ekonomikos ir finansų taryboje, reikalaukite laikytis šių pasiūlytų gairių ir iš naujo suderinkite savo poziciją su mūsų pozicija remdamasis pasiūlymais, mūsų pasiūlymais, kuriuos patvirtinsite, kad ateityje euras iš tikrųjų padėtų plėtrai ir užimtumui.

Kalbant apie pinigų politiką, mes, žinoma, gerbiame Centrinio banko nepriklausomybę, bet taip pat gerbiame Sutartį kaip visumą, o 105 straipsnyje, aptariant kainų stabilumą taip pat nustatoma, kad Centrinis bankas turi siekti ir kitų Sąjungos tikslų. Ar reikia, kad tai parodyčiau? Ar reikia, kad pasakyčiau, kad rytoj galime taip pat pradėti naujas diskusijas? Ar nebūtina – to nėra mūsų pranešime – bet ar nereikės pradėti diskusijų dėl finansų rinkos stabilumo tikslo įtraukimo į pinigų politikos tikslus? Šį klausimą pateikiu jums.

Žinoma, nepasieksime pažangos dėl Ekonominės ir pinigų sąjungos, jei neatsižvelgsime į tikrosios ekonomikos ir finansų rinkos santykį. Šiandien mokame kainą už tai, kad buvome tą pamiršę.

Kalbant apie plėtrą, ši krizė vėl atveria sąlygas diskusijoms, bet manau, kad turime būti griežti. Reforma prieš prisijungimą prie euro zonos būna lengvesnė negu reforma po prisijungimo prie euro zonos, nors tai atlikti nepaprastai sudėtinga. Gerb. Komisijos nary, jūs tai ypač pabrėžėte savo pranešime: iškėlėte mintį, kad euro zonoje atsiradę skirtumai yra svarbi priežastis susirūpinti. Jie yra didesni, negu iš pradžių manėme.

Todėl mes, Europos Parlamentas, prašome Jus sudaryti sąlygas Europos Sąjungai taikyti priemones, leisiančias laikytis išlaidų visuomenės poreikiams kokybės, kad pamatytume, kaip reaguoja valstybės narės, ir užtikrintume, kad tai nėra tik diskusija apie slenksčius, ne bendro pobūdžio diskusija ir ne diskusija apie išlaidų visuomenės poreikiams kokybę, už kurias yra atsakingi ekonomikos reikalų ir finansų ministrai.

Kalbant dėl Jūsų mums siūlomų gairių, taip pat, gerb. Komisijos nary, manome kad turite šiandien kreiptis į valstybes nares ir prašyti, kad jos persvarstytų savo planus. Jų nacionaliniuose reformų planuose šiuo metu neatsižvelgiama į Jūsų pateiktas naujausias prognozes.

Jei ketiname rimtai imtis jungtinės ekonomikos politikos koordinavimo, dabar reikia persvarstyti šiuos planus remiantis Jūsų pateiktomis plėtos prognozėmis, kurias palaikė ir patvirtino Tarptautinis valiutos fondas ir EBPO.

Galiausiai, kalbant apie mūsų numatomus pasiūlymus, norėčiau atkreipti Jūsų dėmesį į svarbias problemas dėl išorinio euro zonos atstovavimo. Per ilgai laikėmės pasyvaus požiūrio. Eurus mus saugojo. Tačiau euras neturi mūsų vien saugoti, bet taip pat turi leisti mums tapti stipriu veikėju tarptautinėje arenoje, kad neplūduriuotume diskusijose tarp kitų pagrindinių pinigų galių. Esame svarbi piniginė galia, tad turime visiškai priimti iš to išplaukiančias pasekmes, ir dėl to taip pat reiktų surengti nuoseklias, suderintas diskusijas Ministrų Taryboje.

Kaip žinote, mes, Europos Parlamentas, neabejotinai norime atlikti savo vaidmenį šioje veikloje.

Werner Langen, pranešėjas. – (DE) Gerb. pirmininke, norėčiau pasveikinti euro zonos atstovus, ministrą pirmininką ir už ekonomikos ir pinigų politiką atsakingą Komisijos narį. Bendrai vertindami, manau, galime sakyti, kad per pirmus dešimt metų euras reiškė nepaprastą pasisėkimą. Ne viskas vyko visiškai sklandžiai, bet ypač per dabartinę krizę finansų rinkoje, institucijos įrodė savo vertę. Dėl institucinio bendradarbiavimo euro zonos viduje buvo galima skubiai rengti sprendimus ir juos greitai įgyvendinti, be to, galėjome rodyti pavyzdį visoms 27 valstybėms narėms.

Pristatėme pranešimą, susidedantį iš 62 išsamių punktų, įskaitant praeities vertinimą ir ateities perspektyvas. P. Berès jau pasakė tam tikrų dalykų dėl ateities perspektyvos, o aš norėčiau juos išplėsti. Nepaisant visų teigiamų atsakymų dėl euro, vis dar kyla klausimas dėl to, kas nutiks vėliau. Ar euro zona ir Europos centrinis bankas pasiruošę būsimiems iššūkiams? Tikrai bus vienas ar kitas iššūkis, kurį reikės analizuoti. Norėčiau jums priminti apie konkurencinio vystymosi skirtumus euro zonoje, nes paslaptis ta, kad nors vykdome centrinę pinigų politiką, turime ir vietos biudžeto ir finansų politiką. Stabilumo ir augimo paktas gali būti kaip inkaras tarp šių dviejų lygmenų, jei valstybės narės bus pasiruošusios laikytis sutarties, priimti sąlygas ir rodyti būtiną disciplinuotumą. Todėl Stabilumo ir augimo paktas dabar patiria pirmą didelį išbandymą, per kurį jis turi padėti susidoroti su finansų krize. Mano nuomone, jis pakankamai lankstus, nes bet kuriuo metu ypatingais atvejais gali būti laikinų išimčių, tačiau Stabilumo ir augimo paktas negali būti tiesiog padėtas į šalį.

Kitas klausimas yra tas, ką reikia daryti su skolomis. Buvo skubiai parengtas paketas finansų rinkai, vyriausybės ėmėsi veiksmų, stengiantis parodyti, kad sugebama veikti krizės metu, tai darė ir Komisija, bet kyla klausimas, ar dabar ketiname atmeti principus, kurie prisidėjo prie euro stabilumo, ar ketiname toliau tuos principus plėtoti ir palaikyti?

Be to, pateikėme labai daug pasiūlymų, kurių negaliu išvardyti dėl man skirto trumpo kalbėjimo laiko. Vis dėlto tiesa, kad mums reikia autoritetingo ir vieningo euro atstovavimo išorėje – šiuo atžvilgiu visiškai pritariame Liuksemburgo ministro pirmininko ir euro grupės pirmininko pozicijai. Buvau nustebintas, kad

J. C. Juncker, kaip euro grupės pirmininkas, nebuvo pakviestas į naujausią aukščiausiojo lygio susitikimą Vašingtone. Tą galiu pasakyti gana atvirai, nes tai labai kontrastuoja su visais teigiamais įvykiais. Žinoma, taip pat norime, kad Europos Parlamentas tinkamai įsitrauktų į šią veiklą, ir darbotvarkėje yra vienas dalykas, kurį svarstėme ilgą laiką, būtent – klausimas dėl to, ar pakanka padidinti biudžeto ir finansų politikos koordinavimą, ar, kaip mano Prancūzija, to nepakanka ir užuot tai darę turime kurti institucinę „ekonomikos reikalų vyriausybės“ formą, dėl kurios nesutariama Vokietijoje. Kurį kelią turėtume rinktis? Mano frakcijai atsakymas aiškus: mums nereikia ekonomikos reikalų vyriausybės, tačiau tikrai reikia didesnio koordinavimo, įskaitant koordinavimą dėl sutartos politikos susiejimo su kitais elementais. Tačiau mums taip pat reikia, kad valstybės narės parodytų būtiną discipliną, kitaip euras gali ilginiui susidurti su sunkumais, o niekas to nenori.

Labai ačiū visiems atsakingiems asmenims. Parlamentas yra pasiruošęs glaudžiai bendradarbiauti, ir esame įsitikinę, kad sugebėsime šiuo pranešimu nustatyti toną.

Joaquín Almunia, *Komisijos narys*. – (ES) Gerb. pirmininke, gerb. euro grupės pirmininke, ponios ir ponai, pirmiausia Komisijos vardu turiu padėkoti dviem pranešėjams – P. Berès ir W. Langenui ir visiems dirbusiems rengiant šį puikų pranešimą.

Reikia pasidžiaugti šio pranešimo dėl dešimtųjų Ekonominės ir pinigų sąjungos metinių kokybe. Taip pat reikia pasidžiaugti bendradarbiavimu su įvairiomis politinėmis frakcijomis, kurios šiame Parlamente pademonstravo aukšto lygio sanglaudą. Tai dar vienas vertingas šios Ekonominės ir pinigų sąjungos dalykas ir teigiamas elementas ir jos dabarčiai, ir ateičiai.

Ši ekonominė ir pinigų sąjunga veikia jau dešimt metų. Tai buvo mūsų analizės išeities taškas, taip pat Komisijos parengto pranešimo išeities taškas. Tai buvo ir Komisijos komunikato, kurį turėjau garbės pateikti jums gegužės 7 d., išeities taškas. Tačiau dešimtosios euro ir Ekonominės ir pinigų sąjungos metinės sutapo su nepaprastai sudėtinga ekonomikos padėtimi. Tai leidžia mums analizuoti šią ekonominę ir pinigų sąjungą tuo aspektu, kiek euras, mūsų bendroji valiuta, mūsų integracijos ženklas, gali būti naudingas sprendžiant tokią situaciją, kurios dar niekada anksčiau nepatyrėme.

Išvada tokia – pirmieji dešimt euro metų buvo labai teigiami. Kalbant apie Ekonominės ir pinigų sąjungos naudingumą dabartinei situacijai spręsti, išvada taip pat teigiama. Gyvename sudėtingais laikais, bet turime savo rankose nepaprastai naudingą priemonę, padedančią spręsti šiuos sunkumus.

Žinoma, reikia taip įgyvendinti komunikato, kurį pristaciau gegužės 7 d., analizės išvadas ir jūsų pranešimo išvadas, kad ši priemonė galėtų būti naudingai pritaikyta šiuo metu. Sutinku su dviem pranešėjais, kad pagrindinis elementas yra koordinavimas.

Per susitikimą Vašingtone ši savaitgalį taip pat vyko pokalbis dėl koordinavimo. Be koordinavimo negalime veiksmingai spręsti šios situacijos. Niekas negali išspręsti ekonominių problemų tokioje situacijoje kaip ši, jei nekoordinuos savo ekonomikos politikos. Tai tapo akivaizdu prieš kelias savaites, susidūrus su pavojumi, kad žlugęs finansų sistema. Dabar taip pat akivaizdu, nes mums tenka susidurti su daugelio mūsų ekonomikų recesijos perspektyva, ir taip pat pirmą kartą susiduriame net su defliacijos grėsme.

Biudžeto politiką reikia koordinuoti. Pranešime dėl ekonominės ir pinigų sąjungos kalbama apie poreikį didinti biudžeto kontrolę, plėsti būdus, kuriais koordinuojama fiskalinė ir biudžeto politika, kaip sakė W. Langen. Tačiau taip pat turime nepamiršti tvarumo, kaip minėjo P. Berès, viešųjų finansų kokybės ir to, kad turime taisyklių sistemą Stabilumo ir augimo pakte, persvarstytame 2005 m. Šis persvarstymas, atrodo, buvo labai naudingas, nes ekonominio pagyvėjimo laikais jis leido mums pagerinti fiskalinę konsolidaciją. Euro zona 2007 m. buvo beveik be nuostolių – pirmą kartą per savo istoriją, o deficitas sudarė 0,6–0,7 %, bet tai reiškia, kad dabar turime būti pakankamai lankstūs, kad mūsų fiskalinė politika galėtų iš tikrųjų padėti palaikyti paklausą – tą, beje, taip pat turi daryti ir mūsų pinigų politika.

Mūsų pranešimo išvados ypač naudingos siekiant susieti biudžeto politiką su struktūrinėmis reformomis ir šiuo atžvilgiu sutinku su P. Berès: turime persvarstyti ir pritaikyti nacionalines Lisabonos programas, nacionalines reformų programas, taip pat turime įvertinti valstybių narių stabilumo ir konvergencijos programas ir pritaikyti jas dabartinei situacijai. Tai aptarsime artimiausiais mėnesiais ir, kaip žinote, dėl šios priežasties Komisija lapkričio 26 d. pristatys veiksmų planą, apimantį tikslus, priemones, politiką ir išipareigojimus. Šis planas rodytų, kad kokių mastu taikyti nacionalines programas, siekiant sujungti nacionalines politikas ir suderinti jas su Europos strategija, politika ir priemonėmis. Sutinku su jumis ir su pranešimo teiginiu, kad turime stiprinti išorinį euro ir Ekonominės ir pinigų sąjungos matmenį.

Kaip J. C. Juncker gerai žino, turime turėti strategiją dėl daugiašalių organizacijų ir kitų svarbiausių subjektų, kurią taikydami galėtume ginti mūsų interesus dėl valiutos ir Ekonominės ir pinigų sąjungos ir taip galėtume ginti Europos Sąjungos ekonominius interesus.

Ši strategija turi būti pagrįsta principais ir prioritetais, taip pat priemonėmis imtis veiksmų, kurios leistų mums kalbėti vienu balsu, ir taip stiprinant kiekvieno europiečio, ir ypač euro zonos įtaką. Tai yra ir valdymo klausimas. Visiškai sutinku su daugeliu valdymo aspektų, kuriuos įtraukėte į savo pranešimą, ir tikiuosi, kad tam taip pat pritars finansų ministrai Ekonomikos ir finansų taryboje ir euro grupėje.

P. Berès – aš jau baigiu – savo kalboje pasakė, kad Komisijos narys ir Komisija turi dar kartą atkreipti finansų ministrų dėmesį į šio pranešimo išvadą. Molière'o personažas sakė, jog jis manęs, kad kalbėjo eilėmis, bet iš tikrųjų to nesuprasdamas jis kalbėjo proza. Manau, kad dabar vykstančios diskusijos, kurias rengia ministrai euro grupėje, pirmininkaujant Jean'ui Claude'ui Junckeriui, ministrai Ekonomikos ir finansų taryboje ir ministrai Vašingtono susitikime, tobulai atitinka Komisijos pranešime ir jūsų pranešime parodyto koordinavimo prioritetus ir poreikius, nors kai kurie iš jų turbūt to nežino.

(Plojimai)

Jean-Claude Juncker, *euro grupės pirmininkas*. – (FR) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nary, gerb. P. Berès, gerb. W. Langenai, ponios ir ponai, norėčiau pradžioje pasveikinti jūsų du pranešėjus už pranešimą, kurį jie pateikė jums ir mums, mes jį skaitome ir apie jį diskutuojame. Šis pranešimas teisingas, ir jame išsakytų teiginių pakanka, kad artimiausiais mėnesiais turėtume kuo užsiimti.

Sutinku su P. Berès ir W. Langeno pranešime apie pirmojo bendrosios valiutos dešimtmečio vertinimą atlikta analize. Negalima nieko pridėti ar atimti iš to, ką jie pasakė pranešime. Be to, šis pranešimas susilaukė didelės daugumos palaikymo Rūmuose, bent jau tada, kai Komisija pareiškė savo nuomonę apie pranešimą. Pastebiu, kad Rūmų entuziazmas dėl bendrosios valiutos šiandien daug stipresnis, nei jis buvo prieš 12 ar 13 metų, net prieš 10 metų, ir turime tuo džiaugtis.

Kalbant apie ekonominius skirtumus, struktūrinių reformų ir viešųjų finansų vadybos skirtumus, pirmiausia norėčiau pastebėti, kas nesupratau, ką pranešime norėta pasakyti teigiant, kad rezultatai neatitinka lūkesčių, buvusių įvedant bendrąją valiutą. Nežinau nė vienos kiekybinės ataskaitos apie skirtumus tarp įvairių euro zonos valstybių narių. Kadangi tokios ataskaitos nėra, šį komentarą reikia laikyti priklausančiu nuo aplinkybių komentaru, kurio aš nesupratau. Tikrai sutinku su nuomone, kad šie skirtumai turi tendenciją ilgainiui didėti, bet tai iki šiol nekėlė grėsmės euro zonos sanglaudai, nors jei šie skirtumai išliktų, tai galėtų kenkti jos sanglaudai ateityje.

Kalbant apie kitus dalykus, turime būti patenkinti, kad Europa – apskritai Europos Sąjunga ir konkrečiai euro grupė – šiandien susidurianti su viena iš didžiausių krizių, kokias tik ji turėjo spręsti per praėjusius kelis dešimtmečius ir kurioje šiuo metu atsidūrėme, kompetentingai ją suvaldė, nes mums padėjo tai, kad vengėme daryti klaidų, padarytų Europoje 1970 m. Pasakymas, kad nekartojome tų pačių klaidų, yra reikšmingas, nes tai leido mums ekonomiškai ir politiškai neleisti krizei didinti skirtumų didėjimo pinigų sąjungos viduje ir kenkti jos sanglaudai.

Tiesa tokia, kad mums susidūrus su tokio masto krize, vis labiau besiskverbiančia į tikrąją ekonomiką, būtinas stiprus ir koordinuotas ekonomikos politikos atsakas Europos lygmeniu, ir turime apgalvoti, kaip geriausia būtų galima jį parengti, atsižvelgiant, viena vertus, į mūsų koncepcijų ir reguliavimo sistemą – turiu omenyje Stabilumo ir augimo ir Lisabonos strategiją – ir, kita vertus, į krizės mastą, nes jos pasekmės yra daug pavojingesnės, negu mes įsivaizdavome prieš kelis mėnesius.

Antros pagrindinės pasaulinės valiutos sukūrimas tikrai teikia pranašumų, bet jis taip pat suteikia ir išipareigojimų, ir praėjusį penktadienį ir šeštadienį Vašingtone vykęs G 20 susitikimas primena mums apie mūsų ir kitų veikėjų išipareigojimus. Turime išnaudoti ir daug nuveikti per tris savaites, likusias iki gruodžio mėn. vykstančios Europos Vadovų Tarybos, kad meistriškai išgalastume savo Europos strategiją ir neleistume priimti skirtingų atsakymų valstybių narių lygmeniu. Tie skirtingi atsakymai mums, žinoma, kelia grėsmę. Išties susijaudinu girdėdamas raginimus ir pakartotinius raginimus dėl ekonomikos politikos koordinavimo, reiškiamus dažniausiai Voltaire'o kalba.

Norėčiau, kad reikalaujantys ekonomikos politikos koordinavimo visų pirma patys rodytų pavyzdį ir kalbėtų nuoširdžiai. Pastebiu, kad įvairių euro zonos valstybių narių vyriausybės staiga karštai ir pagrįstai imasi problemų, su kuriomis susiduria tų šalių automobilių gamybos sektorius. Norėčiau, kad asmenys, kalbantys apie automobilių sektorių ir nuolat kalbantieji apie ekonomikos politikos koordinavimą iš tiesų koordinuotų

nacionalinius veiksmus, kai imamasi iniciatyvos automobilių gamybos sektoriuje. Visa kita nėra taip svarbu. Iš tikrųjų koordinuokite ir tikrais pavyzdžiais įrodykite savo žodžių nuoširdumą.

(Plojimai)

Dėl pinigų politikos jūs žinote, koks esu nedrąsus – aš niekada neištarčiau nė žodžio dėl to, išskyrus, kad ir toliau manau, jog Europos centrinis bankas per praėjusius kelis mėnesius atliko iš tikrųjų pavyzdinį vaidmenį.

Finansų rinkų integracija ir priežiūra – tai dar viena svarstymų sritis, kurią jūsų pranešėjai apžvelgė savo pranešime. G 20 nustatė mums ambicingas gaires; G 20, vadinasi, ir Europos Sąjunga, ir euro grupės nariai, turi jas paversti konkrečiais veiksmais. Jūs, be abejo, prisimenate, kad euro grupės ir Europos Sąjungos valstybės narės pirmos pareikalavo, kad būtų išmoktos reikiamos pamokos iš dabartinės krizės, ir nenoriu savo atsiminimo apie tą epizodą pasilikti vėlesniam laikui. Ketverius metus mes – kalbu apie atsakingus euro grupės darbuotojus – toliau kartojome Japonijos ir JAV finansų ministrams ir toliau siekėme atkreipti mūsų JAV draugų dėmesį tiek į jų dvigubo deficito pavojus, tiek į pavojus, kylančius dėl to, kad sistemingai neįvertinami pavojai, ypač dėl nekilnojamojo turto.

Dvejus metus kai kurie iš mūsų G 7 lygmeniu, ir ypač G 7, pirmininkaujant Vokietijai kiek stačiolaikiškai reikalavo didesnio finansų rinkos reguliavimo. Nevertinu geranoriškai to, kad anksčiau atmetusieji šį pasiūlymą šiandien nori sudaryti įspūdį, jog yra Europos atsako lyderiai. JAV ir Jungtinės Karalystės vyriausybės turėjo pakankamai laiko, kad priimtų euro grupės pasiūlymus dėl geresnio finansų rinkų reguliavimo; jos nenorėjo to daryti. Todėl šiandien joms nereikėtų siekti sudaryti įspūdžio, kad yra lyderės.

Kalbant apie euro zonos plėtrą, negaliu pasakyti nieko, kas skirtųsi nuo to, ką sakė jūsų pranešėjai. Tiesiog norėčiau pasakyti, kad priklausymas euro zonai, žinoma, yra pranašumas, galimybė, bet tai taip pat reiškia ir išpareigojimus, kad kai kuriuos iš jų reikia įvykdyti prieš prisijungiant prie euro zonos.

Šis visiškai suprantamas entuziazmas dėl naujo G 7 sudarymo vis dėlto sukelia problemų dėl išorinio euro zonos atstovavimo. Euro grupės viduje mes visada siekėme, kad Europos Sąjunga ir euro grupė turėtų didesnės svarbos atstovų G 20 organizacijoje, Tarptautiniame valiutos fonde ir Finansinio stabilumo fonde. Mes, euro grupės nariai, pirmieji paprašėme ilgalaikės ir nuolatinės vietos Komisijai G 20 organizacijoje, nors tai nesutrukdė Komisijos pirmininkui siekti pirmininkavimo euro grupėje – to pasekmes pamatysime vėliau. Tačiau manome, kad Europos centrinis bankas ir Komisija, kaip ir euro grupė, turi turėti ilgalaikius atstovus G 20 organizacijoje – tai gali euro grupės, kukliai bandančios vadovauti finansų ministrų darbui, kurį N. Sarkozy pavadino nekompetentingu, pirmininkas, ar kas nors kitas. Nesiekiu pirmininkauti euro grupei finansų ministrų lygmeniu dėl savo paties malonumo ir garbės, kuri nėra begalinė; darau tai iš pareigos jausmo. Jei kiti mano, kad gali geriau atlikti šias užduotis, tegu tai daro, bet per ateinančius metus jie turi laikytis tokio pat intensyvumo, kokį jie rodo turį dabartiniu metu.

Kalbant apie kitus klausimus – dėl EPS ekonominių priemonių ir mūsų grupės valdymo – manau, kad per kelerius pastaruosius metus pasiekėme nepaprastos pažangos, bet kai svarstome valiutų keitimo politiką ir pinigų politiką tarptautiniu lygmeniu, neišsivaizduojama, kad antrai pagrindinei pasaulinei valiutai politiniu ir piniginiu aspektu neturėtų atstovauti tie, kurie atsakingi už šių dviejų aspektų ir šių dviejų mūsų bendros politikos sričių tvarkymą.

Jei norime, kad finansų ministrai euro grupėje tinkamai tvarkytų ekonominę Ekonominės ir pinigų sąjungos dalį, tuomet įvairūs valstybių ar vyriausybių vadovai turi pateikti būtinas instrukcijas savo finansų ministrams. Liuksemburge, kaip žinote, tai nesukelia jokių problemų.

(Plojimai)

Pirmininkas. – Labai ačiū, gerb. J. C. Junckeri, ne tik už šį pranešimą, bet taip pat ir už Jūsų, kaip euro grupės pirmininko, nuoširdų darbą šiuo klausimu.

Jean-Pierre Audy, *Tarptautinės prekybos komiteto nuomonės referentas.* – (FR) Gerb. pirmininke, gerb. euro grupės pirmininke J. C. Junckeri, gerb. Komisijos nary, ponios ir ponai, pradžioje sveikinu savo kolegas Parlamento narius P. Berès ir W. Langeną su aukšto lygio pranešimu ir dėkoju, kad įtraukti pakeitimai, pasiūlyti Tarptautinės prekybos komiteto.

Praėjus dešimt metų nuo EPS įkūrimo, ši sąjunga laikytina Europos sėkmės pavyzdžiu, kuriuo turime didžiuotis. Niekas negali nuginčyti fakto – tai rodo ir daug tyrimų, – kad iš tikrųjų esama pinigų politikos ir prekybos politikos sąsajos, ir kad šiuo atžvilgiu teigiamas valiutos stabilumo vaidmuo būtinas tvariai tarptautinės prekybos plėtrai.

Padidėjęs euro, kaip tarptautinės, valiutos naudojimas suteikia naudos euro zonos valstybėms narėms, nes tai leidžia Europos įmonėms mažinti valiutų keitimo riziką ir didinti savo tarptautinį konkurencingumą.

Tačiau nors Europos centrinis bankas, laikydamas prioritetu kainų stabilumą, padidino pasitikėjimą euru, niekas negali rimtai nuginčyti fakto, kad infliacija yra pasaulinis reiškinys ir kad atviros rinkos ekonomikoje šio pasaulinio reiškinio negalima spręsti taikant vien Europos pinigų politiką.

Akivaizdu, kad euro valiutos kursas pernai ilgą laiką buvo per aukštas ir tai sukėlė neigiamą poveikį, nes buvo suvaržytas eksportas ir skatinamas importas į vidaus rinką. Daug gamintojų dėl to pareiškė susirūpinimą. Remiantis tyrimu, kurį pavedė atlikti Tarptautinės prekybos komitetas, ECB aukštų palūkanų politika per keletą pastarųjų metų kainavo mums 0,5 augimo punkto per metus.

Todėl apgailestauju, kad Komisija neatliko tikslesnės analizės dėl euro tarptautinio vaidmens ir jo poveikio vidaus rinkai tarptautinės prekybos aspektu.

Kai kurių Europos Sąjungos partnerių vykdyta pinigų politika, kuria siekta nuvertinti savo valiutą, nesąžiningai kenkia prekybai. Ją galima laikyti netarifiniu barjeru tarptautinei prekybai. Būtent tokiomis aplinkybėmis siūlome ištirti, ar būtų tikslinga steigti instituciją, reguliuojančią piniginius skirtumus pagal modelį, kurį valstybėms pavyko sukurti Pasaulio prekybos organizacijos prekybos srityje.

Ši institucija, kuri būtų pavaldi Tarptautiniam valiutos fondui, galėtų padėti stabilizuoti tarptautinę pinigų sistemą, siekiant mažinti piktnaudžiavimo pavojų ir grąžinti pasaulio rinkoms pasitikėjimą, kurio joms reikia.

Palaikau Komisijos pasiūlymą parengti bendras Europos pinigines pozicijas ir ateityje gauti vieną vietą euro zonai tarptautinėse finansų institucijose ir forumuose.

Galiausiai apgailestauju, kad pranešime nėra užsimenama apie ekonominę vyriausybę. Gerb. J. C. Junckeri, tai ne klausimas dėl nuoširdumo; tai politinis pasiūlymas dėl mūsų Bendrijos priemonių organizavimo.

Praėjusiais laikais vyriausybės sprendavo svarbius tarptautinius neramumus kariniais veiksmais. Šiandien kariaujame ekonominiu ir socialiniu aspektu, ir nors žmonės nežūsta, jie tampa bedarbiais, ir mes nežinome, kas yra mūsų priešas.

Tokiomis aplinkybėmis nebūkime naivūs ir nenuilstamai dirbkime, kad įgyvendintume Europos ekonominio ir socialinio valdymo reikalavimus. Pastarasis dalykas galbūt tikrai nėra savaime pakankamas, bet jis yra būtina Europos socialinės rinkos ekonomikos sėkmės sąlyga.

PIRMININKAVO: M. MAURO

Pirmininko pavaduotojas

Karsten Friedrich Hoppenstedt, *PPE-DE frakcijos vardu*. – (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, labai norėčiau padėkoti pranešėjui už jo komentarus dėl euro ir visų susijusių politikos sričių ateities ir pasakyti, kad jis komitete sulaukė didelio palaikymo.

Taip pat esu dėkingas kitiems dalyviams, ypač J. C. Junckeriui, kuris buvo Europos veidas per Tarptautinio valiutos fondo susitikimą Vašingtone ir labai gerai atliko savo darbą. Didžiavomės juo, ir taip pat norėčiau pasakyti: neleiskite neigiamoms diskusijoms atkalbėti Jus tęsti šį labai sėkmingą darbą.

Prieš dešimt metų turėjau garbės kalbėti apie eurą Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) ir Europos demokratų frakcijos vardu ir tada pasakiau – cituoju: „Euras bus stiprus nepaisant neigiamų komentarų“, – pavyzdžiui, kanclerio Gerhardo Schröderio, ketinusio užimti šias pareigas ir tuo laiku pasakiusio, kai euras yra ligotas neišnešiotas kūdikis. Mes tai atmetėme, ir, mano nuomone, sėkmingai.

Juk euras gimė po to, kai kelis metus buvo „laikomasi dietos“, taikant griežtą, nuoseklią, gerą būklę užtikrinančią politiką, ir tai mums pavyko. Nenoriu vėl gilintis. Tuo laiku Gordon Brown buvo Tarybos pirmininkas, ir tada jis gana aiškiai atsakė, kad Europos Parlamentas atliko pagrindinį vaidmenį istoriniame pinigų sąjungos procese. Taip pat kalbėjo kiti veikėjai, įskaitant Jacques'ą Santerą, taip pat Wilfriedą Maartensą, kuris tuo laiku apibūdino šalis euro zonoje – iš pradžių 11, paskui 15, paskui 16 – kaip drąsias Europos pionieres.

Manau, kad mums Europoje reikia drąsos ateičiai, kad galėtume ir toliau sėkmingai tęsti savo darbą, ir toliau sėkmingai su euru išlikti pasaulyje tarp kitų didžiųjų valstybių – JAV, Azijos ir kitų pasaulio valstybių. Pasauliniu mastu euras laikomos valiutos atsargos yra geriausias euro ir euro zonos sėkmės įrodymas.

Elisa Ferreira, PSE frakcijos vardu. – (PT) Noriu pasveikinti ne tik pranešėjus, bet ir Komisiją už iniciatyvą parengti šį tekstą apžvelgiant pirmąjį Ekonominės ir pinigų sąjungos dešimtmetį. Tai strateginis tekstas, ir ši analizė buvo gyvybiškai svarbi.

Kaip jau šiandien buvo pasakyta, euras yra nepaneigiama sėkmė. Nuo Lisabonos iki Helsinkio ir nuo Dublino iki Bratislavos euras įrodė savo stiprumą ir tvirtumą net per dabartinius neramumus. Tikrai svarbu, kad šio klubo sienos būtų išplėstos.

Tačiau dabar kiekvieną dieną Europos projekto tvirtumas yra išbandomas įvairiais kitais atžvilgiais. Kaip buvo pasakyta, euras yra iš esmės svarbus finansinei sistemai funkcionuoti. Tačiau net Komisijos tekstas aiškiai rodo fundamentalią išvadą, kad nei tikrosios ekonomikos plėtra, nei socialinė ar erdvinė konvergencija neprilygo šiai sėkmei. Priešingai, Komisija aiškiai daro išvadą, kad per pirmąjį bendrosios valiutos dešimtmetį skirtumai smarkiai padidėjo.

Šis išskirtinumas veikia sritis mano šalyje, ypač šiaurinėje Portugalijoje, taip pat kitas sritis kitose valstybėse narėse. Bendra pinigų politika, ypač labai aukštas valiutos kursas, didesnę poveikį turėjo toms sritims, kurios labiau patiria tarptautinę konkurenciją, taip pat toms, kurios daugiausia eksportuoja.

Šiandien dėl finansų rinkos reglamentavimo panaikinimo kilusi krizė veikia tikrąją ekonomiką ir toliau blogina daugelio gyventojų padėtį daugelyje sričių. Sritys, patiriančios tarptautinę konkurenciją, ir tos, kurių ekonomika labai priklauso nuo mažųjų ir vidutinio dydžio įmonių, taip pat sritys, kurioms labai svarbūs kreditai, dabar tampa šio proceso aukomis ir joms gresia nuosmukis.

Euro sėkmė priklauso nuo pasitikėjimo, kurį dėl jo turi Europos gyventojai. Galingiausios Europos šalys jau ėmėsi priemonių, kad skatintų nacionalines ekonomikas. Kaip pavyzdį galima pateikti iniciatyvas, kurių buvo imtasi dėl automobilių gamybos pramonės. Tačiau Europa yra daugiau nei tai. Ji turi būti daug daugiau nei daugmaž koordinuotų valstybių narių politikų suma. Atėjo laikas, kad euras taptų viena iš pagrindinių Europos priemonių, užtikrinančių tvirtą valiutą ir tvirtą tikrąją ekonomiką. Eurą turi sustiprinti mechanizmai, užtikrinantys, kad būtų pasiektas pagrindinis tikslas – socialinė ir regioninė konvergencija, nes tai iš esmės yra Europos projekto pagrindas.

Diskusijos apie ekonominės politikos euro zonoje koordinavimą dabar yra neabejotinai tinkamesnės ir aktualesnės. Tačiau nepakanka vien koordinuoti valstybių narių politiką. Reikia nuveikti daugiau. Turėdami Lisabonos strategiją, kuri yra tik valstybių narių iniciatyvų suma, ir Stabilumo ir augimo pakta, kuriame taikomos skirtingos sąlygos šį paktą taikančioms įvairioms šalims, susiduriame su apribojimais, prie kurių galime pridėti ribotą turimą biudžetą.

Krizės suteikia galimybių. Pinigų sąjungą galima išlaikyti tik tuo atveju, jei bus pasiektas vienodas valstybių narių ir jų gyventojų, nepriklausomai nuo to, kur jie yra gimę, gerovės lygis. Kaip kitaip galime mobilizuoti žmones, kad jie palaikytų bendrąją valiutą? Komisija turi būti teisinga priimdama savo sprendimus, todėl neramiai laukiame konkrečių pasiūlymų, kuriuos Komisija lapkričio 26 d. pateiks šiems Rūmams ir Europos gyventojams.

Labai svarbu, kad ši krizė paskatintų Sąjungą pereiti į naują etapą, kuriame finansų sistemos konsolidaciją ir stiprinimą pakeistų tikras klestėjimas, pagrįstas sanglauda ir pilietybės sąvoka, taip pat turinčia ir ekonominį aspektą.

Wolf Klinz, ALDE frakcijos vardu. – (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, šiuo metu patiriame sunkiausią finansų krizę, kokios nebuvo dešimtmečius, ir Europos centrinis bankas bei euras ligi šiol labai sėkmingai įveikė šios finansų krizės išbandymą. ECB veikė skubiai ir ryžtingai, kad susidorotų su krize, ir atliko savo darbą geriau negu kiti centriniai bankai; jis išpuodingai parodė krizių valdymo gebėjimus sudėtingais laikais. Euras parodė, kad yra stipri valiuta, padėjusi išlaikyti euro zonos stabilumą ir net pagelbėjusi sukurti tikslines priemones tam tikroms šalims už euro zonos ribų.

Tie, kurie ragina įsteigti Europos ekonominę vyriausybę, nenori pripažinti, kad jau buvo daug padaryta ir daroma koordinuojant ir derinant atskirų valstybių narių politiką. Prie laimėjimų šioje srityje taip pat nemenkai prisidėjote ir Jūs, gerb. J. C. Junckeri, todėl norėčiau pasinaudoti šia proga ir labai Jums padėkoti.

Šalys už euro zonos ribų, tokios kaip Danija ir Vengrija, šiuo metu sunkiai stebi procesą, kaip gali būti brangu nepriklausyti euro grupei ir būti nesaugomoms apsauginio euro skėčio. Šalys, kurios anksčiau pasisakė prieš prisijungimą prie euro zonos, pavyzdžiui, Danija ir Švedija, dabar kitaip galvoja ir svarsto prisijungimo galimybę po kelerių metų.

Finansų krizė taip pat rodo, kaip glaudžiai susijusios finansų sistemos ir kokios jos pažeidžiamos. Todėl mūsų pačių interesus atitinka tai, kad šalys, kurios dar nepasiekė reikiamos stadijos, galėtų kiek galima greičiau prisijungti prie euro zonos, o anksčiau nenorėjusios prisijungti šalys dabar persigalvotų, nors ir nebus taikomos lengvatų, kurios nederėtų su prisijungimo kriterijais. Europos ekonominė ir pinigų sąjunga yra stabili sritis su aiškiais prisijungimo kriterijais ir jų reikšmės negalima sumažinti. Vienintelis dalykas, kurį būtų galima svarstyti, būtų tas, kad dėl infliacijos normos galima būtų neimti trijų geriausių Europos Sąjungos šalių kaip atskaitos taško, bet vertinti euro zoną kaip visumą, nes dabar esame didesnis klubas, apimantis šešiolika narių.

Kadangi prieš kelerius metus buvo peržiūrėtas Stabilumo ir augimo paktas, jis yra pakankamai lankstus, kad ekonomikos disbalanso laikais tinkamai reaguotų į tokius iššūkius, kaip dabartinės krizės keliama iššūkiai. Todėl būtų klaida bandyti susilpninti ir iš naujo apibrėžti pakto reikalavimus.

Krizė taip pat labai aiškiai rodo, kad besaikis deficitas, kuris buvo būdingas JAV, ilginiui nėra tvarus, kad ekonomikos plėtra masiškai suteikiant kreditus neveikia ir kad nėra jokios alternatyvos nuoseklios biudžeto konsolidacijos priemonėms. Esame įsitikinę, kad priešingai tam, kas šiuo metu sakoma apie finansų rinkas ir skleidžiama žiniasklaidoje, finansų krizė galų gale sustiprins, o ne susilpnins pinigų sąjungą.

Eoin Ryan, UEN frakcijos vardu. – Gerb. pirmininke, visų pirma norėčiau pasveikinti P. Berès ir W. Langeną dėl darbo, kurį jie įdėjo į šį labai svarbų pranešimą. Tai puikus pranešimas ir į jį verta atkreipti dėmesį.

Kai buvo iš pradžių pranešta apie šią temą komiteto lygmeniu, mes gyvenome visiškai kitokiomis ekonomikos sąlygomis. Jungtinėse Amerikos Valstijose kilo nestandartinių paskolų krizė, bet nemanau, kad kas nors numatė, kokius atgarsius ir kokius padarinius ji sukels viso pasaulio finansų rinkoje.

Kadangi finansinė padėtis pablogėjo, pasikeitė mūsų diskusijų čia, Ekonomikos ir pinigų politikos komitete, tonas. Dabartinė krizė yra pasaulinė, ir, norėdami ją įveikti, turime parengti koordinuotą pasaulinį atsaką, taigi labai sveikinu iniciatyvą, kurios buvo imtasi savaitgalį, ir jos rezultatą. Dabar reikia nuveikti daug daugiau darbų, bet manau, kad tai labai gera pradžia.

Kalbant apie Airiją, stabilumas, kurį suteikė euro valiuta, ypač dėl palūkanų normų ir užsienio valiutų kursų, yra pagrindinis veiksnys, suteikiantis mums galimybę išsivaduoti iš suirutės, tiesa, ne be nuostolių, bet vis dar laikantis ant kojų.

Jei kas nors Airijoje, kitose euro zonos šalyse ar kitur Europoje vis dar abejoja narystės euro zonoje nauda, tegul pažiūri į Europos šiaurės vakarus ir atkreipia dėmesį į tai, kas vyksta Islandijoje.

Jei žmonės Airijoje būtų klausę tų, kurie priešinosi ne tik Lisabonos sutarčiai, bet ir Maastrichto ir Nicos sutarčiai, kas būtų su Airija dabar? Mes būtume palikti vieni. Mes nepriklausytume euro zonai ir būtume labai smarkiai paveikti ekonomiškai, nes neturėtume stabilumo, kurį mūsų šaliai suteikė euras.

Nelaukiu atsakymo iš tokių partijų kaip *Sinn Féin*, kuri nuolatos pasisakė prieš Europą ir mūsų žengtus žingsnius, bet tikrai manau, kad atėjo laikas jiems atsistoti ir pasakyti, ką jie iš tikrųjų galvoja ir kokia jų pozicija apskritai dėl Europos ir mūsų ekonomikos ateities.

Pierre Jonckheer, Verts/ALE frakcijos vardu. – (FR) Gerb. pirmininke, gerb. euro grupės pirmininke, gerb. Komisijos nary, savo frakcijos vardu taip pat norėčiau padėkoti P. Berès ir W. Langenui už jų mums pateiktą svarbų pranešimą. Šį pranešimą sudaro 62 pastraipos ir 14 sudėtingai prirašytų puslapių, kuriame yra apie ką pamąstyti. Norėčiau pasinaudoti tuo, kad dalyvauja euro grupės pirmininkas ir Komisijos narys, ir pasidalyti su jais mano frakcijos vardu išsakomomis keliomis pastabomis, kurios, mūsų nuomone, vertos būti išnagrinėtos išsamiau, negu tai buvo padaryta pranešime.

Pirmoji pastaba susijusi su euro valiutos keitimo kurso politika. Kol kas vis dar nesuprantu, ar tikrai esama euro valiutos keitimo kurso politikos kitų tarptautinių valiutų atžvilgiu, ir ar per G 20 arba kitus susitikimus vyksta diskusijos apie tai, kaip ketinama toliau finansuoti labai didelį Jungtinių Valstijų deficitą.

Mano antroji pastaba susijusi su koordinavimo tema. Manau, kad euras yra sėkmingas projektas, ypač politiniu požiūriu, nes jis Europos Sąjungai suteikia politinės galios statusą. Tačiau taip pat manau, kad koordinuojama nelabai gerai, ir tai matyti bent jau trimis aspektais.

Pirmasis dalykas yra apmokestinimo klausimas. Jūs žinote Žaliųjų frakcijos / Europos laisvojo aljanso nuomonę šiuo klausimu: mes pasisakome už mokesčių konkurenciją Sąjungos viduje, bet už teisingą mokesčių konkurenciją. Manome, kad pernelyg atsilikame kovoje su mokesčių mokėtojų prieglaudomis, įskaitant prieglaudas Europos Sąjungoje, ir manome, kad pernelyg atsilikame dėl Direktyvos dėl taupymo pajamų išplėtimo.

Biudžeto politikos koordinavimo klausimas – antrasis mano aptariamas dalykas, – dėl kurio pastebiu, kad visos valstybės narės imasi „atgaivinimo“ planų. Girdžiu D. Strauss-Kahną sakant, kad, pavyzdžiui, Europos lygmeniu reikia pažadėti 1 % Bendrijos BVP; šis skaičius reiškia beveik visą metinį Europos Sąjungos biudžetą. Kokia yra mūsų pozicija dėl šio požiūrio? Manau, kad koordinavimo pastangos nėra labai sėkmingos, taip pat manau, kad atsakymai, kuriuos pateikiate dėl persvarstyto Stabilumo ir augimo pakto, nėra nei pakankami, nei tinkami mūsų laukiančiam iššūkiui.

Galiausiai trečiasis dalykas, dėl kurio man atrodo, kad koordinavimas yra netikęs ir nepakankamas, yra darbo užmokesčio politika, kuri buvo taikoma įvairiose Europos Sąjungos šalyse. Vokietija per praėjusius dešimt metų iš tikrųjų pasiekė puikių rezultatų įgyvendindama darbo užmokesčio politiką, kuri, atsižvelgiant į Vokietijos ekonomikos dydį, pastūmėjo visą euro zonos ekonomiką. Manau, kad tai kelia problemų dėl vidaus paklausos lygmens ir darbo užmokesčio lygmens daugeliui darbo kategorijų, nekalbant jau apie darbo neužtikrintumo problemą.

Dėl šių trijų dalykų, gerb. euro grupės pirmininke, tikiuosi, kad Jūs pats ir Jūsų atstovaujama finansų ministrų taryba parodys daugiau ambicijų ateityje, nes taip pat kalbame ir apie būsimus iššūkius.

Sahra Wagenknecht, *GUE/NGL frakcijos vardu*. – (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, praėjus dešimčiai metų po Pinigų sąjungos įkūrimo, Europą ištiko didelė krizė. Bankai žlunga arba remiami milijardais iš nacionalinių biudžetų; rinka žlunga, o milijonai žmonių bėgsta dėl darbo vietų ir ateities.

Nustojo veikti ne vien tik rinka: vyraujanti politika, atrodo, nesugeba pasimokyti iš savo klaidų. Laikomės nuomonės, kad buvo padaryta didelių klaidų įkuriant Ekonominę ir pinigų sąjungą. Viena iš tų klaidų buvo struktūrinis pinigų politikos ir fiskalinės politikos atskyrimas: negalima sukurti bendrosios valiutos tuo pat metu nesuderinus apmokestinimo ir išlaidų politikos, bent jau bendrais bruožais. Man atrodo, kad euro zonoje nepaprastai padidėjo ekonominiai skirtumai. Dabar mums iš tikrųjų reikia geresnio ekonominės, ypač apmokestinimo, politikos koordinavimo. Mums reikia veiksmingų priemonių, kurios padėtų kovoti su mokesčių dempingu; taip pat turi būti uždarytos mokesčių mokėtojų prieglaudos ir pagaliau vėl turi būti kontroliuojami kapitalo srautai.

Antroji svarbi klaida, mūsų nuomone, glūdi Stabilumo ir augimo pakto struktūroje. Tokiais laikais, kaip šie, bet kas, manantis, kad biudžeto konsolidacija yra esminis dalykas, tikrai gyvena kitame pasaulyje: negali būti nieko labiau pražūtingo, negu dabar atsakant į šią ekonomikos krizę rengti akivaizdžias taupymo programas. Stabilumo paktas aiškiai parodė, kad jis nesėkmingas. Jį reikėtų pakeisti integruota Europos strategija dėl solidarumo ir tvarios plėtros. Mūsų nuomone, mums reikia investicijų atakos, kad atnaujintume viešąją infrastruktūrą ir pagerintume gyvenimo sąlygas socialiai nuskriaustiems asmenims Europoje.

Trečioji klaida, mūsų nuomone, glūdi pačioje Europos centrinio banko struktūroje, nes šis bankas nėra pavaldus jokiai demokratinei priežiūros institucijai ir jis turi tik vienintelį tikslą – kainų stabilumą. Norėtume pasisakyti už tai, kad Europos centriniam bankui būtų nustatyta demokratinė priežiūra, taip pat reikalaujame, kad ECB pinigų politikos įgaliojimas būtų taip sureguliuotas, kad ateityje plėtrai ir užimtumui būtų laikomas bent jau tokios pat svarbos kaip ir kainų stabilumas.

Dabartinė krizė taip pat suteikia galimybę vykdyti esminę Europos piniginės ir finansinės architektūros reformą. Šios galimybės nereikia praleisti.

Nils Lundgren, *IND/DEM frakcijos vardu*. – (SV) Gerb. pirmininke, jei turėtume bendrą literatūros informacinę struktūrą Europoje, savo kalbą pradėčiau garsaus Švedijos poeto citata: „Pataikavimo balsas ramina ir migdo: kartais klausykite tiesos balso“. Metras – aleksandrinis su pauze. Abu pranešėjai išsako vertinimą, kad pinigų sąjunga buvo sėkmingas projektas. Todėl jie padeda kurti mitą apie eurą, kuris dar neišvirtino kritiniame Vakarų mąstyme.

Tiesa apie eurą yra visai kitokia. Pirmą, per pirmuosius dešimt jo gyvavimo metų labai pakilo kainos dėl sumažėjusio augimo ir padidėjusio nedarbo. Antra, iki dabar pinigų sąjunga nebuvo išbandyta sunkmečio sąlygomis. Tyrimai rodo, kad poveikis užsienio prekybos apimčiai galėjo būti gana didelis, galbūt net 3–4 % bendrojo vidaus produkto. Kita vertus, akivaizdu, kad socialinė ir ekonominė nauda iš šio prekybos padidėjimo yra labai kukli, galbūt 3–5 tūkstantosios BVP dalys, ir tai vienkartinė nauda. Šis bereikšmis klestėjimo padidėjimas buvo pasiektas atėmus iš euro zonos šalių teisę vykdyti nepriklausomą pinigų ir finansų politiką. Vokietija prisijungė prie šios pinigų sąjungos su smarkiai pervertinta valiuta ir gyveno esant didelei palūkanų normai ir pernelyg suvaržytai finansų politikai.

Sumokėta kaina buvo didelė, o kaip sekasi dabar? Kuriam istorija, kad euro zonos šalys tvirtai susivienijo ir įsitraukė į kovą su finansų krize. Kaip visi žino, tai mitas. Iniciatyvos ėmėsi pinigų sąjungai nepriklausanti Jungtinė Karalystė ir Gordon Brown. Euro zona prisidėjo tik paskui.

Roger Helmer (NI). - Gerb. pirmininke, leiskite man pasveikinti N. Lundgreną už jo pastabas ir ryžtą mesti iššūkį E. Ryanui iš UEN frakcijos, mums teigiančios, kad euro suteiktas stabilumas buvo labai naudingas Airijai. Jei jis būtų pasidomėjęs pastarojo meto Airijos ekonomikos istorija, žinotų, kad Europos Sąjungos pinigų politikos nelankstumas prisidėjo prie didelių infliacijos problemų, ypač nekilnojamojo turto rinkoje, ir kad Airijos nekilnojamojo turto rinkos burbulas buvo daug didesnis, negu jis būtų buvęs, jei Airija būtų turėjusi teisę kontroliuoti savo pinigų politiką.

Mums siūlė daug naudingų dalykų, jei įsivesime eurą; mums siūlė paprastas keliones, plėtrą ir veiksmingumą, taip pat greitai turėjo palengvėti pinigų pervedimas tarp valstybių narių. Bet taip neįvyko. Taip, mums paprasta keliauti, bet nematėme plėtos ir veiksmingumo, ir manau, kad vis dar tebėra sudėtinga ir brangu pervesti pinigus į euro zonos valstybes, kaip buvo ir anksčiau.

Tie iš mūsų, kas turėjo abejonų dėl euro projekto, pasirodė teisūs. Dažniausiai turime tik netinkamą palūkanų normą daugumai šalių. Italija patiria didžiausią konkurentiškumo krizę, kai jos darbo vieneto kaina padidėjo 40 % lyginant su Vokietija. Mums sakoma, kad euras labai sėkmingas, nes tai stipri valiuta. Gerai, turėtume nueiti ir paklausti kurių nors euro zonos eksportuotojų, ką jie galvoja apie euro stiprumą. Tai jiems daro didžiulę žalą.

Tikrą valiutos pasisėkimą rodo pasitikėjimo šia valiuta laipsnis rinkoje, o jis šiuo atveju nustatomas pagal obligacijų paplitimą tarp euro zonos valstybių. Kai paskutinį kartą žiūrėjau, obligacijų paplitimas tarp Graikijos ir Vokietijos buvo daugiau kaip 150 bazinių punktų. Tai nėra tvaru. Tai rodo visišką pasitikėjimo euru trūkumą rinkose. Klausimas yra ne tas, kaip ilgai gali būti naudojamas euras, tačiau kuri valstybė narė pasitrauks pirmoji.

Ján Hudacký (PPE-DE). – (SK) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nary, leiskite man pradžioje padėkoti abiem pranešėjams už gerai subalansuotą pranešimą.

Aptardamas šį pranešimą, visų pirma atsakysiu į dabartines problemas euro zonoje. Nepaisant per dešimt metų pasiektų teigiamų rezultatų, euro zona susiduria su naujais iššūkiais, verčiančiais spręsti, kaip susidoroti su finansų krize ir dabartiniu ekonomikos nuosmikiu.

Norėčiau prisidėti, atkreipdamas dėmesį į kai kurias nesistemingas valstybių narių vyriausybių atliktas rinkos reguliavimo intervencijas, teisinantis pretekstu, kad reikia spręsti šią naują situaciją.

Turiu su tam tikra nuostaba pasakyti, kad kai kurie tam tikrų Europos Sąjungos atstovų tvirtinimai dažnai skatina valstybių narių vyriausybes atlikti tam tikras nenaudingas intervencijas į finansų sektorių, nors tai dažnai išsprendžia tik neesminius situacijos aspektus.

Tai taikytina, pavyzdžiui, Stabilumo ir augimo pakto sąlygų laikymuisi, dėl kurio kai kurios vyriausybės jau siunčia signalus, kad jos veikiausiai nesilaikys suplanuoto viešųjų finansų deficito, ir atsižvelgdamos į tai nurodo, kad jas taip daryti skatina Europos Sąjunga.

Kai kurių valstybių narių vyriausybėms perėmus savo žinion problemiškas finansų įstaigas, bus sukurtas pavojingas precedentas dėl privačių įmonių nacionalizavimo bet kuriame sektoriuje, jei jis nenori prisitaikyti prie vykdomų nesistemingų reguliavimo ir diskriminacinių intervencijų, pavyzdžiui, siekti slopinti infliaciją.

Plataus masto finansinės intervencijos kai kuriuose ekonomikos sektoriuose, pavyzdžiui, automobilių pramonėje, kelia klausimus apie tai, ar toks kišimasis tikrai nesąlygoja per didelio rinkos iškraipymo ir ar taip nėra diskriminuojami tam tikri sektoriai.

Be aiškaus ir rūpestingo koordinavimo, be aiškių taisyklių Europos Sąjungos ar euro zonos lygmeniu bus nelengva valdyti šiuos labai sudėtingus procesus.

Atsižvelgdamas į tai norėčiau primygtinai siūlyti Europos Komisijos, Europos centrinio banko ir kitų atitinkamų Europos Sąjungos institucijų atstovams laikytis apgalvotos ir koordinuotos pozicijos, ieškant optimalaus sprendimo šiais sudėtingais laikais, kai visa Europa susiduria su ekonomikos nuosmikiu.

Trumpalaikėje perspektyvoje per didelis reguliavimas ir vyriausybės kišimasis į laisvąją rinką gali laikinai sustabdyti tolesnę ekonomikos griūtį Europos Sąjungoje, bet, žvelgiant iš vidutinės trukmės perspektyvos, šie veiksmai tikrai nesukels plėtros spartėjimo, kurio taip tikimasi.

Antolín Sánchez Presedo (PSE). – (ES) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nary J. Almunia, ponios ir ponai, Ekonominė ir pinigų sąjunga suteikė naują matmenį Europos integracijos procesui. Jos valdymui būdingi du asimetriniai ramsčiai: pinigų sąjunga, kuri yra federacinio pobūdžio, ir ekonominis koordinavimas, kuris yra tarpvyriausybiniis. Jie abu turi užtikrinti stabilumą, plėtrą, teisingumą ir tvarumą, kurių reikalauja mūsų piliečiai.

Pirmųjų dešimties euro metų apžvalga yra teigiama. Tai įrodo faktas, kad valstybės narės vis labiau vertina eurą kaip prieglobstį ir saugumą. Tačiau turime eiti toliau ir plėsti jo mastą. Turime tą padaryti, kad atremtume iššūkius, kuriuos kelia globalizacija, klimato kaita ir gyventojų senėjimas, taip pat dabartinė finansų krizė, verčianti mus tobulinti veiklos metodus. Turime tą daryti ir tam, kad įveiktume pirmą kartą pasirodžiusią recesijos šmėklą.

Euras negali tiesiog veikti kaip saugos inkaras, tačiau jis turi būti ir variklis, galintis skatinti augimą. Euro zona ir Ekonominė ir pinigų sąjunga turi gebėti atsakyti į šiuos iššūkius.

Turiu pasveikinti pranešėjus už jų puikų darbą ir ypač padėkoti jiems už tai, kad įtraukė du mano pasiūlymus. Pirmajame pasiūlyme siekta į mūsų pinigų politikos apibrėžimą įtraukti finansinės analizės poreikį, kad ši analizė kartu su ekonomikos ramsčiu ir pinigų ramsčiu teisingai apibrėžtų šią politiką. Jos apibrėžime reikia atsižvelgti į pinigų politikos perkėlimą, kreditų ir finansinio turto plėtrą, naujų produktų savybes ir rizikos bei likvidumo koncentraciją.

Be to, turime atsižvelgti į valstybių narių tarpusavio skirtumus, kurie dar labiau didės vykstant plėtros procesams. Tokio pobūdžio kaip „vienas dydis tinka visiems“ pinigų politika daugeliu atvejų netiks skirtingų šalių situacijai. Todėl ją reikia reguliuoti taikant finansines pagalbos priemones toms šalims, kurios gali patirti ekonomikos slopinimo padarinius dėl „vienas dydis tinka visiems“ politikos, nes plėtrą skatinančius padarinius galima lengvai reguliuoti per fiskalinę politiką.

Margarita Starkevičiūtė (ALDE). – (LT) Sakoma, kad bet kuri krizė išryškina visas stipriąsias ir silpnąsias ekonomikos ir institucinės sąrangos puses. Prisipažinsiu, kad anksčiau turėjau abejonių, ar didesnis dėmesys euro zonos šalims nesudarys prielaidų atsirasti dviejų greičių Europai ir ar nesukurs kliūčių besivystančioms ekonomikoms, tokioms kaip Lietuvos ekonomika, įsilieti į euro zoną. Bet dabartiniai įvykiai finansų rinkose pakeitė mano požiūrį į euro grupės vaidmenį ir įtaką Europos Sąjungos raidai.

Akivaizdu, kad euro zona atlaikė pirmą stiprią finansų krizės bangą. Aišku, kad ekonominį nuosmukį galima sustabdyti įgyvendinant geriau koordinuotą tarp valstybių narių ekonominę politiką, spartinančią integraciją ir vidaus rinkos plėtrą. Tos šalys, kurios liko už euro zonos ribų, nukentėjo labiau. Daugiausia nukentėjome mes ir tapome finansų krizės auka dėl to, kad iš mūsų atsiimamas kapitalas. Todėl kartais labai garsiai prieštaraujame sprendimams, kurie palengvintų kapitalo judėjimą Europos Sąjungos šalyse, bet ne todėl, kad pasisakome prieš integraciją. Kaip profesionali ekonomistė, aš žinau, kad integraciniai procesai skatina ekonomikos augimą. Bet mes labai norėtume, kad euro zona, tapusi uola, į kurią atsimušė finansų krizės bangos, būtų uola, į kurią įkopti galėtume ir mes prisiglausti nuo šaltų vėjų.

Ką reikėtų daryti, kad euro zonos stiprumas taptų visos Europos Sąjungos stiprumu? Tikrai nereikėtų siūlyti daug naujų priemonių. Gerb. komisare, šiandien aš peržiūrėjau rezoliucijas, kurias Parlamentas priėmė dėl ekonominės politikos. Dabar mums būtų buvę labai gerai, jeigu nors dalį tų pasiūlymų būtume jau įgyvendinę. Pasiūlymų yra labai daug ir, man atrodo, kažko naujo nesugalvosime. Dabar reikėtų tuos pasiūlymus konsoliduoti.

Šiuo metu vyksta diskusijos, ar norint įveikti ekonomikos nuosmukį reikėtų didesnio valstybės įsikišimo, ar užtektų liberalesnės politikos. Aš sakyčiau, kad abi ekonominės strategijos turi būti taikomos. Visų pirma, akivaizdu, kad mums reikia valstybės išlaikomo ir palaikomo socialinio tinklo, kad dėl krizės, dėl restruktūrizavimo netekę darbo žmonės, rastų naują vietą gyvenime. Kita vertus, mums reikia liberalių

reformų, kad integracijos procesas būtų sustiprintas ir kad jis sudarytų galimybes verslo plėtrai Europos Sąjungoje. Šiuo atveju euro zonos vaidmuo yra labai stiprus.

Baigdama norėčiau prisidėti prie savo kolegų ir pasakyti ponui euro grupės prezidentui, kad mes vertiname Jūsų darbą ir žinome, kaip visa tai sudėtinga, – bent Parlamente Jūs tikrai turite paramą.

Dariusz Maciej Grabowski (UEN). - (PL) Gerb. pirmininke, Ekonominės ir pinigų sąjungos dešimtmečio apžvalgą reikia įvertinti iš tarptautinės perspektyvos. Turime užduoti klausimą, kokių pranašumų Europos Sąjunga įgijo prieš savo svarbiausius konkurentus pasaulyje, tai yra JAV ir Aziją. Ši perspektyva aiškiai rodo, kad euro zonos balansas yra neigiamas. Europos Sąjunga vystėsi lėčiau negu jos konkurentai. Darbo vietų kūrimas, ypač darbo našumo augimas, buvo žemesnis negu JAV, nekalbant jau apie Aziją. Tai reiškia, kad bendroji valiuta neatlieka savo pagrindinio vaidmens.

Kitas aspektas yra euro zonos ateitis: Europos centrinio banko ir Europos Sąjungos valdžios institucijų dokumentuose vis labiau pabrėžiama, kad eurą reikia naudoti kaip priemonę, leidžiančią nustatyti vienodą ekonomikos politiką valstybėms narėms, ypač biudžeto ir fiskalinės politikos srityse. Šis pareiškimas kelia susirūpinimą labiau atsilikusioms šalims, ypač naujosioms valstybėms narėms. Kaip jos gali vystytis ir pavyti senąsias valstybes nares, jei jos verčiamos vykdyti politiką, lėtinančią ekonominę vystymąsi visose valstybėse narėse?

Labiausiai Europos centrinių banką reikia kritikuoti dėl to, kad siekdamas padaryti eurą pasauline valiuta, jis ignoruoja ekonomines regionų ir mažiau išsivysčiusių valstybių narių problemas. Jis taip pat nepajėgia atsižvelgti į socialinius aspektus, pavyzdžiui, demografinę struktūrą ir gyventojų mobilumą.

Europos Sąjungos valdžios institucijų pozicija yra dar labiau nepriimtina atsižvelgiant į tai, kad ir Vokietija, ir Prancūzija daugelį metų nesilaikė griežtų Mastrichto sąlygų, nes jos žinojo, kad tai atitinka jų nacionalinius interesus. Be to, nebuvo taip, kad jos būtų iškviestos pasiaiškinti ar būtų nubaustos. Todėl, mano nuomone, reikia ne toliau vykdyti dabartinę euro zonos ekonominę doktriną, bet atlikti radikalius pakeitimus, padėsiančius ne tik atlaikyti dabartinę finansų krizę, bet svarbiausia suteiksiančius energijos visoms Europos Sąjungos valstybėms narėms, kad jos vystytųsi ekonomiškai.

Kyriacos Triantaphyllides (GUE/NGL). - (EL) Gerb. pirmininke, Europos Komisijos pasiūlyme dėl Ekonominės ir pinigų sąjungos dešimtmečio yra nemažai prieštaravimų. Jame siekiama baigti rinkos reglamentavimo panaikinimo ciklą, nors tikrojoje ekonomikoje prekių ir paslaugų kainos yra kaip niekada pakilusios, ir prognozuojama, kad nedarbas euro zonoje sieks 8,6 % 2009 m. ir 9 % 2010 m.

Faktai patvirtina, kad atotrūkis tarp turtingųjų ir vargšų tikrai nesumažėjo. Pasaulinė ekonomikos ir finansų krizė yra tiesiogiai susijusi su valstybės veiksmų apribojimais ir reglamentavimo panaikinimo politika. Be to, nors turime patvirtinimą, kad turto pasidalijimas yra labai netolygus, Komisija pasisako už tai, kad būtų toliau taikomas Stabilumo ir augimo paktas ir jo išlyginimo poveikis bei teikiama daugiau reikšmės Tarptautiniam valiutos fondui.

Šis metodas užgausiai nepaiso atskirų valstybių narių ekonomikų savitumų ir prieštarauja skirtingo kiekvienos valstybės narės vystymosi greičio filosofijai.

Hanne Dahl (IND/DEM). - (DA) Gerb. pirmininke, šiais metais sueina dešimt metų nuo euro įvedimo daugelyje Europos Sąjungos šalių. Danijoje po ilgų ir nuodugnių diskusijų mes dukart nesutikome įvesti euro, ir dabar jau laikas kritiškai įvertinti ir apžvelgti situaciją. Turime labai kritiškai įvertinti mūsų bendrąją valiutą. Nuo liepos mėn., prasidėjus finansų krizei, euras nukrito 30 % dolerio atžvilgiu. Investuotojams stinga pasitikėjimo euru. Kyla klausimas kodėl? Atsakymas iš dalies akivaizdus: yra daug manančių, kad Europos Sąjungoje viduje vykdoma pinigų politika, kuria siekiama vien kovoti su infliacija, nėra teisinga. Labai griežta finansų politika, kurią valstybės narės priverstos vykdyti dėl Stabilumo pakto, šiuo metu yra tiesiog neteisinga. Žemas euro kursas dolerio atžvilgiu susidarė todėl, kad nepasitikima eurą naudojančių šalių ekonomikos politika. Taip pat galima sakyti, kad finansų krizė rodo ir šį tą daugiau – kad euro „vienas dydis tinka visiems“ standartas nėra teisingas. Vis daugiau ekonomistų laikosi nuomonės, kad reikia vykdyti plėčiamąją finansų politiką. Jei norime ją naudoti kaip priemonę, mums reikia daugiau individualios ekonomikos politikos, negu jos leidžia euras. „Vienas dydis tinka visiems“ politika niekada niekam labai gerai netiks. Ji visada visiems atrods prasta.

Galiausiai turiu pasakyti W. Klinzui, – kuris sakė, kad mes Danijoje norėtume prisijungti prie euro ir kad mūsų valiuta yra silpna, – kad Danijos ekonomika yra kieta kaip uola ir kad mes suvaldėme finansų krizę geriau negu vidutinė euro zonos šalis.

Andreas Mölzer (NI). – (DE) Gerb. pirmininke, minint Ekonominės ir pinigų sąjungos dešimtmetį, iš tikrųjų labai mažai dėl ko verta jį švęsti. Mes desperatiškai bandomė naudoti įvairias gelbėjimo priemones, kad neleistume griūti mūsų finansų sistemos dambai, ir teįstengiame iš dalies užtaisyti plyšius. Bankai pasisavino milijardus vyriausybės pinigų, tuo pat metu dalindamiesi premijas ir pelną, o vidutinis gyventojas liko kelis kartus apgautas: jo mokesčių pinigai atsidūrė ant bankų ruletės stalų, o mainais jam grąšina nedarbu ir galbūt net jo santaupų ir pensijų fondo nuostoliais.

Šiai dilemai įpusėjus dabar girdėti balsų, sakančių, kad pagaliau turime kažką daryti, kad užtikrintume, jog Europos bendrovės nepatektų į ne europiečių, pavyzdžiui, kinų savininkų rankas. Šis Europos išpardavimas prasidėjo prieš kelerius metus kartu su tarpvalstybine išperkamąja nuoma ir kitomis machinacijomis. Be to, EPS pateko į sudėtingą padėtį dėl didėjančios Graikijos skolos ir Italijos nerūpestingumo po prisijungimo prie euro klubo.

Todėl turime užtikrinti, kad naujieji nariai nekartotų su euru susijusių klaidų ir kad nebūtų galima žaisti jokių pavojingų finansinių žaidimų su viešaisiais pinigais, kitaip tariant, su žmonių pinigais. Mums reikia ne tik griežtai visos Europos Sąjungos mastu kontroliuoti abejotinus finansinius konstruktus, bet taip pat turime reikalauti solidarumo įnašo iš tų, kurie gavo pelno iš spekuliacijų. Svarbiausia Europos Sąjunga turi iš principo atsisakyti visiškai nevaržomo kapitalizmo ir saugoti savo piliečius nuo nežaboto godumo ir neigiamų nevaldomos globalizacijos padarinių.

Othmar Karas (PPE-DE). (DE) Gerb. pirmininke, gerb. J. C. Junckeri, ponios ir ponai, atrodo, kad A. Mölzer nesuprato, kad tai, ką jis pasakė, nėra glaudžiai susiję su euru.

Euras ir plėtra yra geriausiai matomi Europos Sąjungos laimėjimai per praėjusius dešimt metų. Tačiau taip pat turime atsiminti, kad šie pasiekimai niekada nebūtų buvę galimi be Maastrichto kriterijų, Stabilumo ir augimo pakto ir Europos centrinio banko, be politinės valios ir pasiruošimo imtis atsakomybės Europos lygmeniu. Dabar kalbame apie bendradarbiavimą ir koordinavimą. Tiesa, kad mums reikia daugiau bendradarbiavimo ir koordinavimo, bet kad jie būtų įmanomi, reikia labiau pasitikėti vieni kitais. Mums reikia daugiau bendradarbiavimo ir koordinavimo taip pat ir tam, kad Europos principai būtų plačiau taikomi ekonominėje veikloje.

Per įvairias krizes Europos centrinis bankas, Federalinė rezervų sistema ir Japonijos bankas padėjo apsaugoti Europą nuo pinigų krizių. Todėl dar kartą norėčiau pasakyti, kad negali būti jokio aukščiausiojo lygio susitikimo be euro zonos ir Europos centrinio banko atstovų. Finansinė krizė parodė, kad euras padėjo mums išvengti valiutų spekuliacijų ir neleido jų atlikti euro zonoje. Reakcijos Danijoje, Jungtinėje Karalystėje, Švedijoje ir Vengrijoje mums labai aiškiai rodo, ką euras mums nuveikė.

Mano paskutinis punktas, gerb. pirmininke, yra tas, kad mes taip pat norime, jog Europos Sąjunga pagal savo pajėgumą būtų atstovaujama Tarptautiniame valiutos fonde, Pasaulio banke ir pasaulinėje finansų ekonomikoje. Raginame visus dabar triukšmingai reikalaujančius pasaulinio reguliavimo, kad jie padarytų Europoje ir savo valstybėse narėse tai, ko jie reikalauja, kad padarytų kiti.

Olle Schmidt (ALDE). – (SV) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nary, gerb. J. C. Junckeri, pradžioje norėčiau išsakyti širdingus sveikinimus brandžiam dešimtmečiui ir padėką abiem pranešėjams už puikų pranešimą.

Praėję keli mėnesiai, žinoma, parodė euro stiprumą. Prieš dešimt metų nedaug žmonių manė, kad euras bus toks sėkmingas projektas. Kai kurios šalys, įskaitant manąją, neramiai laukė už durų. Kai kurie kritikai turbūt manė, kad euras neatlaikys išbandymų, kaip sakė N. Lundgren. Bet jis ir kiti pražūties pranašai buvo neteisūs. Po finansinio netikrumo mėnesių tampa aišku, kad tiksliai bendradarbiavimas ekonominiuose reikaluose remiantis euru gali suteikti tikrumo, kurio reikia dabartinėms pasaulio ekonominėms sistemoms. Būtent tai, kad bendri veiksmai leido nuraminti rinką, rodo bendradarbiavimo dėl euro stiprumą.

Euras turi būti visos Europos valiuta. Jei ši vizija taps tikrove, tai jau dabar griežti konvergencijos kriterijai neturi tapti dar griežtesni. Todėl manau, kad neteisinga paversti euro narystę išskirtiniu klubu su aukštesniais stojimo reikalavimais, kaip numatyta viename pakeitime.

Leiskite man pasakyti kelis žodžius dėl Švedijos padėties už euro zonos ribų. Švedijai, kuri tik viena koja yra Europos Sąjungoje, bet vis dar yra už euro zonos ribų, pranašumai ir trūkumai dabar yra aiškesni negu kada nors anksčiau, net, tikiuosi, ir N. Lundgrenui. Kai ankstesnė finansų krizė smogė Švedijai 1992 m., galiausiai negalėjome nieko kito daryti, kaip leisti kronai nuvertėti. Tuo laiku išmoktos pamokos paskatino priimti sprendimą tapti Europos šeimos dalimi. Per praėjusius metus nukrito Švedijos kronos vertė euro atžvilgiu. Dabar, kai sprendžiama finansų krizė, Švedija neturi euro teikiamos apsaugos ir jai nėra taikomi euro grupės

krizių vadybos pasiūlyti ir priimti sprendimai. Būtent dabar tokios mažos šalys kaip Švedija turi suprasti bendrosios valiutos vertę. Euro teikiamas stabilumas leidžia numatyti ilgalaikę perspektyvą, o tai svarbu šalims, kuri taip priklauso nuo eksporto, kaip Švedija. Švedijoje vyksta gera ekonomikos plėtra, tai tiesa, bet euro narystė mums būtų davusi daugiau stabilumo pinigų politikoje ir būtų sukurta daugiau darbo vietų, turėtume stabilesnę ekonomiką ir stipresnį eksportą.

Todėl Švedijos partijos turi būti pasiruošusios persvarstyti savo pasyvų požiūrį į eurą, kaip Švedijos valiutą. Švedija turi būti visateise Europos Sąjungos nare. Todėl atėjo laikas vėl pradėti iš esmės kalbėti apie mano šalies naują referendumą. Aš pats tikiuosi, kad Švedija taps euro zonos nare per penkerius metus.

Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk (UEN). - (PL) Gerb. pirmininke, norėčiau atkreipti dėmesį į du klausimus šiose diskusijose, klausimus, kurie, mano nuomone, meta šešėlį ekonominės ir pinigų sąjungos funkcionavimui. Pirma, pastebime, kad greičiau vystosi tos šalys, kurios nepriklauso euro zonai, negu tos, kurios priklauso. 2002–2007 m. senosios valstybės narės, nepriklausančios euro zonai, – Anglija, Švedija ir Danija – vystėsi daug sparčiau negu euro zonos šalys. Šių šalių BVP augimas beveik dvigubai pralenkė euro zonos vidurkį, o nedarbo lygis buvo gerokai mažesnis negu euro zonoje. Skirtumai tarp euro zonos šalių ir naujųjų valstybių narių yra dar iškalbingesni.

Antra, nevienodai traktuojamos prie Ekonominės ir pinigų sąjungos norinčios prisijungti šalys ir jau ten esančios šalys. Kandidatės į pinigų sąjungą turi dvejus metus iki valiutos įvedimo atitikti griežtus fiskalinius ir monetarinius reikalavimus, nors dvi didžiausios Europos Sąjungos šalys Vokietija ir Prancūzija, priklausančios euro zonai, ketverius metus 2002–2005 m. laikotarpiu viršijo biudžeto deficito slenkstį. Stabilumo ir augimo paktas buvo būtinas šioms dviem šalims, kad jos išvengtų kelių milijardų eurų baudų už reikalavimų pažeidimą.

Jens Holm (GUE/NGL). - (SV) Šiame pranešime girinama EPS. Stebėtina, kad iš tikrųjų ką nors galima švęsti. Euro zona patiria recesiją, smarkiai didėja nedarbas. Kelios didelės EPS šalys neatitinka pagrindinių ekonominių narystės reikalavimų. Vien tai rodo, koks griežtas šis projektas.

Prieš penkerius metus Švedijos gyventojai balsavo prieš EPS. Tačiau kartais girdžiu Komisiją sakant, kad Švedija anksčiau ar vėliau turi prisijungti prie EPS. Todėl norėčiau pasinaudoti proga ir paklausti Komisijos, ar galite tai paaiškinti visiems laikams. Ar turi Švedija prisijungti prie EPS?

EPS reikia esminės reformos. Reikia įtraukti aiškų tikslą Europos centriniam bankui, kad jis kovotų su nedarbu. Reikia leisti didesnę ekonominę lankstumą. Tai būtų keli svarbūs žingsniai teisinga kryptimi.

Zsolt László Becsey (PPE-DE). - (HU) Dėkoju, gerb. pirmininke, manau, kad euro įvedimas buvo sėkmingas, nes matėme, kaip sumažėjo nedarbas ir didėjo užimtumas dėl euro suteikto stabilumo. Kitas įrodymas matyti iš dabartinės krizės, nes bet kuri šalis, galinti naudoti šią stiprią atsargų valiutą, tiesiog negali turėti sunkumų dėl mokėjimų balanso, tuo tarpu kitos šalys, tokios kaip Vengrija, patiria tokių problemų.

Tačiau euro zona nepadarė pažangos siekdama konvergencijos, nepaisant sanglaudos fondo palaikymo, ir turime išnagrinėti, kokios yra to priežastys. Ji yra labai stiprus kapitalą traukiantis magnetas. Todėl manau, kad tirdami tai, kas įvyko, turime atsižvelgti ne tik į BVP, bet ir BNP.

Džiaugiuosi, jog į pranešimą buvo įtrauktas punktas, kad reikia imtis priemonių prieš valstybes nares, kurios nuolat teikė klaidingas, pernelyg optimistines prognozes, kaip žinome iš įvykių Vengrijoje 2006 m., ir manau, kad tai iš tikrųjų būtina.

Manau, kad mums svarbu išsaugoti Europos Sąjungos narystės prestižą. Viena vertus, valstybės, kurios nėra Europos Sąjungos narės, neturi prisijungti prie euro zonos, nes tai reikštų, kad negalime pagrįsti didžiulių pastangų, kurias dėjo tam tikros valstybės, kad taptų narėmis.

ECB priemonės, ypač per dabartinę krizę, turi būti naudojamos kiekvienos valstybės narės labui, ypač sprendžiant likvidumo problemas; šiuo atžvilgiu neturime būti egoistiški. Tik šitaip taps prasmingas euro apsauginis skydas ir narystė vidaus rinkoje, kuri yra reikšmingas iššūkis, ypač mažiau išsivysčiusioms valstybėms narėms. Panašiai turime į tai atsižvelgti ir sudarydami ECB vykdomąją tarybą.

Tačiau svarbiausia – apsvaistinti išorinį euro zonos atstovavimą. Tai būtina, bet kiekviena valstybė narė turi būti įtraukta suteikiant įgaliojimą euro zonos išorės atstovavimui; išorės atstovai neturi sudaryti išskirtinio klubo, nes Europos Sąjunga yra suvienyta organizacija.

Galų gale norėčiau pasakyti, kad valstybės narės turi prisijungti prie euro zonos kiek galima greičiau pagal griežtas, bet logiškas sąlygas. Todėl esu patenkintas W. Klinzo protingu pasiūlymu, kad kaip atskaitos šalys turi būti imamos Europos Sąjungos regiono šalys. Ačiū už jūsų dėmesį.

Vladimír Maňka (PSE). – (SK) Pastarosiomis savaitėmis patyrę finansų krizę Europos gyventojai pamatė, kad euro zonai priklausančios valstybės narės turi geresnes priemones susidoroti su aukštais reikalavimais. Žmonės tai mato ir mano šalyje, Slovakijoje, prisijungiančioje prie euro zonos sausio 1 d.

Finansų investuotojai ir valiutų biržų spekuliantai jau mano, kad esame euro zonos dalis. Daugiau neapsimoka spekuliuoti mūsų valiuta, nes nustatėme pastovų valiutos keitimo kursą. Tuo pat metu mūsų kaimyninių šalių valiutos krinta. Dėl finansų rinkos krizės spekuliantai išvelgia su jomis susijusią tam tikrą riziką, kurios jie nenori patirti. Kai kurios valiutos per kelerių metų laikotarpį nukrito į žemiausią lygį.

Įvedus eurą, maža ir atvira ekonomika gali apsaugoti verslininkus ir gyventojus nuo valiutos kurso svyravimo. Net Danijos, šalies, pasižyminčios aukščiausiu užimtumo lygiu pasaulyje, ilgai turėjusios vieną iš aukščiausių konkurentiškumo lygių ir aukščiausią pragyvenimo lygį pasaulyje, gyventojai suprato, kad jei jie būtų buvę euro zonos nariai, turėtų palankesnius valiutų kursus ir jiems būtų lengviau spręsti dabartines pasaulines problemas. Žinoma, tas pats taikoma ir Švedijai, kurios reikalus šiandien aptarėme. Galbūt dabar jiems yra tinkamas laikas persigalvoti dėl stojimo į euro zoną.

Šiandien mano šalies kolega išsakė kritiką, kad Slovakijos Vyriausybė rengia priemones, stiprinsiančias reguliavimo ir priežiūros sistemą. Norėčiau atkreipti jo dėmesį į Europos Parlamento rezoliuciją, kurioje neseniai buvo pateiktas prašymas Komisijai, kad ji pasiūlytų priemones, leisiančias sustiprinti reguliavimo ir priežiūros struktūrą visoje Europos Sąjungoje. Nėra jokio kito kelio. Štai kodėl dauguma Parlamento narių iš įvairių politinių frakcijų balsavo už šį pasirinkimą.

Baigdamas norėčiau pasveikinti abu pranešėjus už puikų pranešimą.

Danutė Budreikaitė (ALDE). – (LT) Ekonominė ir pinigų sąjunga dešimt metų. Graži sukaktis, bet kartu ir proga pasvarstyti, kaip pasikeitė ES ir pasaulio ekonominė, finansinė ir politinė situacija, ar Maastrichto kriterijai atitinka dabartinius pasaulio pokyčius.

2005 m. buvo peržiūrėtas Stabilumo ir augimo paktas, matyt, todėl, kad jo reikalavimų nevykdė didžiosios euro zonos šalys.

Per dešimties metų laikotarpį iš esmės nebuvo nei vienos euro zonos šalies, kuri būtų įgyvendinusi visus Maastrichto kriterijus.

Žinome, kad Europos centrinio banko infliacijos tikslas yra 2 procentai. Jei šiandien būtų orientuojamasi į šį tikslą, jo neįgyvendintų nei viena ES šalis, kurios infliacija šių metų rugsėjo mėn. siekė nuo 2,8 procentų Nyderlanduose iki 14,7 procentų Latvijoje, o Maastrichto kainų stabilumo kriterijus turėtų būti 4,5 procento.

Jeigu euro zonos narės neįgyvendina kainų stabilumo kriterijaus, apie kokią infliacijos tvarumą galime kalbėti? Apie infliacijos tvarumą pradėta kalbėti 2006 metais, prasidėjus euro zonos plėtrai. Ar kalbame apie naujus reikalavimus tik naujoms kandidatėms į euro zoną? Kokia gali būti euro zonos plėtros perspektyva?

Kviečiu Europos Komisiją ir Europos centrinę banką naujai persvarstyti Ekonominės ir pinigų sąjungos principus, valdymą, Maastrichto kriterijus, ar jie įgyvendinami dabartinėje ekonominėje ir finansinėje pasaulio situacijoje ir kokia ateitis laukia Ekonominės ir pinigų sąjungos ir kandidačių į euro zoną.

Ryszard Czarnecki (UEN). – (PL) Gerb. pirmininke, gerb. J. C. Junckeri, jums nesiseka, nes šiandienos diskusijos apie eurolendo sėkmę rengiamos tuo metu, kai Eurostatas paskelbė, kad didelė recesija prasideda šalyse, turinčiose bendrąją valiutą. Tai turi skatinti jus užsiimti savikritika, o ne neribota sėkmės propaganda. Savo pranešime autoriai giria nedarbo sumažėjimą, nors per daugiau kaip devynerius metus nedarbas sumažėjo tik vos daugiau kaip 1,5 %, bet prognozėse dabar numatomas reikšmingas nedarbo padidėjimas euro zonoje ateinančiais metais. Kita monetos pusė yra mažiau maloni, ir pranešime tai tikrai pabrėžiama, kai kalbama apie labai nepatenkinamą ekonomikos augimą ir reikšmingą produktyvumo sumažėjimą (nuo 1,5 % dešimtajį dešimtmetį iki 0,75 % pastarąjį dešimtmetį).

Akivaizdu, kad euras nėra nei panacėja ekonomikos bėdoms, nei priemonė, savaime užtikrinanti greitesnę ekonomikos vystymąsi ir didesnę klestėjimą negu Europos Sąjungos šalyse už euro zonos ribų – Švedijoje, Danijoje ir Didžiojoje Britanijoje.

Margaritis Schinas (PPE-DE). - (EL) Gerb. pirmininke, negali būti jokios abejonės, kad EPS ir euro sukūrimas yra vienas iš labiausiai įsimintinų dalykų per šešiasdešimties metų Europos integracijos istoriją.

Tai pirmasis kartas Europoje ir pasaulyje, kai buvo atliktas toks struktūrinis pakeitimas į bendrąją valiutą be karo, be kraujo praliejimo, vien nepriklausomų šalių sutarimu ir politine valia, kai jos kartu ir demokratiškai nusprendė eiti šiuo keliu į monetarinį stabilumą. Tai buvo sudėtingas kelias, bet jis tiko abiem komponentams Europoje: tiek toms šalims, kurios buvo įpratusios prie finansinio stabilumo ir toliau vykdė tą pačią prieš infliaciją nukreiptą politiką, tiek ir kitoms šalims, kurios dešimtmečius nesilaikiusios finansinės disciplinos pirmą kartą rado eure oazę, kurioje galėjo racionalizuoti ir pertvarkyti savo ekonomikos pagrindus.

Tiek dėl praeities. Tačiau dabar esame labai sudėtingame ir svarbiame etape, kai turime įvertinti „E“ raidę EPS santrumpoje. Iki šiol „P“ raidė EPS santrumpoje, piniginis komponentas, padėjo mums pasiekti būti ten, kur esame šiandien, bet, būgštauju, kad nuo šiol, jei netaikysime vieningo, nuoseklaus, bendro Europos metodo ekonominiams argumentams spręsti, daugelis mūsų laimėjimų gali sugriūti.

Taigi du dalykus reikia atlikti ateityje: koordinavimo taisyklės Europos ekonomikai valdyti, kurios taip pat paskiepys pasaulinę sistemą nuo pertekliaus ir anarchijos, sukėlusios dabartinę krizę ir, antra, turime pasmerkti ekonominių žmonių kurstymą, kurio imasi tie, kas nori pasinaudoti krize, siekdami kelti abejonės dėl tokių svarbių laimėjimų.

Manuel António dos Santos (PSE). - (PT) Pradžioje norėčiau pasveikinti pranešėjus už puikų pranešimą. Tik nedaugelis visiškai užmaršių ar daugelis stokojančių bet kokio supratimo galėtų manyti, kad euras ir su juo susijusi pinigų politika nebuvo didžiulis žmonijos laimėjimas ir didelis Europos ekonomikos pasisėkimas. Kad suprastume jo svarbą, tereikia pagalvoti, kiek daug darbo vietų buvo sukurta Europoje įvedus eurą. Taip pat reikšminga tai, kad Europos ekonomika, turėdama euro teikiamas priemones, į krizinę situaciją reaguoja geriau negu kitos regioninės ekonomikos, ir tie, kurie neseniai skeptiškai vertino bendrąją pinigų politiką ir eurą, dabar skubiai prašo bendradarbiauti ir net nori prisijungti prie euro zonos.

Tačiau pasiekta ne viskas, ir nereiškia, kad asmeniškai esu patenkintas tuo, kaip Europos Sąjunga sprendė finansų konsolidacijos ir finansinio stabilumo klausimus. Jau ne kartą šiuose Rūmuose sakiau, kad esu už finansinį stabilumą ir Stabilumo ir augimo paktą, bet manau, kad šis paktas ne visada būdavo draugiškas tikrajai ekonomikai. Nei šis paktas, nei pinigų politika nebuvo ištikimas tikrosios ekonomikos draugas. Tikroji ekonomika dažnai patirdavo didžiules problemas dėl pernelyg tradicinio Stabilumo ir augimo pakto taisyklių taikymo.

Niekada nesutikau taip manančio ekonomisto, nei radau ekonomikos vadovyje parašyta, kad du, trys ir šešiasdešimt, Stabilumo ir augimo pakto magiški skaičiai (infliacija, deficitas ir išsiskolinimo santykis), buvo moksliskai įrodyti. Niekada nesutikau nė vieno žmogaus ir tikrai niekada nesutikau ekonomisto ar ekonomikos teoretiko, kuris kada nors būtų pasakęs, kad labai svarbu atkakliai palaikyti šią skaičių konfigūraciją. Viena mintis, kurią smarkiai gynė Komisija ir konservatyvesni Europos sektoriai, buvo ta, kad turime turėti subalansuotą ar nulinį biudžetą. Tai visiškai absurdiška mintis. Kad ir koks būtų augimo lygmuo, subalansuotas biudžetas reiškia visišką skolos pašalinimą ateityje. Tai nėra teisinga socialiniu aspektu, tai taip pat neteisinga kartų kaitos aspektu ir tai visiškai nesujie su tikrove ir tikrąja ekonomika.

Jim Higgins (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, P. Berès ir W. Langeno pranešimas yra puikus, nes jame išdėstoma EPS istorija per praėjusius dešimt metų ir numatoma, kaip ji turi plėtotis ateityje. Euras buvo labai sėkmingas projektas: jis yra antra pagal svarbą valiuta pasaulyje; infliacija per pirmuosius dešimt metų iš esmės atitiko ECB 2 % nustatytą ribą; be to, euras palengvino keliones, prekybą ir užimtumą; ir svarbiausia buvo žengtas dar vienas žingsnis konsoliduojant Europos Sąjungą.

Praėjusią savaitę paskelbtas pranešimas, kad euro zonoje prasidėjo recesija, dabar reiškia, kad reikia imtis skubių veiksmų ir Europos Sąjungos viduje, ir pasauliniu mastu, bet negalime kaltinti euro dėl dabartinės krizės. Nors Stabilumo ir augimo pakto taisyklėse yra gerų ketinimų nustatyti maksimalaus skolinimosi gaires valstybėms narėms, jose nenumatyta – ir niekas nebūtų galėjęs to numatyti – dabartinė pasaulinė ekonomikos krizė. Dabartinė krizė, mano nuomone, reikalauja lankstumo, nes jei finansų įstaigos nepradės lengviau teikti kreditus, yra tikimybė, kad krizė taps dar gilesnė ir bus prarasta dar daugiau darbo vietų.

Turiu pasakyti, kad noriu pagirti pirmininką J. M. Barroso ir prezidentą N. Sarkozy dėl to, kaip jie praėjusią savaitę atstovavo Europos Sąjungai per G 20 derybas Vašingtone. Manau, kad jie leido mums didžiuotis, ir manau, kad jie leido didžiuotis Europai.

Galų gale turime išnagrinėti, kaip patekome į dabartinę krizę ir kokios buvo to priežastys. Turime išmokyti pamokas ir užtikrinti, kad tai daugiau niekada nepasikartos. Jei tai reiškia reformą – institucijų reformą, jei Tarptautinio valiutos fondo reformą – imkime jas vykdyti. Jei tai reiškia Europos centrinio banko operacijų išnagrinėjimą, imkime tą daryti. Šiame etape atlikime teismo ekspertizę, ir kad ir kokią krizę dabar išgyvena Europa, – mes nežinome, ar ji bus labai didelė, kada ji baigsis ar kokios bus pasekmės, – išstikime kaip teisme ir priimkime reikiamus sprendimus.

Dariusz Rosati (PSE). - (PL) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nary, gerb. J. C. Junckeri. Laikausi nuomonės, kad bendroji valiuta buvo didelė Europos sėkmė. Kelerius metus turėjome žemas kainas ir žemą infliacijos lygį, žemas palūkanų normas, skaidrias kainas skirtingose šalyse, makroekonomikos stabilumą – ir dėl to ypač pasisekė toms šalims, kurios anksčiau turėjo problemų dėl infliacijos ir biudžeto deficito. Pritariu nuomonei, kad tai sėkmė.

Norėčiau pareikšti nuomonę dėl to, ką mano kolega Parlamento narys iš Lenkijos pasakė prieš kelias minutes teigdamas, kad euro zonoje didėja nedarbas ir siaučia finansų krizė. Deja, jis jau paliko Rūmus, bet jei būtų pasilikęs, galbūt būtų išgirdęs kelis išmintingus žodžius. Jis ignoruoja faktą, kad be euro Europa būtų patekusi į daug blogesnę padėtį, negu šiuo metu yra. Tai ypač akivaizdu, įsigilinus į tokių šalių, kaip Islandija ar Vengrija, padėtį, kurios dabar susiduria su didžiuliais ekonominiais sunkumais. Jei jos būtų prisijungusios prie euro zonos, jų padėtis būtų daug geresnė.

Norėčiau pasakyti, kad ilgalaikę bet kokios valiutos sėkmę lemia tikri veiksniai ir ilgalaikė ekonomikos plėtra, o to trūksta Europoje. Turime pastebėti, kad per praėjusias savaites JAV doleris stiprėjo euro atžvilgiu, o tai rodo, kad net esant ekonominei krizei investuotojai ar bent jau jų dauguma mano, kad doleris yra saugi zona jų investicijoms. Štai kodėl turime sukurti pagrindą ilgalaikiam Europos vystymuisi, kuris stiprintų Europos valiutą. Bet tam reikia atlikti reformą, tam reikia ekonomikos pagreičio ir tam reikia aukštesnių našumo rodiklių.

Antrasis mano kalbos klausimas tas, kad turime peržiūrėti nominalius konvergencijos kriterijus ir garantuoti, kad šiuos kriterijus, ypač infliacijos ir metodą etaloninėms vertėms apskaičiuoti, pritaikysime prie naujų sąlygų, kad būtų galima naujų valstybių narių ekonomikai, pasižyminčiai dinamika, prisijungti prie euro zonos.

Paolo Bartolozzi (PPE-DE). - (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, norėčiau padėkoti euro grupės pirmininkui ir Komisijos nariui, taip pat dviem pranešėjams, parengusiems šį pranešimą, nes esu įsitikinęs, kad euro įvedimas leido gyventojams sėkmingiau tvarkyti savo šeimos biudžetą, kadangi padėjo sutaupyti lėšų prekėms ir paslaugoms, ir ne vien tik tai.

Kaip kai kas atkreipė dėmesį, per pastaruosius dešimt metų infliacijos augimo vidurkis apytiksliai buvo 2 %, taip pat buvo sukurta apie 16 milijonų darbo vietų ir sumažėjo viešojo biudžeto deficitas, kuris 2007 m., kaip sakė Komisijos narys, siekė maždaug 0,6 % BVP, palyginti su 4 % devintajame ir dešimtajame dešimtmetyje.

Be to, euras įgijo tarptautinį prestižą ir tapo patrauklia valiuta net šalims už Bendrijos ribų, ir nepaisant pastarojo meto finansinių neramumų, smarkiai paveikusių pasaulio finansų ir bankų sistemas, euras neabejotinai sumažino griaunamąjį pasaulinio masto finansų krizės poveikį. Tačiau šiandien kyla pavojaus, kad pasaulinis paklausos sulėtėjimas toliau mažins eksportą ir panaikins euro diskonto normos pranašumą, nes krenta dolerio vertė.

Akivaizdu, kad vėl turime svarstyti, kaip galėtume reikšmingai reguliuoti euro bazinę struktūrą, kad valstybės narės, kurių BVP yra žemiau vidurkio, galėtų kompensuoti praradimus. Todėl labiausiai laukiame EPS gairių, leisiančių geriau analizuoti ekonominius skirtumus, vykdyti struktūrines reformas ir kontroliuoti viešuosius finansus ir finansų rinką, spartinant jų integraciją. Visa tai galime ir turime siekti pamažu, pagal vystymosi spartą, ir reikia tikėtis, kad tai atliksime kiek galima greičiau, vaduodamiesi iš šios nestabilios situacijos, šiuo metu ne tik sunkinančios skubius sprendimus, kuriuos turi priimti šalių vyriausybės, bet ir keliančios painiavą, į kurią patenka norintys mums pagelbėti. Reikia atkurti pasitikėjimą tų, kurie nori mums padėti, kad gautume investicijų ir padidėtų vartojimas ir pagerėtų bendra struktūra, kurioje galėtume veikti ramiau. Kitaip tariant, atsakomybė turi būti kolektyvinė, bet reikia, kad kompetentingos institucijos suderintai nuspręstų, kurias reformas reikia palaikyti taikant griežtą valdymą ir autoritetinę politinę vadovavimą.

Sirpa Pietikäinen (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, pirmiausia norėčiau pasveikinti abu pranešėjus P. Berès ir W. Langeną už labai subalansuotą pranešimą, kuriame plačiai analizuojama tema. Antra, manau, kad kai buvo pradėtas šis pranešimas, niekas negalvojo, kaip jis bus reikalingas šiuo metu. Manau, kad jis yra ženklas,

rodantis, kaip Europos Sąjunga geba atsakyti į pasaulinius iššūkius, apsaugoti konkurentiškumą ir kurti stabilumą.

Be Europos pinigų sąjungos ir euro zonos šalys, ir šalys, nepriklausančios euro zonai, būtų buvusios daug mažiau apsaugotos nuo šios finansų krizės. Per praėjusius dešimčiai metų Europos centrinis bankas atliko itin teigiamą vaidmenį, ir ši iniciatyva užtikrino labai stabilią pinigų politiką ir ekonomikos politiką, kuri leido mums laiku atsakyti į krizę ir imtis aktyvių veiksmų ne tik Europos Sąjungos regione, bet ir pasauliniu mastu, dalyvaujant diskusijose dėl pasaulinės finansų architektūros reformos.

Manau, kad tai ne tik finansinio pobūdžio krizė – tai sprendimų priėmimo ir žaidimo taisyklių krizė. Dabar mums reikia nuoseklesnio Europos vaidmens vykdant priežiūrą ir palaikant ryšius su Europos centriniu banku. Mums reikia geriau suderinto reguliavimo visiems skirtingiems finansiniams instrumentams. Mums reikia skaidrumo taikant deramas procedūras, o labiausiai mums reikia, kad europiečiai būtų vieningi ir galėtų vykdyti šią politiką pasauliniu mastu. Turime būti vieningi, nes rinkos peraugo mūsų nacionalinių valstybių gebėjimus, ir mums reikia nuoseklių veiksmų valstybių narių mastu, Europos lygmeniu ir pasaulio mastu.

Zita Pleštinská (PPE-DE). – (SK) Euras taip pat bus geriausia investicinė skatinamoji priemonė užsienio investuotojams Vidurio Europos regione. Todėl po euro įvedimo Slovakijoje nuo 2009 m. sausio 1 d. viskas priklausys nuo Roberto Fico vyriausybės, kaip bus galima pasinaudoti šia galimybe.

Slovakijoje bus labai įdėmiai stebimas infliacijos ir viešųjų finansų deficitų tvarumas, todėl dabartinė Slovakijos Vyriausybė turi tęsti ankstesnės Mikulášo Dzurindos vyriausybės reformas. Jei tai nebus daroma, Slovakijai po prisijungimo prie euro zonos gali kilti problemų dėl infliacijos.

Manau, kad Slovakijos Vyriausybė įsidėmės Europos Parlamento pranešėjų rekomendacijas ir neapkraus šalies būsima skola. Ji neturėtų kištis į pensijų reformą, siekdama gauti privačių indėlininkų lėšas, ir bandyti trumpam pagerinti viešųjų finansų deficitą, ji nepriims rinkos taisyklėmis prieštaraujančių įstatymų ir prisidės prie verslo aplinkos gerinimo.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nary, Europos Sąjungos jėga kyla iš maždaug 490 milijonų Europos gyventojų. Euro zona yra Europos ir visos pasaulio ekonomikos stabilumo ramstis. Vien per praėjusius 10 metų euro zonoje buvo sukurta 16 milijonų darbo vietų. Ateityje Sąjunga turės atsakyti į demografinės ir klimato kaitos iškelto iššūkio. Senstantys gyventojai sukels didelių socialinio, ekonominio ir biudžetinio pobūdžio problemų. Manau, kad reikia ginti laisvą prekių, žmonių, kapitalo ir paslaugų judėjimą, ypač dabar, finansų krizės ir ekonomikos recesijos fone.

Panaikinus kliūtis laisvam darbuotojų judėjimui, bus užtikrintos deramos darbo sąlygos visiems Europos darbuotojams ir bus suteikta veiksminga priemonė kovai su socialiniu dempingu ir mokesčių vengimu. Prašau Europos Komisijos ir euro grupės narių imtis būtinų priemonių kartu su valstybių narių vyriausybėmis, kad būtų panaikinti Rumunijos ir Bulgarijos darbuotojams taikomi apribojimai. Euro zona turi būti socialinės rinkos ekonomikos pavyzdžiu.

Vittorio Prodi (ALDE). – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, norėčiau padėkoti Komisijos nariui J. Almunia ir pirmininkui J. C. Junckeriui už darbą, susijusį su šia labai svarbia priemone. Euras yra tvirta tikrovė, saugojanti mus šioje krizėje.

Todėl turime eiti į priekį ir tobulinti ekonomikos politiką, kuri veiktų šalia tokios pat sėkmingos pinigų politikos. Ši ekonomikos politika turi būti skirta euro grupei kaip visumai, nors galbūt ir visai Sąjungai, nes šiuo metu turime imtis nepaprastos programos, kad įveiktume numatytus ekonominius sunkumus.

Todėl manau, kad reikia tvirtai įsipareigoti; turime pradėti plataus poveikio programą, kad galėtume sukurti energetikos infrastruktūrą Sąjungoje ir turėti energijos ekonomijos. Esu įsitikinęs, kad turime tai padaryti kaip galima greičiau.

Gay Mitchell (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, leiskite man išdėstyti savo kalbą papunkčiui.

Homogeniškos rinkos dabar labiausiai patiria sistemines nesėkmes, ir jei iš tikrųjų tokie geri operatoriai, kaip J. C. Juncker ir J. Almunia, negali rinkoms grąžinti heterogeniškumo, tai mes tikrai atidėliojame nesėkmę į ateitį. Homogeniškos rinkos yra šios problemos centre.

Antra, Airijoje buvo prognozuojama, kad euras, kaip valiuta, bus tarsi transporto priemonė be stabdžių, be vairo ir be žibintų. Kaip jie apsiriko! Kas būtų Airijoje šiandien, jei nebūtų euro ir Europos centrinio banko?

Kodėl neteikiame tam didesnės svarbos? Tai vienas iš dalykų, galėsiančių padėti mums dėl Lisabonos sutarties ratifikavimo proceso.

Galiausiai dėl argumento apie skiepijimą – tėvai turi teisę apsispręsti, bet jei visi tėvai nuspręš neskiepyti, tai kils epidemijos.

Norėčiau tik tiek pasakyti: joks žmogus nėra sala. Britanija gali ir likti sala, bet atėjo laikas jai iš naujo apsvastyti klausimą dėl prisijungimo prie euro, nes negalime visi eiti skirtingais keliais.

Gerard Batten (IND/DEM). - Gerb. pirmininke, niekada nebūdavo ekonomiškai pagrįsta kelioms skirtingai veikiančioms ekonomikoms turėti tas pačias palūkanų normas ir valiutos keitimo kursą. Be to, Europos centrinio banko pirminė funkcija ir teisinė pareiga yra kontroliuoti infliaciją, kuri gilėjant ekonomikos krizei yra mažiausia iš problemų.

Tai klaidingos kryptys, kurios galiausiai suskaldys Europos bendrąją valiutą. Bet eurofilai Jungtinėje Karalystėje dabar argumentuoja, kad krintanti svoro vertė suteikia mums galimybę prisijungti prie euro. Jiems užtektų pagrindinių ekonomikos žinių suprasti, kad būtent todėl Britanija neturi prisijungti prie euro zonos.

Svaro gebėjimas turėti vertę kitų šalių valiutų atžvilgiu bus būtinas veiksnys, padėsiantis Britanijai atlaikyti artėjančią ekonominę audrą. Jungtinei Karalystei Europos bendrosios valiutos reikia tiek pat, kiek skęstančiam reikia tramdomųjų marškinių.

Dragoș Florin David (PPE-DE). - (RO) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nary, pirmiausia norėčiau pasveikinti abu pranešėjus – P. Berès ir W. Langeną. Dešimt metų nėra nei daug, nei mažai, bet jie aiškiai prisidėjo konsoliduojant bendrąją rinką ir šiuo metu kuriant skydą, skirtą saugoti nuo finansinių spekuliacijų. Manau, kad griežtesnis finansų ir bankininkystės sektoriaus reguliavimas kartu su skatinamosiomis investicijomis į tyrimus ir plėtrą, siekiant skatinti konkurenciją ir suteikti gyventojams finansinį išsilavinimą, gali būti daug veiksmingesnis sprendimas šiuo krizės metu.

Manau, kad Europos Sąjungos valstybės šiuo metu turi parodyti ekonominį ir finansinį solidarumą, nes vien kišimosi į finansų ir bankininkystės sektorių nepakanka, kad iš esmės stabilizuotume ekonomikos krizę. Tikiuosi, gerb. Komisijos nary, kad krizės padariniai neturės poveikio biudžeto planams 2007–2013 m., nes Europos lėšos gali padėti pasiekti pageidaujamų rezultatų užtikrinant stabilią Sąjungos plėtrą.

Christopher Beazley (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, kalbant apie Britanijos narystę euro zonoje, manau, kad Britanija visada nenorėdavo prisijungti prie Europos sutarčių. Ji labai greitai pradėjo apgailestauti dėl to sprendimo. Paskui dėl prisijungimo kreipiamės pačiu blogiausiu metu. Jei nuo pat pradžių būtume buvę euro zonos nariai – jais turėjome būti – šiandien mūsų padėtis būtų daug tvirtesnė. Tikiuosi, kad netrukus kita konservatorių vyriausybė kreipsis dėl prisijungimo prie euro zonos.

(Plojimai)

Kurt Joachim Lauk (PPE-DE). - (DE) Gerb. pirmininke, norėčiau pasakyti tik du komentarus. Pirma, euras atlaikė išbandymą. Neturėdami euro, per šią finansinę krizę turbūt nebūtume apsiėję be spekuliacijų, kurios būtų pakenkusios ištisoms Europos valstybių ekonomikoms. Taigi šia prasme euras atlaikė išbandymą. Turbūt susidurtume su dideliais sunkumais – jei ne su visiška netvarka – Europoje, jei per šią krizę neturėtume euro.

Mano nuomone, ateityje mums neabejotinai bus svarbūs du dalykai. Euras gali išlikti stabilus ir pasiekti pranašumo dolerio atžvilgiu tik būdamas pasauline atsargų valiuta, jei bus užtikrinti du dalykai: pirma, ECB, įrodęs vertę per krizę, turi likti nepriklausomas, kaip jau buvo aptarta, antra, Stabilumo ir augimo paktas turi būti plečiamas. Nors jis jau dabar nepaprastai naudingas, bet reikia, kad jis dar būtų taikomas ir ginamas.

Joaquín Almunia, Komisijos narys. - (ES) Gerb. pirmininke, norėčiau padėkoti visiems Parlamento nariams, kalbėjusiems per šias diskusijas. Manau, kad iš šių diskusijų galime daryti išvadą, kad didelė dauguma pritaria aptariamam pranešimui, taip pat didelė dauguma remia tolesnį Ekonominės ir pinigų sąjungos projekto vykdymą ir mūsų bendrąją valiutą. Sakau tai ne norėdamas pakartoti tų, kurie prieš dešimt metų palaikė Ekonominės ir pinigų sąjungos sukūrimą, pateiktus argumentus, bet norėdamas išanalizuoti tai, kas įvyko per tą dešimtmetį, ir tai, ką turime daryti dabar, šiais labai sudėtingais ekonominiais laikais.

Žinoma, dabartinės problemos negali būti priskirtos eurui. Kaip visi žinome, šios labai gilios krizės priežastys buvo ne čia, Europoje, ar Europos Sąjungos regione. Tačiau akivaizdu, kad mokame kainą kaip ir kitos pramonės šalys, kylančios ekonomikos ir besivystančios šalys. Taip yra todėl, kad pasaulinėje ekonomikoje

atskirų ekonomikų atskirti negalima. Tačiau turėdami Ekonominę ir pinigų sąjungą bent jau turime priemonių, kurias naudodami, galėtume veiksmingiau spręsti problemas. Manome, kad sugebėsime greičiau išėiti iš šios krizės, jei dirbsime išvien, negu kiekviena šalis bandydama įveikti ją atskirai.

Sutinku su visais, – o jų buvo daug, – sakiusiais, kad Europos centrinis bankas yra institucija, nuo pat įkūrimo labai pateisinusi pasitikėjimą, kurį jai suteikėme pagal Mastrichto sutartį. Manau, ji labai gerai atliko savo darbą, ir šį darbą reikia palaikyti, nes jis yra esminė Ekonominės ir pinigų sąjungos dalis.

Taip pat sutinku su visais sakiusiais, kad Stabilumo ir augimo pakta reikia išlaikyti dabartinės formos po 2005 m. persvarstymo, kad galėtume naudotis lankstumu, kuris buvo nustatytas tais metais ir čia daug kartų buvo svarstytas. Šis lankstumas leis mums laikytis biudžeto vykdymo tvarkos ir biudžeto vykdymo tvarkos taisyklių. Tai leis mums įtvirtinti viešųjų sąskaitų tvarumo tikslus. Tačiau tuo pat metu tai leis mums taikyti fiskalinę politiką, kai susiklosto situacija, reikalaujanti aktyvios politikos, taikant apmokestinimo ir fiskalinės politikos priemones.

Kad fiskalinės skatinamosios priemonės būtų veiksmingos, jos turi būti koordinuojamos. Mūsų biudžeto vykdymo tvarkos struktūra palengvina šį koordinavimą ir taip pat nustato ribas, neleidžiančias, kad fiskalinių skatinamųjų priemonių koordinavimas keltų grėsmę viešųjų sąskaitų tvarumui. Trečia, – daug kalbėtojų tai minėjo šiandien, – neabejotinai turime sustiprinti euro balsą gindami šios valiutos stabilumą ir palaikydami dvišalius bei daugiašalius santykius su mūsų valiutos turėtojais, su atstovaujančiais kitoms valiutomis, ypač su kitomis pagrindinių pasaulinės ekonomikos dalyvių valiutomis.

Ši krizė iš esmės kyla dėl makroekonominių neatitikimų, kuriuos reikėjo spręsti, bet jų nepavyko išspręsti, nes trūko veiksmingų mechanizmų, skirtų spręsti neatitiktims pasauliniu mastu. Mes tai aptarėme Vašingtone ir turime aptarinėti toliau. Mes, europiečiai, galime tai veiksmingai padaryti tik tuo atveju, jei suteiksime eurui visišką politinę paramą ir būtinus valdymo mechanizmus, kad didesnis valiutos kursas padėtų apginti mūsų interesus, nes mes to verti. Manau, kad tai tinkamas būdas, kaip buvo išdėstyta pranešime, kaip sakė euro grupės pirmininkas, kaip sutiko Komisija ir kaip artimiausiais mėnesiais sutiks valstybių narių vadovai.

Tam reikia koordinavimo, žinoma, jei tai teisinga koordinavimo rūšis. Tai nereiškia, kad norima kvestionuoti Europos centrinio banko nepriklausomybės ar dirbtinai koordinuoti ekonominės politikos sprendimus, kuriuos reikia ir toliau priimti, atsižvelgiant į kiekvienos šalies aplinkybes. Tai nėra tikrasis koordinavimas. Tai turi būti koordinavimas, kuris visada būdavo taikomas pagal ekonominę Ekonominės ir pinigų sąjungos dalį, būtent koordinavimas, leidžiantis pasiekti Ekonominės ir pinigų sąjungos tikslus ir vykdant makroekonominę politiką, ir išsaugant makroekonominės politikos ir struktūrinės politikos ryšį.

Kai Komisijoje kalbame apie koordinavimą, tai būtent apie tokį koordinavimą. Manau, kad dabartinėmis aplinkybėmis recesijos pavojus, su kuriuo susiduriame, rodo, kad šis koordinavimas yra prioritetas ir kad Ekonominė ir pinigų sąjunga suteikia mums priemonių jį įgyti.

Jean-Claude Juncker, *euro grupės pirmininkas*. – (FR) Gerb. pirmininke, kalbėsiu labai trumpai, nes dauguma skatinusių šias diskusijas jau nebedalyvauja šiuose Rūmuose. Taigi nėra jokio reikalo jiems atsakyti.

Kitiems norėčiau pasakyti, kad man padarė įspūdį geras sutarimas, atsiradęs per Europos Parlamento diskusijas, nes beveik visi sutarėme sakydami, kad euras buvo sėkmingas projektas. Esu patenkintas matydamas, kad taip sako priklausantieji euro zonai. Esu patenkintas matydamas, kad taip sako ir tie, kurie norėtų, kad jų šalys taptų euro zonos narėmis. Matau, kad visada sakiusieji, kad viskas, ką darome, yra visiškai kvaila, ir toliau laikosi tos nuomonės, kurios negalima apibūdinti niekaip kitaip, kaip tik taip, kaip jie apibūdina mūsų požiūrį. Todėl Parlamente nėra nieko naujo, išskyrus tai, kad nedidelis susirūpinimas – mandagiai įvardijant – mūsų diskusijoje vis dėlto juntamas. Jį sukėlė finansų ir ekonomikos krizė, su kuria susiduriame dabartiniu metu.

Šioje vietoje, atsakydamas daugeliui kalbėtojų, norėčiau pasakyti du dalykus. Niekas Europoje radikaliai nepasisako už besaikį biudžeto konsolidavimą. Niekas. Turime reformuotą Stabilumo ir augimo pakta. Kai kurie šių Rūmų nariai nesutiko su reformomis, kurias pritaikėme šiam paktui. Šiandien jie pirmieji giria 2005 m. kovo mėn. priimto sprendimo išmintingumą, kai įvairiai interpretuodami Stabilumo ir augimo paktui pritaikėme labiau ekonominiu požiūriu grindžiamą perspektyvą. Ši perspektyva leidžia šiandien lengviau kvėpuoti valstybėms narėms ir jų biudžetams net nepaisant to, kad patenkame į etapą, kuris nėra nepakeliamas, bet apsunkinantis viešųjų finansų konsolidavimą.

Valstybės narės, teigiamai pasižymėjusios dėl biudžeto konsolidavimo kelerius pastaruosius metus, turi pakankamas biudžeto ribas, kad galėtų reaguoti į dabartinę ekonomikos krizę, apimančią struktūrinius aspektus, su kuriais dabar susiduriame. Valstybės narės, turinčios mažiau laimėjimų šioje srityje, susiduria

su didesniais sunkumais skiriant biudžeto lėšas, kurios galėtų leisti geriau leistų reaguoti į šiuo metu patiriamą krizę.

Tačiau turime pareigą visoje euro zonoje reaguoti į krizę, kai ji svarbi ekonomikos politikai. Nepakanka kalbėti apie biudžeto stabilumą. Nepakanka skirti pastangų vien finansų krizei. Akivaizdu, kad euro zona turi pateikti stiprų ir koordinuotą atsaką į ekonomikos krizę. Todėl turime kelias savaites surinkti visus mums reikalingus duomenis, leisiančius imtis analizės ir veiksmų, kad galėtume duoti stiprų praktinį atsaką. Tačiau visi, reikalaujantys didesnio ekonomikos politikos koordinavimo, žinoma, turi to siekti darbais, nesitikėdami sulaukti tokių ekonomikos politikos sprendimų, apie kuriuos net neužsiminė savo kolegoms euro grupėje.

Parlamente paprasta reikalauti ekonomikos politikos koordinavimo. Norėčiau jums pasiūlyti, remiantis Darbo tvarkos taisyklėmis, kelių frakcijų tekstą, kuriame didelės frakcijos, veikdamos kaip Europos Parlamentas, prašo euro grupės ir atitinkamai savo šalių vyriausybių daugiau neskelbti ekonomikos politikos priemonių anksčiau, negu jos bus pateiktos kolegoms euro grupėje.

Primygtinai siūlykite savo vyriausybėms – lengva čia tą sakyti – primygtinai siūlykite savo vyriausybėms laikytis ekonomikos politikos koordinavimo principo. Priimkite kelių frakcijų rezoliuciją ir pamatysime. Pamatysime po dviejų, trijų, keturių mėnesių, ar vyriausybės – nes politinės partijos, kurioms jūs priklausote, labai dažnai yra atstovaujamos vyriausybėse, į kurias kreiptumėtės – padarė tai, ko iš jų pareikalavote. Tai būtų patikima, protinga, logiška, racionalu ir nuoseklu.

Todėl sakau, kad mums reikia stipraus ir koordinuoto ekonominio atsako į tai, kas vis labiau rodo esant ekonomikos krizę. Ir dėl darbo užmokesčio politikos nesakysime visko, ką norime pasakyti, bet sakysime tai, ką verta sakyti.

Esate teisūs sakydami, kad Žaliųjų socialistų vyriausybės Vokietijoje užsiėmė darbo užmokesčio politika, sumažinusia Vokietijos darbuotojų perkamąją galią. Nuo to laiko situacija pagerėjo. Be to, tas pats komentaras taikomas Prancūzijai, kurios Vyriausybė tuo metu – tarp 1998 ir 2002–2003 m. – nebuvo reakcinė. Ji buvo visiškai kitokia, kaip aš supratau. Žinoma, šiek tiek savikritikos neblogai praturtintų tam tikrų žmonių komentarus.

Dėl kitų dalykų – santaupų apmokestinimo – esame trejais metais pralenkę tvarkaraštį, dėl kurio susitarėme. Esate visiškai teisūs, gerb. P. Jonckheeri, ragindamas išplėsti finansinių produktų spektrą, kuriems būtų taikoma ši direktyva. Kalbant apie mokesčių mokėtojų prieglaudą, jūs turėsite kalbėtis savo šalies kalba su savo vyriausybe ir sužinosite, kiek darbų dar turite padaryti.

Pervenche Berès, pranešėja. – (FR) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, dėkoju už šias diskusijas. Manau, kad tai geras Europos Parlamento įnašas, ir tikimės, kad jūs, gerb. Komisijos nary, gerb. euro grupės pirmininke, tai įgyvendinsite per ateities gaires.

Gerb. J. C. Juncker, jūs sakėte mums: „Kad nors frakcijos pasiektų susitarimą!“ Na, frakcijos turėtų susitarti: rytoj jos turėtų balsuoti už 61 (d) ir 61 (g) pastraipą, kuriose jos reikalauja būtent to, ko jūs prašote juos reikalauti. Todėl galite tuo pasikliauti, kai eisite ir susitiksime su ekonomikos reikalų ir finansų ministrais.

Jūs sakėte mums: „Pranešimas nėra apie skirtumus“. Tai galbūt nėra labai tikslus pranešimas, bet vienas dalykas aiškus: euro zonoje ekonominė konvergencija, kurios tikėjimės, neįvyko, ir E. Ferreira pateikė Jums konkretų to pavyzdį.

Kalbant apie prieštaravimus tarp valstybių narių, gerb. euro grupės pirmininke, aš vėl negaliu pritarti Jūsų nuomonei. Neturiu laiko tiems, kurie reikalauja koordinavimo, kai jis jiems tinka, ir kurie jį atmeta ir gina šalies suverenitetą, kai jiems tai labiau tinka. Ekonomikos politikos koordinavimo klausimai yra bendro intereso klausimai, ir situacija, kurioje esame šiandien, nepriimtina: JAV jau įgyvendino du Paulsono planus, o Europoje Jūs sakote mums, kad vis dar reikia kelių savaičių, kol rasime, ką pasakyti Europos žmonėms, kurie laukia mūsų atsakymų. Turime visi suvienyti pastangas, ir Komisija šiandien turi savo rankose priemonę, su kuria galima eiti pirmyn, remiantis Europos Parlamento pasiūlymais. Tikiuosi, kad būsime išgirsti ir mus palaikys.

Werner Langen, pranešėjas. – (DE) Gerb. pirmininke, norėčiau pradėti ten, kur baigė ministras pirmininkas. Manau, kad tai, jog euro zonos ir 27 valstybės narės pastarosiomis savaitėmis parodė lankstumą, yra labai gera pradžia. Dabar tai reikia plėtoti toliau ir neabejoju, kad, jei Jūsų čia išdėstytą patirtį taip pat priims valstybės narės, mes būsime teisingame kelyje.

Norėčiau padėkoti visiems už indėlius. K. F. Hoppenstedt pacitavo pirmąsias diskusijas apie eurą, per kurias euras buvo pavadintas neišnešiotu kūdikiu. Šiandien, praėjus dešimčiai metų, jis tapo stipriu jaunu berniuku – euras yra vyriškosios giminės mano kalba, o Vokietijos markė yra moteriškosios giminės – kuris gavo gerus pažymius pradinėje mokykloje ir dabar eina į vidurinę mokyklą. Dar lieka neaišku, ar jam pavyks įveikti kliūtis, bet esu saikingai optimistiškas, kad jam seksis. Kai sužinau iš Ch. Beazley, kad net konservatoriai Jungtinėje Karalystėje rimtai svarsto prisijungimą prie euro, tai visai nauja perspektyva. Žinoma, galiu jums pasakyti tik tai, kad net Jungtinė Karalystė negalės prisijungti prie euro veltui: turėsite įvykdyti savo įsipareigojimą dėl finansų rinkos koordinavimo ir reguliavimo bei laikytis būtino minimalaus suderinimo.

Šia prasme esame teisingame kelyje. Norėčiau padėkoti Komisijai, ir ypač J. Almunia ir euro grupės pirmininkui, už puikų bendradarbiavimą. Mes pasitikėsime jūsų žodžiais dėl pasiūlymų. Norime dirbti su jumis.

(Plojimai)

Pirmininkas. – Diskusija baigta.

Balsavimas įvyks antradienį, 2008 m. lapkričio 18 d., 12 val.

22. Vyrų ir moterų vienodo darbo užmokesčio principo taikymas (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – E. Bauer pranešimas (A6-0389/2008) Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto vardu su rekomendacijomis Komisijai dėl vyrų ir moterų vienodo darbo užmokesčio principo taikymo (2008/2012(INI)).

Edit Bauer, pranešėja. – (SK) Nevienodi lyčių atlyginimai nėra naujas dalykas. Jau daugiau kaip penkiasdešimt metų Romos sutartyje yra straipsnis, draudžiantis lyčių diskriminaciją darbo užmokesčio lygmenimis, o nuo 1975 m. galioja 117 direktyva, reikalaujanti, kad valstybės narės įgyvendintų vienodo darbo užmokesčio už tą patį darbą principą. Žinoma, ne visi darbo užmokesčio skirtumai atsiranda dėl diskriminacijos. Vis dėlto remiantis didelių sumų taisykle nepaaiškinami nuolatiniai darbo užmokesčio skirtumai pagal valandinius tarifus apskritai.

Pagal Eurostatą 1995–2006 m. skirtumai pagal valandinius tarifus sumažėjo nuo 17 iki 15 %, ir tai įvyko tuo laiku, kai dauguma universitetų absolventų tapo moterys.

Tendencija gal ir mažėjanti, bet ne tiesia linija. Remiantis Dublino fondo 2007 m. studija, parengta pagal keturių Europos Sąjungos šalių duomenis, skirtumas iš tiesų tik didėjo. Jei darbo užmokesčio skirtumas mažės tokiu tempu ir retkarčiais vėl nepadidės, darbo užmokestis veikiausiai susilygintų po septyniasdešimties metų.

Tikriausiai sutiksime su tuo, kad dabartiniai šios srities įstatymai nėra itin veiksmingi. Darbo užmokesčio skirtumas atsiranda dėl įvairių priežasčių. Jos yra ir sisteminio, ir individualaus pobūdžio. Sektorių, vertikalioji ir horizontalioji segregacija, profesijų klasifikavimas, darbo ir asmeninio gyvenimo balanso sąlygos ir stereotipai – viskas turi didelės reikšmės, kad išlieka darbo užmokesčio skirtumas, vėliau virstantis pensijų skirtumu, o galutinis rezultatas toks, kad skurdas turi moteris veidą, kaip jau sakėme.

Darbo užmokesčio skirtumas taip pat turi ir individualius matmenis. Remiantis Komisijos studija, šie matmenys didėja kartu su amžiumi, darbo ir išsilavinimo periodu. Be to, statistika rodo, kad tarp jaunimo skirtumai yra minimalūs. Skirtumas atsiranda po pirmojo vaiko gimimo ir moters grįžimo iš motinystės atostogų.

Dėl demografinės krizės, su kuria dabar susiduriame, ši problema, be viso kito, dar ir kaip pagrindinis ekonominės konkurencijos veiksnys iškelia gilią moralinę problemą, kurios taip pat negalima nepaisyti.

Šiandienos klausimas yra tas, ką Europos Parlamentas gali nuveikti, spręsdamas šią situaciją. Viena vertus, turime nuolatinę problemą, kita vertus, turime kelis gana neveiksmingus teisės aktus. Tuo pat metu, žinoma, neturime užsimerkti matydami, kad darbo užmokesčio skirtumo priežastys driekiasi toli už teisės aktų ribų.

Tačiau Europos Parlamentas savo rankose turi tik vieną instrumentą – teisės aktus. Kiekvienas, įtrauktas į šią situaciją, yra atsakingas pats, ir nuo mūsų priklauso, ar pajėgsime pasiųsti aiškų signalą, kad norime geresnių ir veiksmingesnių teisės aktų, skirtų sąžiningesnėms darbo rinkos sąlygoms sukurti.

PIRMININKAVO: M. SIWIEC*Pirmininko pavaduotojas*

Vladimír Špidla, *Komisijos narys.* – (CS) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, Komisija sveikina šį savo iniciatyva parengtą pranešimą apie vyrų ir moterų vienodo darbo užmokesčio principą, ir sveikinu pranešėją už jos kokybišką darbą.

Komisija, kaip ir Parlamentas, mano, kad 15 % moterų ir vyrų darbo užmokesčio skirtumas šiandien Europoje nepriimtinas. Žinoma, turime būti atsargūs ir neišleisti iš akių, kad šiuo indikatoriumi lyginami santykiniai bendri darbo užmokesčio pagal valandinius tarifus skirtumai visoje ekonomikoje. Todėl pagal jį nustatoma ne tik tiesioginis diskriminacijos lygis, bet tai yra tarsi indikatorius visų susijusių veiksmų ir visų nepatogumų, kuriuos patiria moterys patekdamos į darbo rinką ir per visą profesinę karjerą.

2007 m. liepos mėn. Komisijos komunikate teigiama, kad Bendrijos teisės aktai buvo veiksmingi šalinant tiesioginę diskriminaciją – kitaip tariant, tais atvejais, kai moterų užmokestis už tą patį darbą yra mažesnis nei jų kolegų vyrų. Tačiau jie buvo ne tokie veiksmingi užtikrinant vyrų ir moterų vienodo darbo užmokesčio už tokios pat vertės darbą principo taikymą.

Remdamasi išsamia analize, Komisija nutarė, kad reikėtų apsvarstyti Bendrijos teisės aktų taisymą, pirmiausia siekiant užtikrinti, kad taikant mokesčio normų nustatymo sistemą būtų panaikinta ir tiesioginė, ir netiesioginė diskriminacija dėl lyties.

Komisija paskelbė, kad 2008 m. ji įvertins Bendrijos teisės aktus reikšmės darbo užmokesčio skirtumo požiūriu ir pasiūlys būtinus taisymus. Šiuo metu atliekama anksčiau minėtoji išsami analizė, ir negaliu numatyti, kokie bus jos rezultatai. Užtikrindama kokybę, Komisija įtraukia išorės specialistus konsultantus, taip pat taiko išsamią ekspertizę ir valstybių vidaus institucijų, susijusių su lyčių lygybe, žinias.

Preliminarūs šios studijos rezultatai bus aptarti pirmajame 2009 m. ketvirtyje vyksiančiame seminare, kuriame turėtų dalyvauti visos suinteresuotosios šalys, įskaitant valstybes nares, teisės specialistus, valstybių vidaus institucijas, susijusias su lyčių lygybe, socialinius partnerius ir pilietinę visuomenę.

Šiame procese Parlamento požiūris bus lemiamas. Svarbu tai, kad viena iš dalyvaujančių teisėkūros institucijų pareiškė aiškią nuomonę, kad reikia skubiai taisyti neaiškius teisės aktus. Taip pat svarbu, kad praktinės Parlamento rekomendacijos dėl taisymų susijusios su sritimis, kurias pagrindinės suinteresuotosios šalys nurodė kaip problemines, tarp jų ir atlyginimo ir darbo vertinimų bei sankcijų skaidrumą.

Apibendrinimas: pritariame Parlamento požiūriui, kad toks didelis moterų ir vyrų darbo užmokesčio skirtumas Europoje yra nepriimtinas. Komisija mano, kad dabar tinkamas metas užbaigti analizę bei vertinimą ir planuoti kitus žingsnius, leisiančius pasiekti konkretesnių rezultatų.

Donata Gottardi, *Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto nuomonės referentė.* – (IT) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, iš tiesų didžiuojuosi šiame Parlamente nuveiktu darbu ir Parlamento gebėjimu naudotis jau pripažintais įgaliojimais siūlyti teisės aktus.

Pranešime, už kurį ruošiamės balsuoti, aptariama esminė problema, pagrindinis Europos teisės principas – vyrų ir moterų vienodo darbo užmokesčio darbovietėse principas. Tai ne tik pagrindinis principas – tai ir pirmasis, bent jau kalbant apie laiką, iš lygybės principų. Žinome, kad jis jau buvo įtrauktas į Romos sutartį, žinome, kad jis buvo taikomas nuo pat pirmųjų Europos Teisingumo Teismo sprendimų, kad jis buvo jau reglamentuotas 1975 m. direktyvoje, taip pat iš naujo reglamentuotas pataisius šią direktyvą 2006 m., ir jis, kaip teigė pats Komisijos narys, yra nuolatinių studijų ir tyrimų tema, taip pat nuolatinių reikalavimų jį taikyti tema.

Tad kodėl mes šiandien vėl jį vertiname taip plačiai ir giliai? Yra trys esminės to priežastys: pirma, todėl, kad nepritariame plačiai žinomai nuostatai jo netaikyti, apie kurią liudija visa statistika, antra, manome, kad kraštutinė neteisybė, kurią visose Europos Sąjungos šalyse, visose profesijose, visais lygmenimis ir visuose sektoriuose patiria moterys, turi būti visiškai pašalinta, bet akivaizdu, kad mūsų turimų priemonių nepakaks, nes kitaip praėjus tiek laiko būtume tikrai jau padarę pažangą ir sumažinę šią tendenciją.

Pagaliau todėl, kad manome, jog atėjo laikas rimtai įvertinti darbo užmokesčio skirtumą ir pirmiausia nevertinti jo kaip vien atsitiktinio reiškio, pasitaikančio dirbančioms moterims. Tad ko mes prašome? Mes prašome Komisijos specialios, tinkamos direktyvos dėl darbo užmokesčio skirtumų apskritai, tačiau tuo neapsiribojame; mes prašome ne vien direktyvos, o teikiame Komisijai tikslias rekomendacijas. Mes pastatėme tiltą tikram pokyčiui pasiekti ir tikimės, kad šis tiltas bus tvirtas, jei bus paremtas aštuoniais stulpais.

Visų pirma ir svarbiausia yra tai, kad reikia nustatyti darbo užmokesčio diskriminacijos apibrėžimą; nepakanka žvelgti vien į valandinius tarifus apskritai, nes jie rodo tiesioginę diskriminaciją, o tokia tiesioginė diskriminacija iš tiesų jau įveikta. Neatsitiktinai taikant tyrimą platesniu mastu pabrėžiamas darbas nevisą darbo dieną, ir tai skatina mus svarstyti tiesioginę ir netiesioginę segregaciją, diskriminaciją bei horizontaliąją ir vertikaliosią segregaciją.

Mes reikalaujame efektyvių, nuoseklių ir išsamių palyginamųjų duomenų. Pernelyg dažnai susiduriame su suklustotais ar nuslėptais duomenimis, todėl sistemoms sunku klasifikuoti personalą, pradedant atsilikusiomis ir stereotipais pasižyminčiomis darbo struktūromis. Manome, kad lygybę siekiančios užtikrinti organizacijos gali turėti esminę dviejopą reikšmę kovoje su diskriminacija didinant informuotumą ir organizuojant mokymus teisėjams ir socialiniams partneriams.

Siekiame nustatyti specialias nuobaudas, tačiau turime galvoje tai, kad reikalingi profilaktiniai veiksmai ir priemonės; mums reikia teigiamų veiksmų ir integracijos, t. y. lyčių aspekto integravimo. Tikiuosi, kad šie Rūmai patvirtins visą šį tekstą, nes kuo tikslesnis ir detalesnis bus darbas, kurį pateikiame Komisijai, tuo veiksmingiau mums pavyks viską įgyvendinti. To iš tiesų tikimės: nepakanka kalbėti ar rašyti apie vienodą užmokestį – mes norime paversti jį realybe.

Anna Záborská, PPE-DE frakcijos vardu. – (SK) Norėčiau nuoširdžiai pasveikinti E. Bauer už pasiūlytą tekstą. Kaip sakė E. Bauer, mūsų svarstoma tema yra tokio pat senumo, kaip Romos sutartis. Per penkiasdešimt metų mažai kas pasikeitė.

Klausimas dėl vienodo darbo užmokesčio už vienodą moterų ir vyrų atliktą darbą stebėtinai reguliariai kyla ypač rinkimų laikotarpiu. Jei Moterų teisių ir lyčių lygybės komitetas pasiūlys sankcijas bendrovėms, nesilaikančioms pagrindinio apmokėjimo principo, gali kilti prieštaravimų dėl subsidiarumo principo taikymo, tarytum jis pateisintų nelygybę.

Praėjusią savaitę dalyvavau ministrų konferencijoje Lilyje. Pritariau Tarybai pirmininkaujančios Prancūzijos pastangoms svarstyti šią temą, bet buvo labai mažai konstruktyvių atsakymų, pagal kuriuos būtų priimami sprendimai valstybėse narėse. Statistika rodo, kad moterų darbo užmokestis santykinai tampa mažesnis dažniausiai tada, kai gimsta pirmasis vaikas.

Vykdam valstybių narių ir Europos politiką, skirtą suderinti pareigas šeimai ir profesines ambicijas, neturi būti leidžiama atsirasti naujiems skirtumams tarp darbuotojų, turinčių pareigų šeimai, ir tų, kurie nesusituokę ar neturi vaikų ar neturi tokių pareigų. Visų pirma reikia atsakyti į klausimą, kokio socialinio modelio mes siekiame.

Siūlau įkurti koaliciją su pramonės įmonėmis. Jei šių įmonių vadybininkai nebus pasiruošę dirbti kartu su mumis, siekdami įtvirtinti vienodą darbo užmokestį, mūsų pranešimas liks nepritaikytas.

Lissy Gröner, PSE frakcijos vardu. – (DE) Gerb. pirmininke, mane stebina, kad moterys vis dar tokios kantrios. Mes 50 metų kalbėjome apie darbo mokesčio nelygybę, bet niekas iš esmės nepasikeitė. Skaičiai kalba patys: 15 % mažiau už tą patį darbą. Tai atima iš moterų teisingą darbo užmokestį, nes, kita vertus, tai reiškia, kad moterys turi dirbti daug ilgiau, kad užsidirbtų tuos pačius pinigus. Kokia padėtis yra Europos Sąjungoje?

Valstybės narės turi daugiau nuveikti šiuo atžvilgiu, ir esu dėkingas V. Špidlai už tai, kad jis priėmė mūsų čia, Parlamente, pateiktus pasiūlymus ir kad parodė norą imtis teisėkūros veiksmų. Akivaizdu, kad nėra jokio kito pasirinkimo. Vokietijoje, vienoje iš didžiausių Europos Sąjungos valstybių narių, užmokesčio skirtumas privačiame sektoriuje yra 23 %. Tai nepriimtina, ir reiškia, kad pagal tai esame Europos Sąjungos gale.

Puikiai žinome, kad Prancūzija ir Skandinavija ėmėsi priemonių teigiama linkme. Būtent apie tai ir kalbame. Raginame socialinius partnerius imtis veiksmų, ir Socialistų frakcija Europos Parlamente ragina laikytis skaidrumo įmonėse, kad būtų galima aiškiai matyti oficialų vertinimą, įtraukiant premijas, ir galėtume apie tai žinoti. Reguliarūs darbo užmokesčio kontroliniai patikrinimai gali atskleisti sėkmes ar nesėkmes kovoje su darbo užmokesčio diskriminacija.

Mano nuomone, Vokietijoje neišvengiamai reikės priimti įstatymą privačiam sektoriui. Turime taikyti didesnius reikalavimus valstybėms narėms, kad nustatytume įstatyme numatytą minimalų darbo užmokestį, užtikrinantį, jog moterys galės uždirbti gyvenimo lygį atitinkantį uždarbį, nes tai geriausia apsauga nuo skurdo senatvėje.

Bet kuriu atveju, siekdamas išsaugoti šį aiškumą E. Bauer pranešime, raginu Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) ir Europos demokratų frakciją atsiimti savo pakeitimus dėl pašalinimo, nes jie mažintų pranešimo reikšmę. Laikykimės aiškos kalbos, kuri ir vartojama pranešime.

Siiri Oviir, ALDE frakcijos vardu. – (ET) Gerb. Komisijos nary, gerb. pirmininke, gerb. kolegos. Pranešėja E. Bauer pareiškė, kad skurdas turi moters veidą. Aš taip pat turiu pakartoti, kad dar 1957 m. Romos sutarties 119 straipsnyje buvo įrašytas principas, kad vyrai ir moterys turi gauti vienodą darbo užmokestį už vienodą darbą. Tačiau šiandien yra 2008 metai, o moterys Europos Sąjungoje uždirba vidutiniškai 15 % mažiau negu vyrai, o mano gimtojoje šalyje Estijoje jos uždirba 25 % mažiau negu vyrai.

Darbo užmokesčio nevienodumas daro didelę įtaką moterų padėčiai ekonominiame ir socialiniame gyvenime ir aktyvaus darbo laikotarpiui, ir jam pasibaigus. Tai taip pat kelia moterims skurdo pavojų, ypač šeimose su vienišais tėvais. Vyrų ir moterų darbo užmokesčio nevienodumas dažnai lemia vyrų ir moterų pensijų skirtumus. Vieniši pensininkai dažnai susiduria su skurdo grėsme.

Todėl pritariu pranešime pasiūlytai nuostatai, pagal kurią Europos Komisija iki 2009 m. gruodžio 31 d. turi pristatyti teisėkūros pasiūlymą dėl galiojančių teisės aktų, reglamentuojančių vienodo vyrų ir moterų darbo užmokesčio principus, patikrinimo. Mes priėmėme per daug teisės aktų ir per ilgai laukėme, o rezultatai nėra geri.

Kaip parodė laikas, šios problemos negalima išspręsti vien Europos Sąjungos teisės aktais. Vienas geras problemos sprendimo būdas būtų tas, jei ši tema būtų laikoma prioritetu politiniuose veiksmų planuose. Tikrai veiksmingas politikos priemonių rinkinys, į kurį būtų įtraukiami geresni ir veiksmingesni teisės aktai ir paskiriama atsakingoji šalis, leistų rasti teigiamą šios problemos sprendimą.

Norėčiau padėkoti pranešėjai, kad ji pranešime atskleidė labai svarbius aspektus, taip pat norėčiau padėkoti jums už dėmesį.

Hiltrud Breyer, Verts/ALE frakcijos vardu. – (DE) Gerb. pirmininke, iš tikrųjų teisinga, kad praėjus 50 metų nuo to, kai buvo sudarytos Romos sutartys, nedaug pasiekėme dėl moterų ir vyrų lygybės darbo rinkoje. Skaičiai kelia nerimą: 80 % ne visą darbo dieną dirbančių asmenų yra moterys ir tik 57 % moterų dirba lyginant su 72 % vyrų. Darbo užmokesčio nelygybės lygis nekito nuo 2003 m., ir pasikeitė tik 1 % nuo 2000 m. Tai nerimą keliantys skaičiai, dėl kurių visi čia apgailestaujame. Taip pat minėjome, kad moterų padėtis yra dvigubai nepalankesnė, nes ši darbo užmokesčio nelygybė tampa pensijų teisių ir socialinių standartų skirtumais, taip pat turime mokesčių ir socialinę sistemą, baudžiančią moteris, nes, pavyzdžiui, nevedusios poros ir dviejų asmenų pajamas turinčios šeimos patenka į nepalankią padėtį pagal daugelį mokesčių sistemų, pavyzdžiui, Vokietijos sistemą.

Komisija teigė, kad bus teisėkūros pasiūlymų, bet kodėl jie pateikiami taip vėlai? Kodėl per tiek šios Parlamento kadencijos metų nebuvo pateikta jokių pasiūlymų šioje srityje? Mes Parlamente jau reikalavome pasiūlymų. Dėl kvotų pasakėme, kad turi būti teisiniai reikalavimai. Taip pat kai kurios valstybės narės, pavyzdžiui, Švedija, nustatė tikslus ir pateikė grafiką. Kodėl nesinaudojame šiais reikalavimais dėl lyčių, kad paskatintume valstybės nares siekti išspręsti šią gėdingą užmokesčių atskirtį? Vokietijoje, kaip buvo sakyta, esame, deja, treči nuo galo, su gėdingu 23 % užmokesčių skirtumu. Taip pat turime aiškiai pareikšti, kad įstatymuose nustatytas minimalus darbo užmokestis daugiausia pasikeitimų sukels tuose sektoriuose, kuriuose daugiausia įdarbinama moterų. Tačiau taip pat turime turėti drąsos, kad aiškiai pareikštume ...

(Pirmininkas nutraukė kalbėtoją)

Ilda Figueiredo, GUE/NGL frakcijos vardu. – (PT) Darbo nuvertinimas, skiriant mažą užmokestį, ir toliau yra vienas iš kelių kapitalizmo dažniausiai taikomų būdų darbuotojų išnaudojimui didinti. Jis ypač paveikia darbuotojas, taip pat tai reiškia motinystės nuvertinimą.

Nepriimtina, kad praėjus daugiau kaip 30 metų po direktyvos dėl vienodo vyrų ir moterų darbo užmokesčio priėmimo diskriminacijos lygis yra aukštas, ypač dėl netiesioginės diskriminacijos, kylančios dėl darbo stabilumo trūkumo, o tai itin veikia moteris ir jaunimą. Kai kuriose šalyse, pavyzdžiui, Portugalijoje, kur nedarbas yra labai didelis, vidutinio darbo užmokesčio skirtumai tarp vyrų ir moterų padidėjo ir viršijo 25 % privačiajame sektoriuje, o tai reiškia, kad skurdas vis dar turi moters veidą, įskaitant išėjusias į pensiją moteris.

Europos Komisija ir valstybės narės turi priimti priemones, kurios didintų darbo vertę, įveiktų užmokesčio skirtumus ir pašalintų stereotipus, susijusius su darbo vietomis ir sektoriais, kuriuose visada diskriminuojamos

moterys. Tos profesijos ir sektoriai, kuriuose dominuoja moterys, kaip antai mažmeninė prekyba ir paslaugų sektorius ir kai kurios pramonės šakos, turi būti aukščiau vertinami.

Patirtis rodo, kad nedarbo didėjimas silpnina moterų teises, stiprina darbuotojų išnaudojimą ir didina diskriminaciją.

Todėl reikalaujame naujos politikos, teikiančios pirmenybę darbui įgyjant teisių, kovai su diskriminacija ir motinystės ir tėvystės, kaip fundamentalių socialinių vertybių, apsaugai.

Mes palaikome šį pranešimą, kuriam siūlėme kai kuriuos pakeitimus, atkreipdami dėmesį, kad kolektyvinės derybos turi didelę reikšmę kovojant su moterų diskriminacija, jos taip pat svarbios dėl priegios prie darbo, užmokesčio, darbo sąlygų, karjeros ir profesinio mokymo.

Urszula Krupa, IND/DEM frakcijos vardu. – (PL) Gerb. pirmininke, pranešimo projekte dėl vienodo moterų ir vyrų darbo užmokesčio yra kai kurių teisingų faktų dėl vienodo darbo užmokesčio už vienodos vertės darbą. Lygybė apmokant už darbą būtina, kaip ir deramas užmokestis darbo vietose, kuriose vyrauja moterys dėl psichologinių ir fizinių priežasčių.

Įvairiuose beprasmiškai nukopijuotuose dokumentuose įrašytų reguliavimų poveikis neabejotinai priklauso nuo veiksmingo teisės aktų įgyvendinimo atskirose valstybėse narėse. Tačiau tai įgyvendinti gali būti gana sudėtinga, nes čia vyrauja privatusis sektorius, kuriame dauguma vadybininkų pirmiausia siekia pelno savo bendrovėms ir nejaučia jokios pagarbos etikos ir moralės principams, kartu jie trukdo ir profesinėms sąjungoms, siekiančioms apsaugoti darbuotojus ir dalyvauti derybose dėl darbo užmokesčio. Todėl nevienodo apmokėjimo problema yra silpnųjų diskriminavimo įrankis.

Mums nereikia dėstytojų ir ekspertų, kad suprastume, jog diskriminacija atsirado dėl kairiosios materialistinės ideologijos, etikos principų nesilaikymo, asmenų išmanymo trūkumo, egoizmo, godumo, naudojimosi silpnaisiais ir neturtingaisiais, ir tai pastebima ne tik dėl darbo užmokesčio, bet ir stebint plintančią praktiką Europos Sąjungoje, kuri persimeta net į neturtingiausias ir silpniausias valstybes, diskriminuojant katalikus ir asmenis, kurių įsitikinimai skiriasi nuo politinio korektiškumo primestų nuostatų.

Gabriele Stauner (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, tai, kad moterims vis dar mokama mažiau negu vyrams už tą patį darbą, yra liūdinantis dalykas mūsų Europos ekonominėje bendrijoje.

Iš tikrųjų ganėtina nesuvokiama, nes teisės aktai yra visiškai aiškūs. Nuo Bendrijos įkūrimo 1957 m., kaip jau kelis kartus sakytą, šis principas buvo įtrauktas į Romos sutartis kaip tiesiogiai taikoma teisė. Kitaip tariant, bet kuri moteris galėtų tiesiogiai kreiptis į Europos Teisingumo Teismą, kad įgyvendintų šią teisę: Europos Sąjunga nesuteikia jokios stipresnės teisinės apsaugos. Vis dėlto mums nepavyko laikytis šio principo maždaug 20 %. Todėl labai svarbu – kaip Komisija čia siūlo – įgyvendinti šį principą taikant antrinius teisės aktus.

Be to, ši situacija dar kartą mums rodo, kad yra skirtumas tarp teisinio ir tikrojo gyvenimo. Žmonės, kurie priklauso nuo savo darbo ir atlyginimo – daugelis iš jų yra moterys – dažnai tiesiog nedrįsta reikalauti, kad būtų atsižvelgiama į jų pagrindines teises, nes bijo būti atleisti iš darbo. Todėl negalime tiesiog dar kartą reikalauti atsakomybės iš bendrovių, remiantis tuo, kad padarumas reikalauja nesielgti su moterimis blogiau negu vyrais, nustatant jų darbo užmokestį. Tačiau kas neišgirs, turės tai pajauti. Todėl pasisakau už griežtas ir nuoseklias sankcijas tiems, kurie laužo įstatymus. Valstybės narės turi pareigą pagaliau rimtai tai įvertinti, nustatyti šį principą pažeidžiančias bendroves ir jas nubausti, pavyzdžiui, taikant viešųjų pirkimų įstatymą.

Turiu vieną mažą kritinę pastabą Komisijai: tikėtina, kad procesas šiuo atveju buvo blogai kontroliuojamas, nes jūs per daug dėmesio skyrėte verslui. Sveikinu E. Bauer dėl pranešimo.

Teresa Riera Madurell (PSE). – (ES) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nary, aš taip pat norėčiau pasveikinti pranešėją dėl jos darbo. Tai labai tinkamas pranešimas, atsižvelgiant į tai, kad darbo užmokesčio skirtumai Europos Sąjungoje yra tikrovė, kurią reikia panaikinti. Nepriimtina, kad moterys uždirba 15 % mažiau negu vyrai ir kad privačiame sektoriuje šis skirtumas gali siekti 25 %.

Su šiais darbo užmokesčio skirtumais sudėtinga kovoti, nes jie kyla dėl netiesioginės diskriminacijos: labiausiai rizikingus darbus ir ne visos darbo dienos darbus dažniausiai atlieka moterys.

Ką turėtume daryti? Iš esmės turime skatinti lygių galimybių politiką, skirtą suderinti darbo ir šeimos gyvenimą, taip pat politiką, skirtą mažinti mažiausiai apmokamų darbo vietų skaičių ir didinti užmokestį šiose darbo vietose, nes jose daugiausia dirba moterys.

Todėl iš pranešimo rekomendacijų – jos visos labai svarbios – norėčiau pabrėžti rekomendaciją, kurioje siūloma taisyti Direktyvą dėl moterų ir vyrų lygių galimybių ir vienodo požiūrio į moteris ir vyrus užimtumo bei profesinės veiklos srityje principo įgyvendinimo, įtraukiant į ją nuorodą dėl užmokesčio skirtumų, taip pat rekomendaciją, kurioje siūloma keisti pagrindų susitarimą dėl darbo ne visą darbo dieną, nes čia skirtumai yra didžiausi.

Marco Cappato (ALDE). - (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, norėčiau pasakyti Komisijos nariui V. Špidlai, kad jei, atsižvelgdami į puikius pasiūlymus E. Bauer pranešime, galėtume priimti teisės aktą Europos Sąjungos lygmeniu prieš diskriminaciją dėl darbo užmokesčio, tai manau, kad būtų teisinga įtraukti ir diskriminaciją, susijusią su pensijomis. Nors tai gali būti subtilesnė ir netiesioginė diskriminacijos forma, ji yra nemaloni tokioje šalyje kaip Italija.

Tai taip pat susiję su diskriminacija dėl pensinio amžiaus – problema, kurią Europos Komisija jau svarstė ir kurią, manau, reikia pripažinti. 2004 m. Europos Komisija pabrėžė Italijos Vyriausybei, kad nepriimtina nustatyti skirtingą pensinį amžių: 60 moterims ir 65 vyrams, kas galima laikyti įprastiniu dalyku. Kaip radikalai, mes kartu su Emma Bonino visai siekėme vyriausybei, opozicijai ir partijoms pareikšti visuomenės nuomonę, kad šią struktūrą reikia naikinti. To nebuvo padaryta.

Europos Komisijos dėka lapkričio 13 d. Teisingumo Teismas pagaliau nusprendė, kad ši diskriminacija yra neteisėta ir pažeidžia sutartis ir Bendrijos teisę. Svarbiausias dalykas yra loginė seka, kurios laikėsi Italija, gindama šią diskriminaciją. Italija tvirtino, kad ši sistema buvo pagrįsta turint tikslą pašalinti egzistuojančią socialinę ir kultūrinę moterų diskriminaciją, kitaip tariant, diskriminacija darbo rinkoje tikrai egzistuoja. Siekiant panaikinti šią diskriminacijos formą, buvo sukurta kita, verčiant moteris pasitraukti iš darbo anksčiau nei vyrus. Mano nuomone, ši priemonė taip pat reikalauja įsikišimo, nes ją galima būtų pašalinti Europos lygmeniu.

Eva-Britt Svensson (GUE/NGL). - (SV) Gerb. pirmininke, pirmiausia noriu padėkoti E. Bauer už svarbų ir konstruktyvų pranešimą, kurį visiškai palaikau. Antra, kolega Parlamento narys neseniai pavadino moteris silpnomis. Norėčiau pasakyti, kad moterys nėra silpnos. Tačiau visuomenės patriarchalinė struktūra padaro moteris silpnas.

Europos Sąjungos Vienodo darbo užmokesčio direktyva veikia jau 30 metų. Nepaisant to, moterys vis dar nėra tiek vertos kiek vyrai – ar tai būtų darbo užmokestis, ar įtaka – ir visuomenėje, ir darbovietėse. Neatsižvelgiant į tai, kad moterys paprastai turi aukštąjį išsilavinimą, jos uždirba vidutiniškai 15 % mažiau negu vyrai už tą patį ar panašų darbą. Taigi aišku, kad dabartinės teisėkūros gerinimo nepakaks, kad išspręstume diskriminaciją dėl darbo užmokesčio. Moterų ir vyrų darbo užmokesčio skirtumai galų gale dar kartą parodo moterų diskriminaciją įvairiose srityse. Nepakanka, kad gauname mažesnę užmokesčių už vienodą darbą – taip pat labai dažnai esame priverstos dirbti neįprastą darbą ar darbą ne visą darbo dieną ir taip toliau. Ši diskriminacija dėl darbo užmokesčio dažnai neapleidžia moterų visą gyvenimą, nes jos dažnai taip pat turi blogesnes pensijų sąlygas ir blogiau gyvena senatvėje.

Jau laikas mums imtis veiksmų kartu, kad sustabdytume šią moterų diskriminaciją.

Godfrey Bloom (IND/DEM). - Gerb. pirmininke, deja, dauguma politikų iš esmės nesupranta priežasčių, kodėl esama skirtumo tarp vyrų ir moterų darbo užmokesčio. Pagrindinė prielaida, nors ji klaidinga, yra ta, kad užimtumą lemia paklausa, o darbo vietas tvarko darbdavys. Taip nėra. Teigiant, kad visoms moterims reikia mokėti tiek pat kiek vyrams už panašų darbą, visiškai praleidžiamas esminis dalykas, kad joks asmuo nėra ekonominis vienetas.

Nepaisant pernelyg gausių darbo įstatymų, kurios paprastai rengia žmonės beveik ar visai neturėdami verslo patirties, užmokesčio skirtumas ir toliau išlieka dėl vienos paprastos priežasties: užimtumas yra susijęs su paklausa ir pasiūla; jis susijęs su gyvensenos pasirinkimais; jis dažnai grindžiamas prioritetais, ankstyvo išėjimo į pensiją tikslais, noru gyventi tam tikrose šalies ar miesto dalyse, hobių ar sporto pomėgiais arba panašiais dalykais. Darbdavys ir darbuotojas sudaro abipusį sandorį tokiu pat būdu kaip pirkėjas ir bet kokios prekės pardavėjas.

Jungtinės Karalystės lygybės ir žmogaus teisių komisija samdo kur kas daugiau moterų negu vyrų, bet vyrų vidutinis darbo užmokestis yra aukštesnis negu moterų. Sutinku, kad ankstesni teisės aktai turėjo ribotą poveikį šiai dinamikai. Taip, jūs taip pat galėtumėte priimti teisės aktą prieš ...

(Pirmininkas nutraukė kalbėtoją.)

Zita Pleštinšá (PPE-DE). – (SK) Dėkoju, gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nary. Džiaugiuosi, kad pirmininkaujate šioms „moterų“ diskusijoms.

Aukštai vertinu pranešėjos, Editos Bauer, pastangas ieškant subalansuoto metodo formuluojant rekomendacijas Komisijai ir gerinant Europos Sąjungos teisės aktų struktūrą, ypač jų veiksmingą įgyvendinimą.

Dėl įvairių perkėlimų, įgyvendinimų ir interpretacijų tarpvalstybiniu lygiu direktyvoje, pagal kurią nustatomas principas dėl vienodo darbo užmokesčio vyrams ir moterims, nesugebėta pašalinti užmokesčio skirtumų dėl lyties, o šis skirtumas labiausiai susijęs su profesinės segregacijos lygmenimis.

Labai vertinu tai, kad pranešėja savo pranešime pasakė, kad dėl motinystės moterys neturi patekti į nepalankią padėtį, nusprendusios laikinai nutraukti profesinę karjerą, kad galėtų prižiūrėti savo vaikus. Visose valstybėse narėse tėvai turi bent minimalų vienerių metų laikotarpį po vaiko gimimo gauti tokią paramą, kad jų gryniosios pajamos prilygtų pajamoms iki motinystės ar tėvystės atostogų pradžios, ir tuo pačiu metu šios priemonės turi būti susietos su užmokesčio sistema, pagal kurią, nustatant darbo užmokestį, būtų atsižvelgiama į išdirbtų metų skaičių. Motinystė turi atnešti moterims pranašumų, o ne nuostolių.

Švietimas taip pat svarbus, nes jis gali padėti šalinti lyčių stereotipus ir gerinti apmokėjimą esant mažai mokamoms darbo vietoms ar pareigoms tose srityse, kuriose dirba moterys.

Valstybės narės turi įgyvendinti nuoseklią informacijos kampaniją, skirtą didinti darbdavių ir darbuotojų informuotumą apie esamus ar galimus užmokesčio skirtumus Europos Sąjungos darbo rinkoje. Kartu jie turi būti informuojami apie būtinas priemones, kurios buvo priimtos, siekiant užtikrinti, kad darbdaviai būtų baudžiami už tai, kad pažeidė vienodo darbo užmokesčio už vienodą darbą principą.

Remiantis Europos Parlamento rekomendacija šiame pranešime, dėl kurio sveikinu pranešėją Editą Bauer, manau, kad Europos Komisija, bendradarbiaudama su Europos Parlamentu ir valstybėmis narėmis, parengs teisės aktus, iš tikrųjų užtikrinsiančius vienodą darbo užmokestį vyrams ir moterims.

Gabriela Crețu (PSE). – (RO) Gerb. kolegos, Parlamento nariai, šis pranešimas galbūt pats svarbiausias dokumentas, kurį esame parengę dėl užmokesčio skirtumo. Kalbant konkrečiau, šiame pranešime esanti rekomendacija yra žingsnis į priekį galutinai įgyvendinant vienodo darbo užmokesčio už vienodos vertės darbą principą. Turiu pasveikinti prisidėjusius prie pranešimo. Iki šiol darbas buvo vertinamas pagal tradiciją ir gebėjimą derėtis. Kai kalbu apie derėjimąsi, galvoju apie galingų profesinių sąjungų, gebančių priversti vyriausybes ir darbdavius nustatyti deramą darbo užmokestį, dalyvavimą. Abu šie kriterijai nustūmė moteris į nepalankią padėtį.

Mums reikia nešališkos sistemos darbui įvertinti ir naujo būdo profesijoms klasifikuoti. Raginame valstybes nares ir Komisiją pagaliau priimti konkrečias priemones dėl lyčių lygybės. Tikimės, kad šio mėnesio pabaigoje Paryžiuje jie tai padarys viešai palaikydami straipsnį, kuris yra palankiausias moterims Europoje. Tačiau neturėkime jokių iliuzijų. Net kai bus išrasta ir įgyvendinta nauja sistema, ji siesis tikrai su apmokamu darbu. Namuose ir šešėlinėje ekonomikoje atliekamas darbas ir toliau bus atliekamas, ir jį dažniausiai darys moterys, ir ten nebus kalbama apie jokių užmokesčio vyrams ir moterims skirtumą, nes už šį darbą jos net negauna atlyginimo.

Věra Flasarová (GUE/NGL). – (CS) Gerb. Komisijos nary, ponai ir ponios, manau, kad Editos Bauer pranešimas yra labai sėkmingas. Moterų ir vyrų darbo užmokesčio skirtumai yra viena iš sunkiausiai panaikinamų moterų diskriminacijos formų. Kaip sakė E. Bauer, trūksta patikimos statistikos apie darbo vietas tiek valstybių narių, tiek Europos Sąjungos lygmeniu. Aš atkreipiau dėmesį į šią problemą daugelyje knygų ir straipsnių, kuriuos paskelbiau per pastaruosius metus. Mažesnis užmokestis moterims, atliekančioms tą patį darbą ir turinčioms tą pačią kvalifikaciją bei pasižyminčioms tokia pat darbo kokybe ir našumu, deja, yra lemiamas gilaus stereotipinio vaidmens suvokimo apie tai, kas turi būti šeimos maitintojas.

Ši pareiga yra tradiciškai priskirta vyrams ir iki šiol visa darbo struktūra ir privačiame, ir viešajame sektoriuje su tuo daugmaž taikstėsi. Nuo seno giliai įsišaknijęs vaizdinys, kad vyras iš savo darbo užmokesčio turi išlaikyti ne tik save, bet ir šeimą, o moters užmokestis yra tiesiog tam tikras papildomas priedas prie šeimos biudžeto.

Nors tai gali atrodyti neįtikėtina, bet ši iliuzija taip tvirtai įsišaknijusi, kad net ir įgyvendinę lygias teises darbo vietoje, negalime manyti, kad pasikeis kultūra, todėl, deja, turime ieškoti būdų, kaip įgyvendinti lygybę per teisės aktus. Todėl itin pasisakau už mintį, kad reikia išplėsti Direktyvos 2006/54 29 straipsnį, siekiant, kad į jį būtų įtrauktos tikslios lygybės principų taikymo instrukcijos.

Marie Panayotopoulos-Cassiotou (PPE-DE). - (EL) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nary, E. Bauer pranešimui nereikia jokio papildomo mūsų komentaro, kad parodytume kelią, kuriuo reikia eiti, siekiant panaikinti reiškinių, dėl kurio visuomenei turi būti gėda ir kuris lemia neteisingumo ciklą, kai vaikai šeimoje mato motiną, atliekančią tą patį darbą kaip ir jų tėvas, bet gaunančią mažiau, o kolegės mato savo kolegas dirbančius kaip ir jos, bet gaunančius daugiau.

Visuomenė toleruoja šį reiškinių ir jį kartoja, nes moterys neturi, bet būtinai privalo turėti teisėkūros priemonės, leidžiančias joms pataisyti padėtį, kai to reikia, o valstybės institucijos turi nustatyti reikiamas priemones, pagal kurias būtų atsižvelgiama į šeimos gyvenimui skirtus laikotarpius, nedarbo laikotarpius ir ligos laikotarpius ir būtų nustatomas teisingas apmokėjimas, kad būtų išmokama kompensacija už moterų gautą mažesnę atlygį už darbą, o tai būtų galima įvertinti ne tik pagal darbe praleistą laiką, bet pagal kokybę ir taikant papildomus kriterijus, pagal kuriuos būtų nustatomas moterų indėlis į darbą.

Kartoju, gerb. Komisijos nary, M. Cappato raginimą, kad peržiūrėtumėte savo, kaip Komisijos, poziciją dėl ginčo, kuris vyko kai kuriose valstybėse narėse dėl pensinio amžiaus vyrams ir moterims, ir dėl šalies, kurioje vyko šis ginčas, vėliau perkeltas į Europos Teisingumo Teismą. Šie ginčai buvo korekciniai ginčai, liečiantys visas moteris, nepriklausomai nuo to, ar jos buvo motinos, ar ne, ir, žinoma, ypač motinas, kad būtų atsižvelgiama į visą darbo laiką, tuo labiau, kad jūs pasisakote už tai, kad apskaičiuojant darbe praleistą laiką būtų atsižvelgiama į visą gyvenimo ciklą.

(Pirmininkas nutraukė kalbėtoją)

Lidia Joanna Geringer de Oedenberg (PSE). - (PL) Pone pirmininke, Europos Sąjungoje moterys uždirba vidutiniškai 15–25 proc. mažiau nei vyrai. Be to, darbo užmokesčio sistema, kurioje, nustatant darbo užmokestį, atsižvelgiama į darbo stažą, nepalanki moterims, nes jos dažnai turi nutraukti savo karjerą dėl šeimos aplinkybių. Dėl vaikų auginimo, darbo keitimo arba trumpesnio darbo laiko moterys tarsi nuolat vėluoja. Vyrų ir moterų vienodo darbo užmokesčio koncepcijos negali iškreipti stereotipiškas požiūris į lyčių ir socialinius vaidmenis, kuris anksčiau darė didelį poveikį renkantis profesiją ir išsilavinimą, nes motinystės atostogos ar karjeros nutraukimas dėl šeimyninių priežasčių negali tapti moterų diskriminavimo darbo rinkoje priežastimi.

Direktyva dėl vyrų ir moterų lygių galimybių ir vienodo požiūrio į vyrus ir moteris užimtumo bei profesinės veiklos srityje yra neatšaukiama *acquis communautaire* dalis, ir valstybės narės privalo ją įgyvendinti kiek galima skubiau. Tikslas sumažinti darbo užmokesčio skirtumą turi būti iki galo įgyvendintas užimtumą reglamentuojančiuose teisės aktuose, o reguliarius vienodo darbo užmokesčio auditas ir sankcijų grėsmė turėtų padaryti galą bet kokiai diskriminacijai, ypač dėl lyties.

Ria Oomen-Ruijten (PPE-DE). - (NL) Pone pirmininke, dėkoju E. Bauer už puikų pranešimą. Sunku patikėti, kad šiandien mes diskutuojame tuo pačiu klausimu nuo 1957 m. ne mažiau, nors vienodas požiūris į vyrus ir moteris, vienodas vyrų ir moterų darbo užmokestis buvo patvirtinti sutartyse. Jau 30 metų turime Europos taisykles ir teisę. Turime Europos Komisijos 2006–2010 m. planą, o vienas iš pagrindinių tikslų, išdėstytų Lisabonos strategijoje, yra moterų ir vyrų darbo užmokesčio skirtumo sumažinimas.

Nepaisant to, šis skirtumas nemažėja. Tiesą sakant, šį šeštadienį dienraštyje „The Times“ skaičiau, kad Jungtinėje Karalystėje vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumas padidėjo iki 21,7 proc. privačiame sektoriuje ir iki 13,8 proc. viešajame. Nėra jokių gerėjimo požymių nei, pavyzdžiui, mano šalyje, nei kitose valstybėse narėse. Pasaulio ekonomikos forume perskaitytas pranešimas apie lyčių padėtį Nyderlanduose parodė, kad Nyderlandai atsidūrė net 88 vienodo darbo užmokesčio už vienodą darbą sąrašo vietoje.

Tai reikalauja imtis veiksmų. Penktadienį Prancūzijos, Čekijos Respublikos ir Švedijos ministrai patvirtino veiksmų planą. Tačiau kiek dar veiksmų planų prireiks? E. Bauer savo siūlomoje rezoliucijoje pateikia daugybę rekomendacijų. Rezoliucija puiki, tačiau, mano manymu, yra du prioritetai. Visų pirma privalome užtikrinti, kad vertinama bus vienodai, o šiuo atžvilgiu (dėl vienodo vyrų ir moterų darbo užmokesčio principo, kuriuo remiasi visos mūsų socialinės apsaugos sistemos) taikoma priežiūra bus griežtesnė. Antra (tikrai manau, kad į tai reikėtų atkreipti dėmesį) egzistuoja vyrų ir moterų pensijų skirtumas. Mūsų visuomenė sensta ir jei moterys negaus pensijos, pateksime į dar liūdnėsnę padėtį. Į tai turėtume atkreipti dėmesį ateityje.

Marusya Ivanova Lyubcheva (PSE). - (BG) Aš palankiai vertinu diskusiją dėl šio pranešimo. Tai, kad egzistuoja vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumas, nepriimtina. Vis dėlto diskutuodami neturėtume apsiriboti vienodu darbo užmokesčiu už vienodą darbą. Reikėtų žvelgti plačiau. Individualus darbo pobūdis remiasi visa veikla ir svarbu rasti objektyvų jo vertinimo būdą, nustatant aiškias taisykles, kriterijus ir rodiklius, kurie leistų pasiekti didesnę objektyvumą, o taikant aiškias teises priemones panaikinti diskriminaciją.

Svarbi priemonė yra profesijų ir darbo vietų vertinimas. Tai, kad kai kurios profesijos yra mažai mokamos, daro jas ne tokias patrauklias, taigi jos atitenka moterims, nes vyrai tokių profesijų paprastai kratosi. Padėties taisymas turėtų teigiamą poveikį moterų ekonominės nepriklausomybės gerėjimui. Nepriimtina, kad, pavyzdžiui, slaugytojų ir mokytojų teikiamos paslaugos yra mažai apmokamos, kadangi tai visiškai neatitinka jų svarbos visuomenės požiūriu. Šioje srityje Komisija ir valstybės narės taip pat turėtų prisiminti įsipareigojimus.

Romana Jordan Cizelj (PPE-DE). - (SL) Ponios ir ponai. Norėčiau pradėti nuo to, kad tai, jog moterys uždirba vidutiniškai 15 proc., o privačiame sektoriuje net 25 proc. mažiau nei vyrai, laikau visiškai nepriimtiniu dalyku. Šiuo atžvilgiu norėčiau pasakyti, kad mano šalyje, Slovėnijoje, moterys neatsilieka nuo vyrų išsilavinimo srityje, todėl būtina imtis veiksmų. Daugelis žmonių turbūt klausia, kodėl būtina imtis veiksmų Europos lygmeniu ir kodėl problemos sprendimo negalima palikti kiekvienai valstybei narei atskirai? Viena iš priežasčių yra ta, kad per daug ilgai užtruko šio atotrūkio mažinimas, o antra, daugelyje valstybių narių pernelyg mažai moterų įtraukta į politiką, todėl šiai su lytimi susijusiai problemai tenka per mažai dėmesio.

Mažuma gali patikimu būdu iškelti savo problemą tik tuo atveju, jeigu tam tikroje institucijoje (pvz., parlamente) ji turi mažiausiai 30 proc. visų postų. Europoje yra daugybė šalių, kuriose moterys neatstovauja 30 proc. politikų. Valstybių narių vyriausybės sudaro vidutiniškai mažiau nei 30 proc. moterų. Europos Parlamente moterys turi 31 proc. visų vietų, tai truputį daugiau nei kritinis kiekis, būtinas norint veiksmingai išryškinti su lytimi susijusias problemas. Taigi pradėti veikti reikėtų būtent nuo to.

Kitas klausimas, kurį sau užduodu, ar pasiūlytos priemonės nėra pernelyg revoliucingos ir ar jos nepažeidžia subsidiarumo principo? Šioje vietoje aš sutinku su pranešėja, teigiančia, kad teisinė sistema nėra pakankamai veiksminga ir kad ji galėtų ir turėtų būti stiprinama. Mūsų pasiūlymai turi būti drąsūs ir parodyti tinkamą išeities tašką kuriant tikrą politiką. Aš palaikau pranešėjos pasiūlymą, kad Komisija, atsižvelgdama į dabartinę teisę, susijusią su vienodu vyrų ir moterų darbo užmokesčiu, ne vėliau kaip iki kitų metų gruodžio 31 d. turėtų parengti naują pasiūlymą dėl teisės akto ir palankiai vertinu taip puikiai parengtą pranešimą.

Iratxe García Pérez (PSE). - (ES) Pone pirmininke, prieš du mėnesius šiuose Rūmuose mes diskutavome dėl metinio pranešimo apie vyrų ir moterų lygybę. Dėl vieno iš didžiausių susirūpinimą keliančių aspektų, kurį aptarėme anuometinėje diskusijoje, vėl diskutuojame šiandien – tai skirtingas vyrų ir moterų darbo užmokestis.

Susirūpinimą kelia tai, kad nuo 2003 m. mums nepavyko sumažinti šio 15 proc. darbo užmokesčio skirtumo. Tai reiškia, kad moterys turi dirbti 52 dienom per metus ilgiau, kad uždirbtų tą patį atlyginimą.

Tai visiškai nepriimtina padėtis Europos Sąjungoje, todėl privalome neabejodami sugriežtinti teisės aktus ir susitarimus su darbdaviais, kad šis darbo užmokesčio skirtumas būtų panaikintas.

Vis dėlto mes greitai svarstysime kitą diskutuotiną klausimą, susijusį su vyrų ir moterų lygybe. Kitą mėnesį diskutuosime dėl Darbo laiko direktyvos, kuri taip pat gali pasirodyti kelianti nerimą dėl moters šeimos ir darbo vaidmenų derinimo. Tai, be abejo, labai opi su darbu susijusi tema. Taigi laukiama mūsų nuomonės ir šiuo klausimu.

Rumiana Jeleva (PPE-DE). - (BG) Dėkoju Editai Bauer už puikų darbą teikiant rekomendacijas dėl vienodo vyrų ir moterų darbo užmokesčio. Žinau, kad ji įdėjo labai daug pastangų rengdama dokumentą, kuriame kiek įmanoma labiau atsižvelgiama į realią padėtį, ir tikiuosi, kad jame pateiktos rekomendacijos bus įgyvendintos praktikoje.

Mano šalyje Bulgarijoje vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumas siekia 25–30 proc., ir nors bendra padėtis Europos Sąjungoje geresnė, akivaizdu, kad moterims už darbą mokama mažiau, nei vyrams. Kodėl taip yra? Vienas iš veiksnių yra tam tikrų profesijų, kurias dažniausiai renkasi moterys, darbo užmokesčio sistema. Kita priežastis yra ta, kad niekas nesijaučia atsakingas dėl tokios padėties, todėl niekas nesiima spręsti problemos. Šiuolaikiniai giliai įsišakniję stereotipai ir išankstiniai nusistatymai dėl darbo pasiskirstymo tarp lyčių ne tik trukdo spręsti problemas, bet taip pat yra dažnai taikomi kaip pasiteisinimas dėl problemų ignoravimo.

Ką galime padaryti dėl tokios padėties? Pirmiausia, kaip teigiama ataskaitoje, privaloma sąlyga yra valstybių narių taikymas dabartinių teisės aktų. Valstybinė politika privalo skatinti lygių teisių ir vienodo darbo užmokesčio įgyvendinimą. Antra, skaidrumas vertinant darbą ir nustatant darbo užmokesčio įkainius turi tapti vientisu, o ne formaliu darbo įmonėse aspektu. Galiausiai vidaus dialogo ir gerų vadovybės ir darbo

jėgos ryšių, ypač mažosiose ir vidutinėse įmonėse, skatinimas turi tapti kiekvienos atskiros Europos visuomenės ir pačios Europos apskritai tikrai naujos kultūros dalimi.

Norėčiau dar kartą padėkoti E. Bauer už meistriškai parengtą pranešimą apie problemas ir jų sprendimo būdus. Dėkoju už dėmesį.

Mairead McGuinness (PPE-DE). - Pone pirmininke, norėčiau padėkoti už šią diskusiją. Taip pat norėčiau iškelti vieną klausimą, į kurį galbūt galėtų atsakyti Komisija. Mes kalbame apie vienodą užmokestį už vienodą darbą ir visi trokštame, kad tai taptų tikrove. Ką Komisija mano apie dabartinę padėtį dėl užimtumo? Man kelia susirūpinimą tai, kad, Europos Sąjungoje prarandant tiek daug darbo vietų, ši problema dar labiau gilės, o ne mažės, kadangi žmonės nori uždirbti pinigų, nesvarbu, kad mažiau, nei iš tiesų yra verti. Norėčiau, kad šią problemą pakomentuotų Komisija.

Taip pat norėčiau iškelti klausimą dėl diskriminacijos, kuri, be abejonės, egzistuoja tarp vyrų ir moterų: viešajame ir privačiajame sektoriuose jiems taikomos labai skirtingos sąlygos. Jie naudojami skirtingomis teisėmis į pensiją ir socialinę apsaugą, o kartais nelygybė veši ne tik lyties pagrindu, nors aš suprantu, kad šis pranešimas yra apie lytis, ir, savaime suprantama, man kelia susirūpinimą tai, kad esant dabartinei padėčiai ši problema greičiau pasunkės, nei palengvės.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) Pone pirmininke, komisare, tarp vyrų ir moterų už tą patį darbą gaunamo užmokesčio egzistuoja 15 proc. skirtumas. Vadybos srityje moterys uždirba iki 20 proc. mažiau nei vyrai, o jeigu jos dirba vadybininkėmis MVĮ, tai net iki 30 proc. mažiau.

Pramonės srityje 28 proc. moterų tyrinėtojų turi daugiau nei vieną vaiką, o pramonės darbininkių tokių moterų yra 34 proc.

Komisare, tuo metu, kai moterys išeina motinystės atostogų, vidutinė metinė norma, pagal kurią skaičiuojama atostogų pašalpa, nukenčia finansiškai, nors šis laikotarpis svarbus socialinės gerovės požiūriu. Moterų negalima bausti už tai, kad jos gimdo vaikus ir jais rūpinasi pirmaisiais jų gyvenimo mėnesiais.

Taip pat manau, kad motinystės pašalpa turi būti mokama ne tik toms motinoms, kurios 12 mėnesių iki gimdymo dirbo. Nemanau, kad vaikas kaltas dėl to, kad jo motina dirbo ar nedirbo tuo laikotarpiu. Aš manau, kad svarbiausia, jog vaikai nebūtų diskriminuojami nuo pat gimimo.

Danutė Budreikaitė (ALDE). - (LT) Europos Bendrijoje dar 1974 m. buvo priimti dokumentai, įpareigojantys valstybes nares už vienodą darbą vyrams ir moterims mokėti vienodą darbo užmokestį. Tačiau praėjus daugiau kaip 30 metų padėtis nepasikeitė. Maža to, mano šalis, Lietuva, pradėjo pensijų sistemos reformą. Dalis darbuotojų į valstybinį pensijų fondą sumokėtų lėšų pervedama į privačius pensijų kaupimo fondus. Po kelerių metų paaiškėjo, kad vienodams anuitetams gauti iš šių fondų moterys turi sumokėti 35 proc. daugiau įmokų nei vyrai, nes jos, matote, ilgiau gyvena. Be to, pasitraukti iš šių fondų, kaip iš vergovės, neįmanoma. Tai jau yra žmogaus teisių ir laisvo pasirinkimo pažeidimas. Be Lietuvos, lyčių lentelę taiko tikrai Bulgarija.

Kviečiu Komisiją išnagrinėti tokius atvejus, imtis iniciatyvos ir pasiūlyti sprendimus.

Zuzana Roithová (PPE-DE). – (CS) Komisare, ponios ir ponai, tai, kad moterys Europos Sąjungoje turi dirbti beveik dviem mėnesiais ilgiau, kad uždirbtų tiek pat kiek vyrai, yra ne tik nerimą keliantis reiškinys. Šiuo atžvilgiu Europa panaši į mirštančią, nes viskas, ką mes galime padaryti, tai konstatuoti, kad moterų ir šeimų su vaikais diskriminacija darbo užmokesčio atžvilgiu toliau siekia iki 25 proc., nepaisant to, kad moterys aplenkė vyrus išsilavinimo srityje (atitinkamai 60 proc. moterų ir 40 proc. vyrų). E. Bauer pastebėjo, kad vadinamosiose vyriškose profesijose moterų darbas be jokios pagrįstos priežasties kaip įprasta nepakankamai įvertinamas. Tačiau jei priežastis yra stažo trūkumas, nes moterys tą laiką paaukojo šeimai, tuo reikia rimtai susirūpinti. Šeima negali būti kliūtis.

E. Bauer kalba jaudinanti, o jos argumentai dėl antidiskriminacinių teisės aktų persvarstymo skamba įtikinamai. Aš taip pat palaikau pasiūlymą, kad leidimas dalyvauti viešuosiuose konkursuose ir iš ES fondų finansuojamuose projektuose būtų susietas su sąlyga, jog dalyvauti norinti įmonė turi įrodyti, kad jos darbo užmokesčio politika yra nediskriminacinė. Manau, kad tik tokiu būdu galima pakeisti darbuotojų lyčių stereotipus, ypač privačiajame sektoriuje. Norėčiau padėkoti pranešėjai už labai profesionalų pranešimą.

Bogusław Liberadzki (PSE). - (PL) Pone pirmininke, nieko keisto, kad, diskutuojant šiuo svarbiu klausimu, tik du vyrai pareiškė savo nuomonę. G. Bloomo pasisakymas buvo toks vyriškas, kad buvo sunku sutikti su jo nuomone.

Vis dėlto mes svarstome labai svarbų pranešimą. Mes svarstome pranešimą, kuriame išdėstyta, kad darbas yra didelė vertybė ir už jį turi būti tinkamai atlyginama, o darbo užmokestis turi būti diferencijuojamas remiantis tokiais kriterijais, kaip darbo pobūdis, našumas, galimybė kurti pridėtinę vertę, o ne lyties kriterijumi. Tačiau valstybėse narėse juntami pokyčiai. Leiskite pateikti savo šalies pavyzdį: mes tik visai neseniai įdiegėme lyčių lygybės principą, kuris leidžia tėvui taip pat išeiti tėvystės atostogų. Tai rodo, kad veikiamo vieningai ir einame teisingu keliu.

Ewa Tomaszewska (UEN). - (PL) Pone pirmininke, moterys už tą patį darbą negauna tokio paties darbo užmokesčio. Tačiau jų darbo užmokestis mažesnis dar ir todėl, kad jos dirba mažiau apmokamuose sektoriuose ir atlieka žemesnės kvalifikacijos reikalaujančius darbus. Nevienodas darbo užmokestis taip pat lemia nevienodą socialinį aprūpinimą, ypač kalbant apie pensijas. Viena vertus, moterys gauna mažesnę darbo užmokesčių už tą patį darbą, kita vertus jų darbo stažas yra trumpesnis dėl motinystės atostogų – šios dvi priežastys lemia pensinį amžių pasiekusių moterų skurdą. Taigi dėl nevienodo darbo užmokesčio moterys nukentčia du kartus.

Norėčiau priminti, kad įstatymai paprastai draudžia diskriminaciją, tuo tarpu praktika rodo, kad diskriminuojama nuolat. Taigi pagrindinis klausimas yra teisės įgyvendinimas praktikoje.

Zbigniew Zaleski (PPE-DE). - (PL) Nėra jokių priežasčių diskriminuoti moteris šiuo atžvilgiu, tai nediskutuotinas klausimas. Trys trumpi klausimai: ekonomine prasme darbo užmokestis turėtų atitikti darbo rezultatus pagal suteiktas paslaugas, neatsižvelgiant į tai, kas jį atliko. Antra, patinka mums tai ar ne, tačiau Europa sensta. Galbūt mums derėtų apsvarstyti premijos galimybę moterims, kurios atlieka tą patį darbą, kaip ir vyrai, tačiau tuo pat metu nusprendžia susilaukti vaikų ir juos užauginti, taigi prisideda prie gyventojų skaičiaus palaikymo. Trečia, geras šios srities pavyzdys yra akademinės įstaigos (arba bent jau tos, kurias aš žinau), kuriose suteikiamos vienodos galimybės, o darbo užmokestis priklauso paprasčiausiai nuo rezultatų. Galbūt šis modelis galėtų būti taikomas ir kituose sektoriuose.

Andrzej Jan Szejna (PSE). - (PL) Pone pirmininke, norėčiau prisidėti prie tų pasisakiusių vyrų, kurių, deja, šiandienos diskusijoje yra mažai ir kurie pripažįsta, kad vieša diskusija ir tokio svarbaus klausimo, kaip vienodas vyrų ir moterų darbo užmokestis, įtraukimas į politinę darbotvarkę yra viena svarbiausių Europos teisės aktais užtikrinamų teisių.

Kaip ir kiti, galiu pasakyti, kad nepritariu tam, kad darbo užmokesčio dydis priklausytų nuo lyties. Jis gali priklausyti nuo išsilavinimo ir patirties, tačiau ne nuo lyties. Man susidaro įspūdis, kad šios srities nacionaliniai ir ES teisės aktai yra pakankamai, o daugeliu atvejų net labai gerai parengti, tačiau man susirūpinimą kelia tai, kad jie nėra vykdomi, neįgyvendinami praktikoje dėl to, kad tiesiog neįprasta tai daryti. Europos Teisingumo Teismas ne vieną sykį kartojo, kad teisės aktai nevykdomi. Taigi reikėtų ne kurti daugiau įstatymų, bet užtikrinti, kad būtų vykdomi jau priimti.

Astrid Lulling (PPE-DE). - (FR) Pone pirmininke, šiuose Rūmuose smerkiamą darbo užmokesčio skirtumą ypač sunku suprasti todėl, kad visose valstybėse narėse šiuolaikinės jaunos moterys mokykloje mokosi geriau nei vyrai, ir daugiau jų įgyja išsilavinimą.

Kaip ir kiti kalbėjusieji, norėčiau pasakyti, kad nuo 1975 m., ypač nuo 2006 m., turime solidžią teisės aktų bazę, kuria remdamasi aš 1975–1980 m. skatinau savo šalies moteris, kurios buvo diskriminuojamos, pradėti teismo procesus prieš savo darbdavius, ypač viešojo sektoriaus. Joms buvo išmokėta šimtai milijonų Liuksemburgo frankų (anuometinės valiutos).

Taigi visų pirma turime išnaudoti turimą solidžią teisinę bazę, net jeigu tai reikštų teisės aktų gerinimą pagal puikias mūsų pranešėjų rekomendacijas.

Vladimír Špidla, Komisijos narys - (CS) Ponios ir ponai, norėčiau padėkoti už diskusiją, kurioje sprendžiamas klausimas yra paprasčiausiai nepriimtinas. Nėra jokių tikrų ar pateisinamų priežasčių, dėl kurių tokia moterų padėtis, kai jos vidutiniškai uždirba mažiau, nei vyrai, galėtų išlikti toliau. Diskutuodami jūs palietėte pačius įvairiausius požiūrius ir klausimus, susijusius su darbo užmokesčio skirtumu, ir aš manau, kad nuo pat pradžių buvo aišku, jog šis klausimas labai sudėtingas.

Norėčiau pasakyti, kad šis klausimas įtrauktas į Europos politinę darbotvarkę todėl, kad Komisija atkreipė į jį dėmesį keliuose savo dokumentuose, be to, Komisija rengia galimą dabartinių teisės aktų apžvalgą ir, savaime suprantama, dėl to, kad Parlamentas šio klausimo ėmėsi dėl E. Bauer pranešimo, už kurį norėčiau dar sykį padėkoti. Taip pat dėl to, kad trys viena paskui kitą pirmininkaujančios valstybės Lilyje ne

paprasciausiai paskelbė, bet iš tiesų įgyvendino veiksmų planą, pagal kurį šis klausimas įtrauktas į visų trijų pirmininkaujančių valstybių (t. y. Prancūzijos, Čekijos Respublikos ir Švedijos) darbotvarkės.

Ponios ir ponai, taip pat norėčiau pasakyti, kad, svarstant šį veiksmų planą, Lilyje vykusioje diskusijoje kiekvienai valstybei narei nurodė konkrečius veiksmus šioje srityje. Turiu pasakyti, kad kai kurie jų yra labai radikalūs ir, mano manymu, gali duoti rezultatų.

Ponios ir ponai, norėčiau dar kartą padėkoti už šią diskusiją ir už tai, kad leidote man pasisakyti. Taip pat norėčiau pasakyti, kad Komisija yra visiškai pasirengusi bendradarbiauti su Parlamentu šioje srityje, kad ši neteisinga ir netinkama padėtis palengva būtų panaikinta.

Edit Bauer, pranešėja. – (SK) Ponios ir ponai, norėčiau padėkoti už labai įdomią diskusiją. Leiskite padaryti keletą pastabų. Pirmiausia vien tik teisės aktai nepadės išspręsti problemos. Kaip jau buvo sakyta, yra daugybė priežasčių, dėl kurių būtų galima kurti naujus teisės aktus, tačiau, savaime suprantama, tai nepadės išspręsti kai kurių ekonominių problemų.

Aš taip pat sutinku, kad mes, be abejo, turėtume užtikrinti geresnį jau turimų teisės aktų vykdymą. Vis dėlto ilgas šių teisės aktų egzistavimas rodo, kad jie nėra itin veiksmingi. Mes neturime kitų mums prieinamų priemonių, tik teisės aktus. Tai reiškia, kad aiški užduotis yra padėti užtikrinti, kad turimi teisės aktai prisidėtų sprendžiant šią išsisknijusią problemą ir darbo rinka taptų sąžiningesnė.

Pabaigoje norėčiau pasakyti dar vieną pastabą. Mano kolegos kalbėjo, kad tolesnis taikymasis esant tokiam darbo užmokesčio skirtumui yra nepriimtinas lygių teisių požiūriu. Tačiau norėčiau pabrėžti kitą šio klausimo aspektą – tai ekonominiam konkurencingumui keliama reikalavimai, nes vienodo užmokesčio už vienodą darbą principas yra įtvirtintas Romos sutartyje kaip sąžiningos ekonominės konkurencijos reikalavimas. Manau, kad tai yra atsakymas tiems kolegoms, kurie akcentavo, kad darbo rinka veikia pagal kitokių reikalavimų komplektą.

Pirmininkas. – Diskusijos baigtos.

Balsuojama bus 2008 m. lapkričio 18 d., antradienį.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis) <BRK>

John Attard-Montalto (PSE), raštu. – ES teisinė sistema, susijusi su vienodu vyrų ir moterų darbo užmokesčiu, yra gerai plėtojama. Problema kyla ją įgyvendinant.

Sutariama, kad dabartiniai teisės aktai padėjo mažinti vyrų ir moterų diskriminaciją dėl darbo užmokesčio. Tačiau netiesioginė diskriminacija toliau kelia problemų. Daugiausia ją lemia ekonominė segregacija – tokiais atvejais turimi teisės aktai gali būti taikomi ribotai. Teisinės sistemos įvertinimas parodė, kad kai kurie teisės aktai, susiję su vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumu, skiriasi vieni nuo kitų.

Nors veikiantys teisės aktai *stricto sensu* yra tokio paties pobūdžio, dabartinės direktyvos iš esmės skiriasi:

- a) 1975 m. vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumas buvo laikomas ekonominio konkurencingumo klausimu, „neatsiejama bendros rinkos kūrimo ir veikimo dalimi“;
- b) 2006 m. direktyva remiasi „lygių galimybių ir vienodo požiūrio į vyrus ir moteris“ principu.

Duomenys rodo, kad vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumas egzistavo nuolat. Pagal naujausius duomenis, vyrų ir moterų valandinis darbo užmokestis neatskaičius mokesčių skiriasi 15 proc. Privačiajame sektoriuje šis atotrūkis yra dar didesnis – 25 proc.

Vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumas buvo aiškinamas individualiais skirtumais, pavyzdžiui, amžiumi, išsilavinimu ir patirtimi. Tačiau faktai rodo, kad šie veiksniai turi mažai įtakos išsisknijusiam vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumui.

Petru Filip (PPE-DE), raštu. – (RO) Lygių galimybių ir vienodo požiūrio į vyrus ir moteris principas – tai klausimas, turintis ypatingą konotaciją neseniai į ES įstojusiose Rytų Europos šalyse. Specialistų darbui taikomi kriterijai ir toliau iš esmės orientuoti vien į vyrus. Tokį požiūrį nelengva pakeisti šalyse, kurios anksčiau buvo komunistinės, nes čia dėl režimo propagandos kolektyvinei sąmonei įdiegtas visiškai nenatūralus lygybės modelis. Dėl primityvios lygybės, kurią diegė komunistinio režimo propaganda, prieštaravimo dabartinės pastangos skatinti vienodą vyrų ir moterų vertinimą yra bergždžios.

Remdamasis šiomis prielaidomis manau, kad visi šiandienos veiksmai skatinant vyrų ir moterų lygybę turi būti sutelkti į platesnį švietimo aspektą, siūlantį Bendrijos piliečiams realius nediskriminavimo pavyzdžius. Kad lygybės principas būtų įgyvendintas visoje Bendrijoje, turime Europos institucijoms pateikti daugiau pasiūlymų, ne vien tik Vienodo darbo užmokesčio dienos minėjimą.

Zita Gurmai (PSE), raštu. – (HU) Neatsitiktinai viena iš pagrindinių 2006–2010 m. plano dėl vyrų ir moterų lygybės dalių yra vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumo panaikinimas. Vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumo problema patenka į pamatinio vienodo užmokesčio už vienodą darbą principo sritį. Atlyginimų skirtumas rodo didelę nelygybę, kurią galima pastebėti darbo rinkoje ir kuri labiausiai liečia moteris. Tai rodo ir didelį demokratijos trūkumą Europoje.

Problemos sprendimas reikalauja sudėtingų susitarimų, kuriems priimti būtinas politinis ryžtas. Dabartinius teisės aktus būtina tobulinti, skatinti praktinį jų taikymą ir stebėti, kaip tai daroma.

Tikras lygių galimybių principas gali būti įgyvendintas tik tuo atveju, jei visos valstybės narės parodys ryžtingą politinę valią ir imsis konstruktyvių veiksmų vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumui panaikinti. Nepriimtina, kad didelė dalis valstybių narių ir toliau neskiria reikiamo dėmesio vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumo problemai, nors apie tai viešai diskutuojama ir ši problema įtraukta į politines programas.

Panašu, kad būtina pradėti socialinę diskusiją ir surengti švietimo kampaniją. Raginu parengti politinių priemonių paketą, padėsiantį spręsti šią problemą, kurį rengiant būtina turi būti atsižvelgiama į nacionalinius skirtumus ir tikrą ir išbandytą praktiką.

Mums reikia tikslesnės ir išsamesnės statistinės informacijos, kad galėtume nustatyti tikrąją padėtį ir atidžiai stebėti jos raidą. Būtina ištirti darbo užmokesčio skirtumo priežastis, todėl sukaupta informacija turėtų būti naudojama diskriminacijai atskleisti ir panaikinti bei jos prevencijai ateityje.

Livia Járóka (PPE-DE), raštu. – Norėčiau padėkoti E. Bauer dėl įdėto didelio darbo rengiant esmines rekomendacijas Europos Komisijai dėl vienodo darbo užmokesčio principo taikymo. Darbo užmokesčio skirtumas labai veikia moterų padėtį ekonominiame ir socialiniame gyvenime ir trukdo vienodai ekonominei nepriklausomybei.

Darbo užmokesčio skirtumas, grindžiamas tik priklausymu konkrečiai lyčiai, paliečia Europos moteris keliose srityse. Moterys susiduria su nevienodu valandiniu darbo užmokesčiu ir naujosiose, tiek senosiose valstybėse narėse. Skirtumai matomi lyginant vyrų ir moterų pajamas: Europoje 20 proc. moterų ir atitinkamai 40 proc. vyrų gauna panašiai tokias pajamas, kurios priklauso aukščiausiai darbo užmokesčio ribai. Kitas akį režiantis darbo užmokesčio skirtumas glūdi pagal lytį susiskaidžiusiuose sektoriuose, nes pusę darbo vietų trijuose sektoriuose užima vyrai.

Galiausiai darbo rinką veikia tai, kad ne visos dienos darbo vietose dirba per daug (30 proc.) moterų. Šie duomenys yra dar nepalankesni, turint omenyje konkrečiai etninei grupei priklausančias moteris, pavyzdžiui, romų tautybės. Nors ES teisinė sistema, susijusi su vienodu darbo užmokesčiu, yra ištisai plati, Europos Sąjungoje moterims (net ir turinčioms tokį patį išsilavinimą ir įgūdžius kaip vyrai) už darbą dar vis mokama mažiau nei vyrams. Tai reiškia, kad teisės aktų tobulinimas stiprinant jų veiksmingumą yra pagrindinis mūsų tikslas.

Anneli Jäätteenmäki (ALDE), raštu. – ES vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumo dydis kelia nerimą. Būta bandymų jį mažinti, tačiau skirtumo nykimo mastas pernelyg mažas. Parlamentas dar kartą paprašė Komisijos imtis veiksmų. Pranešime dėl vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumo nurodoma daug būdų, kaip ES galėtų išspręsti šią problemą.

Svarbu aiškiau ir išsamiau apibrėžti tokias sąvokas, kaip „pensijų skirtumas“, „tiesioginė diskriminacija dėl darbo užmokesčio“ ir „netiesioginė diskriminacija dėl darbo užmokesčio“, kad turėtume geresnių priemonių darbo užmokesčio skirtumo problemai spręsti.

Šiuo metu trūksta tikslų statistinių duomenų, galinčių padėti įvertinti padėtį. Valstybės narės ir Komisija turėtų gerinti statistiką, nuo jų derėtų neatsilikti ir privačioms įmonėms. Įmonių turėtų būti reikalaujama reguliariai vykdyti darbo užmokesčio auditą, kurio išvados būtų prieinamos visiems.

Kitas problemos sprendimo būdas yra į Direktyvos 2006/24/EB 26 straipsnį (diskriminacijos prevencija) įtraukti specialią nuorodą apie diskriminavimą dėl darbo užmokesčio.

Tiesiog nepriimtina, kad ES moterys uždirba vidutiniškai 15 proc. mažiau nei vyrai. Kaip valdžios institucija mes turėtume imtis veiksmų šiai neteisybei ištaisyti.

23. Bendra akcizų tvarka (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – Astridos Lulling pranešimas Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto vardu dėl pasiūlymo dėl Tarybos direktyvos dėl bendros akcizų tvarkos (COM(2008)0078 – C6-0099/2008 – 2008/0051(CNS)) (A6-0417/2008).

Astrid Lulling, pranešėja. – (FR) Pone pirmininke, komisare, ponios ir ponai, šiuo pasiūlymu dėl direktyvos, kuri pakeistų 1992 m. direktyvą, visų pirma siekiama nuo 2009 m. balandžio 1 d. akcizais apmokestinamų prekių judėjimo elektroninės priežiūros sistemos (garsiosios akcizais apmokestinamų prekių judėjimo ir kontrolės sistemos) įdiegimą suderinti su teisės aktais.

Taigi tai yra techninė priemonė, tačiau kartu – žingsnis į priekį mažinant biurokratinės sąnaudas, sukčiavimą ir spartinant procedūras.

Be keleto pataisų, kurias pateikiau ir kurios buvo priimtose, siekiant užtikrinti nuoseklesnę naujos sistemos veikimą, mes susitarėme dėl šio Europos Komisijos pasiūlymo.

Šiuo atžvilgiu Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komitetas, nukopijavęs daugybę pataisų, dėl kurių deramasi Taryboje, apsunkino Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto pranešimą. Iš tiesų šis žingsnis mūsų atžvilgiu nieko iš esmės nepakeitė.

Politinė diskusija glūdi kitur. Ji susijusi su akcizais apmokestinamų prekių, ypač alkoholio ir tabako, kuriuos perka privatūs vartotojai, judėjimo ir apmokestinimo sąlygomis. Europos Komisijai pakako sveiko proto patvirtinti tekstą, kuris remiasi naujausia teismų praktika, t. y. tokia teismų praktika, kuri europiečiams leidžia pervežti valstybėje narėje, kurioje jie negyvena, įsigytas akcizais apmokestinamas prekes be kiekybinių apribojimų, jeigu tokios prekės yra įsigytos asmeniniam vartojimui.

Mano, kaip pranešėjos, pozicija ir pasiūlymas yra nedviprasmiški: aš visiškai pritariu šiam Komisijos tekstui, kuris yra aiškus, tikslus ir grindžiamas vidaus rinkos principais. Tačiau kai kurie mano kolegos, ypač socialistai ir liberalai, jautėsi privalantys pasiūlyti pataisas, kurios, vėl nustačius preliminarines ribas, atkurtų iki 1992 m. egzistavusias mokesčių sienas.

Savaime suprantama, preliminarinės ribos teoriškai reiškia kiekybinius apribojimus praktiškai. Dėl to, kad dalyvavo ne visi nariai ir pasinaudoję kai kurių kolegų žinių stoka, jie įgijo daugumą komitete. Mano frakcija vienbalsiai nusprendė pasiūlyti pataisas, kuriomis siekiama atkurti pirminius Europos Komisijos pasiūlymus. Tai būtų sąžiningiausia. Mes nenorime vėl sugrįžti prie tokių sienų ir praktikos, kuri egzistavo prieš sukuriant bendrąją rinką.

Priešingai, mes norime mūsų laikmetį atitinkančių sprendimų, taip pat ir susijusių su elektronine prekyba. Mūsų pranešimas Tarybai aiškus: nereikia teigti mūsų bendrapiliečiams, kad mes grįžtame prie *acquis communautaire*.

Visiškai nesuprantamas kai kurių socialistų ir liberalų, kurie nori sunaikinti paskutines ES pasieniuose likusias neapmokestintų prekių parduotuves, požiūris. Deja, Komisija siekia to paties, nors panaikinę šias parduotuves bendrosios rinkos nesugriausime. Tačiau jas uždarius darbo netektų tūkstančiai žmonių, ypač Graikijos pasienyje. Mes pasirinkome tikrai patį tinkamiausią metą tokiems pasiūlymams!

Tačiau bus dar blogiau. Ekonomikos ir pinigų politikos komitete netikėtai atsiradusi dauguma atmetė net mano pasiūlymą palikti galimybę pirkti neapmokestintas prekes tiems keliautojams, kurių galutinis kelionės tikslas yra trečioji šalis, atsižvelgiant į padėtį, susijusią su jungiamaisiais skrydžiais.

Kodėl, jeigu keliauju iš Liuksemburgo į Singapūrą per Frankfurtą ar Paryžių, aš negaliu apsipirkti išvykimo šalies oro uosto neapmokestintų prekių parduotuvėje? Turiu pasakyti, pone pirmininke, kad tai gana liūdina. Noriu pasakyti, kad turiu šešias minutes savo kalbai, tačiau visų jų neišnaudosiu. Pasitikiu daugumos mūsų kolegų sveiku protu (apgailėstauju, kad jų čia nėra) ir gebėjimu priimti tokį sprendimą, kuris atitiktų vartotojų interesus ir dėl kurio nebūtų sukurta naujų mokesčių ir biurokratinių kliūčių.

Tiems, kurie rytoj balsuos prieš mūsų pagrįstus pasiūlymus, bus sunku savo tėvynainiams paaiškinti šį žingsnį atgal. Jie gali būti tikri, kad aš ir mano kolegos pasmerksime jų nuomonę.

PIRMININKAVO: A. VIDAL-QUADRAS*Pirmininko pavaduotojas*

László Kovács, *Komisijos narys* – Pone pirmininke, leiskite pirmiausia padėkoti pranešėjai A. Lulling ir ECON komitetui už pranešimą ir greitą pasiūlymo, kuriame pateikiamas nuo 2010 m. balandžio mėn. planuojamo apmokestinimo akcizais kompiuterizavimo teisinis pagrindas, išnagrinėjimą.

Ir valstybės narės, ir Komisija daug investavo į akcizais apmokestinamų prekių pervežimo ir kontrolės sistemą (EMCS). Dabartinę prekių judėjimo stebėjimo sistemą, kuri remiasi popieriuje spausdintais dokumentais, pakeistų nauja kompiuterizuota sistema.

Didesnis transeuropinių tinklų naudojimas susisiekimui tarp prekybininkų ir akcizų įstaigų bei tarp pačių akcizų įstaigų sutrumpintų mokesčių išpareigojimų, reikalingų akcizais apmokestinamoms prekėms pervežti, vykdymo laiką.

Akcizų įstaigos gautų esminę priemonę, reikalingą norint veiksmingai kovoti su sukčiavimu, taigi būtų ginami sąžiningi prekybininkai. Kartu ši sistema pagerintų mokesčių mokėtojų skirtų paslaugų kokybę, jie turėtų naudos dėl didesnio teisinio aiškumo ir keitimosi informacija su mokesčių įstaigomis realiu laiku.

Be šių naujų nuostatų, siūlomoje direktyvoje būtų visiškai perkurta ir atnaujinta senoji 1992 m. Apmokestinimo akcizais direktyva. Joje bus supaprastintos ir modernizuotos apmokestinimo akcizais procedūros, taip siekiant sumažinti prekybininkams (ypač turintiems verslą kitose valstybėse narėse) tenkančius išpareigojimus dėl akcizų, tačiau nestatant į pavojų apmokestinimo akcizais kontrolės.

Aišku, Komisijai pasiūlius naują ir modernią teisinę sistemą, tenka persvarstyti ir daugiau į šiuos teisės aktus įtrauktų klausimų.

Tai klausimai, susiję su pasienyje esančiomis neapmokestintų prekių parduotuvėmis, tranzitinių oro uostų padėtimi ir orientacinių ribų išlaikymu, kad komercinis akcizais apmokestinamų prekių pervežimas būtų atskirtas nuo akcizais apmokestinamų prekių, skirtų asmeniniam vartojimui, pervežimo.

Dauguma Parlamento pasiūlytų pataisų jau atitinka bendrąją politiką, dėl kurios buvo susitarta 2008 m. lapkričio 4 d. ECOFIN susitikime, arba prie jos linkstama. Tokios pataisos Komisijai yra priimtinos.

Taigi esu tikras, kad pasiūlymas greitai galės būti priimtas ir kad bus užtikrinta, jog EMCS būtų įdiegta laiku.

Manuel António dos Santos, *Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto nuomonės rengėjas*. – (PT) Aš ketinu per pirmąją iš man skirtų dviejų minučių greitai nusakyti bendruosius savo nuomonės principus, dėl kurių vieningai susitarė Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komitetas.

Šie principai yra tokie: gamybos ir prekių bei paslaugų platinimo našumo didinimas, ypač mažinant biurokratinės sąnaudas; dabartinių taisyklių gerinimas ir pritaikymas, atsižvelgiant į šiandienos aplinkybes, ypač siekiant palengvinti nacionalinių administracijų atliekamas rizika grindžiamas priežiūros procedūras; prekybos Bendrijos viduje procedūrų supaprastinimas ir skaidrumo didinimas gerinant teisinį aiškumą ir sąžiningas taisykles; galiausiai mokesčių surinkimo ir kompensavimo sistema neturėtų didinti diskriminuojamojo pobūdžio kriterijų ir padėti išvengti dvigubo apmokestinimo.

Tai yra Pramonės komiteto nuomonės, kurią aš pristačiau Ekonomikos ir pinigų politikos komitetui, pagrindiniai principai. Norėčiau pakartoti, kad dėl šios nuomonės buvo visiškai sutarta Pramonės komitete.

Todėl aš, kaip Europos Parlamento socialistų frakcijos narys, per antrąją minutę norėčiau pasakyti, kad nesuprantu A. Lulling pastabos, esą Socialistų frakcija bei Liberalų ir demokratų aljanso už Europą frakcija (beje, tik jos) pasiūlė kiekybinius apribojimus. Bent jau Pramonės komitete su šia nuomone, kaip jau sakiau, sutiko visi, ne vien tik Socialistų ir ALDE frakcijos.

Man tikrai keista, kad kiekybiniai apribojimai nebuvo įtraukti, nes visi puikiai žinome, kad šio tipo mokestis turi dvilypę paskirtį. Savaime suprantama, kad pirmoji jo paskirtis yra surinkti į biudžetą pajamų, tačiau juo taip pat siekiama saugoti visuomenės sveikatą. Žinoma, kiekviena šalis šioms dviem tikslams teikia skirtingos svarbos.

Todėl manau, kad mūsų rastas sprendimas (nustatyti kiekybinius apribojimus) yra sąžiningas ir subalansuotas, iš kurio negalės turėti naudos kokia nors atskira šalis. Be to, taip nekenkiama jokiai šaliai, kurios nuomonė natūraliai nesutampa su A. Lulling atstovaujamos šalies, kurią gerbiu, nuomone. Vis dėlto šios šalies pageidavimai negali būti iškelti aukščiau bendrų kitų ES valstybių narių norų.

Likus 10 sekundžių norėčiau pridurti, kad Socialistų frakcija aiškiai pasisako už vidaus rinką bei jos plėtimą ir nemano, kad Pramonės komitete ar Ekonomikos komitete priimti pasiūlymai gali jai kelti pavojų.

Bill Newton Dunn, *Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komiteto nuomonės pranešėjas*. – Pone pirmininke, Parlamentas gina asmenis ir mažas organizacijas ar įmones, o ne vyriausybes, kurios nori panaikinti neparankius dalykus. Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komitetas yra įsitikinęs, kad neapmokestintų prekių parduotuves reikėtų palikti. Šios parduotuvės turėtų būti geriau kontroliuojamos, kaip ir tarpvalstybinis nusikalstamumas Europoje apskritai, tačiau tai nereiškia, kad jas reikia panaikinti.

Antra, Vidaus rinkos komitetas mano, kad oru ir jūra keliaujantiems keleiviams, atsižvelgiant į jų galutinį kelionės tikslą, o ne tranzitu aplankomas šalis, turėtų būti leista pirkti neapmokestintas prekes, nes tai didintų mažų regioninių oro uostų pelną. Tai gali būti neparanku vyriausybėms, tačiau mes labai palaikome šios teisės išsaugojimą.

Trečia, manau, kad dabar siūlomos lengvatos turėtų būti panaikintos (apgailestauju, kad Komisija šio klausimo neįtraukė į 2006 m. konsultaciją dėl šio teisės akto). Kodėl to nebuvo padaryta? Kodėl prieš tai siūlant nebuvo atlikta poveikio įvertinimo?

Zsolt László Becsey, *PPE-DE frakcijos vardu*. – (HU) Dėkoju, pone pirmininke. Norėčiau pasveikinti ir Komisiją, ir pranešėjus su atliktu darbu. Manau, kad ši elektroninė sistema atsiras kaip tik laiku ir bus veiksminga.

Norėčiau pasakyti du dalykus. Pirma, leiskime vidaus rinkai veikti. Jeigu mokesčių registro sistema ir keitimasis informacija veiks gerai, manau, dėl privačių asmenų asmeninėms reikmėms pervežamų prekių nebus padaryta daug žalos. Jeigu kas nors kur nors (įsigijęs prekių asmeninėms reikmėms) sumoka akcizo mokestį, didmeninės kainos ir iš dalies skirtingi PVM tarifai visada konkuruoja tarpusavyje.

Nebūtina nustatyti apribojimų viskam ir visiškai nereikia siųsti neigiamų signalų dėl brangių šalių išdų apsaugos. Būtų labai keista, jeigu Šengeno erdvėje mums reikėtų susidurti su pasienio policija ar muitinės patikrinimu, kadangi visi puikiai žinome, kad yra ir kitų būdų didelių krovininių automobilių kroviniumi patikrinti. Taigi nėra jokios prasmės sudarinėti pirminius sąrašus.

Taip pat norėčiau pasakyti, kad aš remiu piliečių, išvykstančių iš vidaus rinkos teritorijos, kad įsigytų neapmokestintų prekių, teises. Kalbant apie keliones sausuma, nemanau, kad dėl to padidės kontrabanda arba kaimyninės valstybės narės patirs didelių nuostolių, kadangi trečiojoje šalyje, su kuriomis ribojamasi, kainos yra kur kas mažesnės, nei ES valstybėse narėse. Taigi nemanau, kad prekės bus išvežamos dideliais kiekiais.

Manau, kad tas pats galioja ir oro uostams, nes vienas asmuo negali registruotu ar rankiniu bagažu pasiimti labai didelio kiekio neapmokestintų prekių, kad reikėtų uždrausti šias prekes, įsigytas asmeninėms reikmėms, išvežti į trečiąsias šalis, esančias už Muitų sąjungos ribų. Labai dėkoju, pone pirmininke, už suteiktą žodį.

Elisa Ferreira, *PSE frakcijos vardu*. – (PT) Pone pirmininke, komisare, ponios ir ponai, norėčiau pradėti sveikindama pagrindinę pranešėją A. Lulling ir pagalbinį pranešimo rengėjų Benoît'ą Hamoną ir Olle Schmidą. Dėl pateiktų priežasčių mano kolega Benoît Hamon negalėjo šiandien dalyvauti, todėl pamėginsiu perteikti jo poziciją šiuo labai svarbiu klausimu, kuri parodo visos mūsų frakcijos poziciją. Tiesą sakant, apmokestinimas akcizais yra opus klausimas.

Kalbant apie akcizo mokesčius turime nepamiršti, kad juo apmokestinamos griežtai apibrėžtos prekės ir paslaugos: tabakas, alkoholis ir energetikos produktai.

Komisijos pasiūlyme pateikiamas iš dalies pakeistas 1992 m. tekstas. Nuo to laiko šių prekių vidaus rinka nepaprastai pasikeitė. Taip pat reikėtų pastebėti, kad nauja elektroninė pervežimo valdymo ir kontrolės sistema yra pokytis, kuriam pritariame, nes, kaip ką tik minėjo komisaras, dėl jos visos procedūros taps paprastesnės tiek prekybininkams, tiek mokesčių įstaigoms.

Techninių aspektų atžvilgiu (įskaitant dokumentų siuntimo laiko apribojimus, prekybininko finansinės garantijos nustatymo taisykles ir pan.) Komisijos pasiūlymą ir pranešėjos pranešimą dera pasveikinti ir jiems pritarti, nes siūloma pažanga yra tikra ir naudinga.

Vis dėlto, kaip ką tik minėjo mano kolega Manuel António dos Santos, kalbant apie akcizo mokesčius, politinis turinys negali susitelkti tik prie techninių aspektų. Prekės, patenkančios į šio pasiūlymo sritį, yra „jautrios“, jų pardavimas neturėtų itin priklausyti nuo konkurencijos veiksnių. Taigi šiuo atžvilgiu norėčiau

atkreipti dėmesį į du pavyzdžius. Vienas jų yra šių prekių vežimo asmeninėms reikmėms orientaciniai apribojimai, kitas – tai prekybai internetu taikomos taisyklės.

Šiais klausimais mes visiškai nesutinkame su pranešėja.

Alkoholio, tabako ir degalų atžvilgiu valstybių narių taikomi mokesčiai nepaprastai skiriasi, todėl skiriasi ir jų mažmeninė kaina. Pavyzdžiui, tabako gaminių pakelio kaina Europos Sąjungoje gali įvairuoti nuo 1 iki 7 eurų, nes taikomi skirtingi mokesčių tarifai.

Mokesčiai visada mokami tai šaliai, kurioje vartojamos apmokestintos prekės, išskyrus tas prekes, kurios pervežamos Europos Sąjungos viduje. Vadovaujantis dabartinėmis taisyklėmis, reikia paistyti tam tikrų kiekybinių apribojimų, priešingu atveju pervežamos prekės gali būti priskirtos pervežamoms komerciniais tikslais.

Komisijos pasiūlymo tikslas yra panaikinti šiuos kiekybinius apribojimus – šiuo aspektu jai pritaria ir pranešėja A. Lulling. Tam nepritarė Ekonomikos ir pinigų politikos komitetas. Priešingai, palaikydamas pagalbinių pranešimų rengėjų Benoît'o Hamono ir Olle Schmidto bei mano iniciatyvą, komitetas pritarė, kad būtų šių apribojimai mažinami.

Liberalizavimas leis kai kuriems vartotojams šių prekių įsigyti pigiau. Vis dėlto tai būtų visiškai neprotinga, jeigu būtų pakenkta valstybių narių viešiesiems finansams arba visuomenės sveikatos, kurią saugoti yra valstybių narių teisė, tikslams. Tai daryti būtų neprotinga ir tuo atveju, jei taip būtų remiama vadinamoji „pilkaji rinka“, kurios derėtų vengti.

Taigi komitetas galiausiai susitarė išlaikyti apribojimus pagrįstu lygmeniu, t. y. 400 cigarečių arba 45 litrai vyno vienam asmeniui. Manoma, kad toks gabenamas kiekis turi būti skirtas asmeniniam vartojimui. Taigi jei keliautojų įsigytas prekių kiekis neviršys šio apribojimo, jie nebus kliudomi.

Dėl tos pačios priežasties mes prieštaraujame Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) ir Europos demokratų frakcijos pristatytai 68 pataisai, kurioje siūloma nuotolinius pardavimus, ypač internetu parduotas prekes, apmokestinti pardavėjo, o ne vartotojo šalyje. Tai yra (nepagrįsta) bendrojo apmokestinimo principo inversija. Ši pataisa taip pat sudarytų sąlygas didelio masto „pilkajai rinkai“, todėl ją būtina atmesti.

Galima paminėti neapmokestintų prekių parduotuvių klausimą. Tarptautiniu mastu pripažįstamas principas, kad neapmokestintų prekių parduotuvės gali egzistuoti tik oro ir jūros uostuose, nes tik taip galima užtikrinti optimalią kontrolę ir apsisaugoti nuo sukčiavimo ar piktnaudžiavimo. Reikia suteikti pakankamai laiko žmonėms prisitaikyti prie naujovės, todėl mes Europos parlamento socialistų frakcijos vardu siūlome pereinamąjį laikotarpį nustatyti toms valstybėms narėms, kurios vis dar turi neapmokestintų prekių išparduotuves, kad jos galėtų pamažu prisitaikyti prie pasikeitusios padėties. Siūlome, kad pereinamasis laikotarpis, per kurį valstybė palengva prisitaikytų prie bendros taisyklės, galėtų trukti iki 2017 m. sausio 1 d.

Manau, toks požiūris yra tinkamas. Dėl šio požiūrio buvo pasiektas susitarimas. Susitarimas nebuvo absoliutus, bet Ekonomikos ir pinigų politikos komitete jis buvo priimtas balsų dauguma. Tikiuosi, kad jis bus priimtas ir per rytdienos balsavimą plenariniame posėdyje.

Olle Schmidt, ALDE frakcijos vardu. – (SV) Pone pirmininke, komisare ir A. Lulling, mes ir vėl diskutuojame šiuo klausimu. Savaime suprantama, A. Lulling ir mano nuomonės dėl akcizo mokesčio Europoje formos išsiskiria nebe pirmąsyk. Tačiau tai turbūt pirmas kartas, kai, atrodo, mano nuomonei pritaria dauguma. Pavojinga iš anksto spėlioti, netrukus pamatysime kaip bus.

Dėl naujos techninės sistemos (EMCS) mes visiškai sutinkame. Mūsų nuomonės labai išsiskiria dėl opaus importo kvotų klausimo.

Jeigu bus priimtas komiteto požiūris, Parlamentas patvirtins įsipareigojimą dėl laisvo judėjimo Europoje ir įsipareigojimą skatinti opios visuomenei sveikatos politikos kūrimą. Kiekvieną kartą pradėjus nagrinėti su mokesčiais susijusius klausimus, būtina surasti pusiausvyrą tarp to, kas turi būti palikta atskiros valstybės narės kompetencijai, ir to, kas laikoma bendra atsakomybe. Jeigu balsuotume dėl komiteto pasiūlymo, tai reikštų, kad, Europos Parlamento nuomone, alkoholis ir tabakas nėra tokios pačios prekės kaip kitos (tą neseniai išgirdome šiuose Rūmuose), todėl jos turi būti vertinamos kitaip. Žinoma, tai nėra joks iššūkis, nes daug žmonių tai kartoją jau nuo seno.

Nusprendę perpus sumažinti orientacinį importo lygmenį kartu išlaikant ribojimo principą, suteiksime valstybėms narėms daug laisvės vadovautis savo politika, o bendri teisės aktai tuo pat metu žmonėms ir

privatiems asmenims sudarys sąlygas vykdyti prekybą tarptautiniu mastu. Paprasčiau tariant, Švedijai bus suteikta laisvė suteikti prioritetą visuomenės sveikatos klausimams, tuo tarpu A. Lulling Liuksemburgas galės toliau vykdyti savo patraukliai atrodančią mažų mokesčių politiką. Vidaus rinkos negalima kurti ant alkoholio turizmo pamatų.

Kartais girdžiu žmones kalbant, kad alkoholizmas ir iš to išplaukiančios pasekmės nėra Švedijos problema. Neseniai girdėjome reikalavimą imtis valingų priemonių kovoje su alkoholizmu Jungtinėje Karalystėje, galbūt nariai iš Britanijos irgi turėtų apie tai susimąstyti. Aš manau, kad seniai laikas Europos Parlamentui atidžiau pažvelgti į šiuos klausimus ir suteikti valstybėms narėms galimybę imtis veiksmų visuomenės sveikatos srityje.

Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk, *UEN frakcijos vardu*. – (PL) Pone pirmininke, komisare, kalbėdamas Sąjungos už tautų Europą frakcijos vardu, norėčiau atkreipti jūsų dėmesį į tris dalykus. Visų pirma mokesčių pataisos Europos Sąjungos lygmeniu turėtų skatinti ir didinti gamybą bei prekių ir paslaugų platinimą, ypač sumažėjus biurokratinėms sąnaudoms, taip pat palengvinus nacionalinių administracijų atliekamas rizika grindžiamas priežiūros procedūras.

Antra, šioje direktyvoje pasiūlyti problemų sprendimai atitinka šiuos reikalavimus. Administracinių procedūrų supaprastinimas ir elektroninės keitimosi informacija sistemos įdiegimas leis valstybių narių mokesčių įstaigoms geriau vykdyti kontrolę. Trečia, mes turime remti pranešėjos išdėstytus problemas sprendimus, kurie apima akcizais apmokestinamų prekių nuotolinį pardavimą, atsižvelgiant į direktyvos taikymo aplinkybes ir akcizų sustabdymo režimą, kai subjektams, atitinkantiems gero elgesio reikalavimus ir reguliariai naudojančiams garantavimo sistemą, leidžiama taikyti mažesnes garantijas.

Trevor Colman, *IND/DEM frakcijos vardu*. – Pone pirmininke, Komisijos pasiūlymo dėl procedūros 2008/0051(CNS) 10 straipsnyje teigiama, kad „valstybės narės gali [...] už vartojimui išleistus produktus grąžinti [...] akcizą“. Tuo remdamasis A. Lulling sako, kad akcizo grąžinimo sąlygų atžvilgiu pasiūlyme pateiktas bendrasis principas, leidžiantis valstybėms narėms pačioms nustatyti šias sąlygas.

Tačiau 10 straipsnyje toliau sakoma taip: „toks grąžinimas [...] nesukuria daugiau išimčių, nei numatyta 11 straipsnyje“. 11 straipsnyje nurodytos išimtys taikomos diplomatiniais sumetimais, subsidijuojant tarptautines organizacijas, teikiant pagalbą ginkluotosioms pajėgoms ir NATO bei pagal specialius susitarimus ES nepriklausančioms šalims. Manau, sutiksite, kad visa tai yra greičiau specialios išimtys, kurios, priešingai, nei tvirtina A. Lulling, nepalaiko bendrojo principo, kad valstybės narės pačios nustato akcizo grąžinimo sąlygas.

Kadangi šiame pasiūlyme valstybėms narėms nesuteikiama jokių išimčių, tuo remdamasis rekomenduoju Parlamento nariams 54 pataisą, kurioje ištaisyta akį rėžianti šio pasiūlymo klaida.

Margaritis Schinas (PPE-DE). – (EL) Pone pirmininke, mums pateiktas dar vienas ekscentriškas Komisijos pasiūlymas – tai visiška buldozerio politika: siūloma panaikinti visas Bendrijos ir trečiųjų šalių pasieniuose esančias neapmokestintų prekių parduotuves.

Kylas klausimas kodėl? Kodėl, komisare, jums šovė į galvą tokia mintis, o jei jau šovė, kodėl nepateikėte jos konsultacijoje, kurią surengėte 2006 m.? Kodėl neįtraukėte jos į poveikio vertinimą, kurį privalėjote atlikti pagal naująjį geresnio reguliavimo principą?

Todėl turite mums paaiškinti, kodėl turėtume šimtams darbininkų, kai taip sunku, pasakyti, kad jie neteks darbo? Turite mums paaiškinti, kokį poveikį tai turės vidaus rinkai, kuri tokia didelė, kad jums prisireikė vienu rankos mostu nušluoti visas pasieniuose su trečiosiomis šalimis esančias parduotuves, kurios mano šalyje, Graikijoje, dirba labai pelningai, nesukčiauja ir nedaro poveikio vidaus rinkai. Parlamentas ir frakcijos, kurios palaiko šią nuomonę, turėtų prisiimti politinę atsakomybę ir paaiškinti darbininkams, kodėl mes turime panaikinti pelningai dirbančias parduotuves?

Man rodos, į šiuos klausimus nebuvo įtikinamai atsakyta (tai pakankamai aiškiai pasakė A. Lulling ir savo pranešime išdėstė IMCO komitetas), todėl, mūsų nuomone, tai tėra Komisijos užgaida. Mes nesulaukėme įtikinamo atsakymo.

Todėl noriu paskutinę minutę paraginti rytoj balsuoti už 63, 64 ir 65 pataisas, kad neleistume šitai buldozerio politikai dar kartą sulygtinti su žeme sėkmingai dirbančių Europos Sąjungos įmonių.

Katerina Batzeli (PSE). – (EL) Pone pirmininke, komisare, noriu pateikti ypatingą pasiūlymą dėl sistemos, pagal kurią pasienyje esančioms neapmokestintų prekių parduotuvėms būtų padaryta išimtis.

Komisare, jūs pateikėte išimtį dėl pasienyje esančių parduotuvių, kai diskriminuojamos tokios įmonės ir daromas didelis poveikis šiuo ir kitais atvejais naudingoms parduotuvėms, kurios labai prisideda prie nacionalinių bendruomenių ir vietinio užimtumo, veiklos.

Valstybėse narėse, turinčiose ilgą sausumos pasienio ruožą su trečiosiomis šalimis (pvz., Graikijoje), tokios parduotuvės ilgai dirbo sklandžiai ir pelningai, kol įsigijimo asmeninėms reikmėms kriterijaus sistemingo pažeidimo arba sistemingo piktnaudžiavimo ir mokesčių vengimo klausimą kontroliavo nacionalinės valdžios institucijos. Manau, kad leidimas neapmokestintų prekių parduotuvėms toliau tęsti prekybą pasienyje būtų sprendimas, atitinkantis pačios Komisijos pasiūlymus, tuo tarpu už jų veiklos būdo kontrolę ir mokesčių vengimo atvejų nustatymą kaip ir už kitų parduotuvių, būtų atsakingi jūros ir oro uostai.

Todėl manau, kad rytoj balsuojant reikėtų palaikyti 57, 63, 64 ir 65 pataisas, blogiausiu atveju – 69 pataisą, pagal kurią šių parduotuvių veikimo laikas pratęsiamas iki 2012 m.

Colm Burke (PPE-DE). – Pone pirmininke, aš palaikau pranešimo dėl bendros akcizų tvarkos mintis. Norėčiau akcentuoti akcizų srityje padarytą pažangą. Jeigu būtų buvęs įgyvendintas pirminis pasiūlymas, keleiviams būtų buvę uždrausta pirkti neapmokestintas prekes tik ES išvykimo ar galutinio atvykimo oro uostuose. Praktikoje tai reikštų, kad, jei žmogus skrenda iš Korko Airijoje į Dubajų per Paryžių, jis neapmokestintų prekių galėtų įsigyti tik Paryžiuje. Tai būtų sumažinę Airijos regioninių oro uostų pelną, nes daugumos jų didžioji dalis pelno šiuo metu priklauso nuo komercinės veiklos. Be abejo, būtų buvę pradėta mažinti darbo vietų skaičių. Tačiau dabar į tai atkreiptas dėmesys ir aš norėčiau padėkoti pranešėjai už darbą sprendžiant mums nerimą keliančius klausimus.

Tai sveikintinas poslinkis tuo metu, kai Airijos Vyriausybė nustatė naują oro uostų mokestį, kuris diskriminuos mažus regioninius oro uostus, pirmenybę teikiant ir taip perpildytam Dublino oro uostui. Atsižvelgdamas į tai raginu Komisiją ištirti šios priemonės teisėtumą, atsižvelgiant į ES konkurencijos taisykles. Palaikau A. Lulling ir Komisijos pranešimą.

Peter Skinner (PSE). – Pone pirmininke, galbūt, jei būčiau A. Lulling vietoje ir gyvenčiau Liuksemburge, lygiai taip pat jausčiausi tvirtai ir be orientacinių apribojimų.

Deja, gyvenu saloje, kurioje klesti kontrabanda ir didelis kiekis alkoholio ir tabako, kurį žmonės tariamai įsigiję asmeninėms reikmėms, iš tiesų vėliau perparduoda kitiems. Bijau, kad bet kokie mūsų veiksmai, panaikinantys orientacinius apribojimus, bus signalas alkoholį ir cigaretes perpardavinėjantiems kontrabandininkams.

Orientaciniai apribojimai gali nebūti saugumo orientyras vartotojams, tačiau jie apsaugo vaikus, kurie dažnai užbaigia prekybos grandinę pirkdami iš kontrabandininkų į mano pietryčių regioną atvežamą alkoholį ir cigaretes ir pardavinėdami gatvėse ir skersgatviuose smulkiais pinigais po vieną ar dvi cigaretes, tačiau to pakanka, kad vaikai priprastų prie rūkymo.

Šią prekybą būtina kontroliuoti, o tai padaryti galima tik nustačius orientacinius apribojimus, kad būtų galima pagauti kontrabandininkus, mėginančius alkoholį ir tabaką pravežti pro policiją ir muitininkus.

Todėl aš manau, kad orientaciniai apribojimai turi likti. Tai nėra, kaip aš sakau, bendrųjų rinkų integracijos pabaiga, tačiau tai tikrai leistų geriau suprasti socialinę sanglaudą ir socialinę elgesį, be to, šito prašė Jungtinės Karalystės muitinės ir už akcizus atsakingi pareigūnai ir policininkai. Jie to pageidavo todėl, kad tai geras būdas nustatyti, kurias prekes žmonės vežasi asmeniniam vartojimui.

Tabako galiojimo trukmė yra tik šeši mėnesiai, todėl sustabdžius krovininį automobilį, iki lubų prigrūstą cigarečių, tereikia paklausti: ar tai tikrai asmeniniam vartojimui, ar bus perparduodama, dažniausiai vaikams?

Gabriela Crețu (PSE). – (RO) Kolegos parlamentarai, akcizo mokestis ir elektroninė apmokestinimo sistema iš pirmo žvilgsnio atrodo techninės srities dalykai, tačiau jie taip pat naudojami tam tikriems galingiems politiniams tikslams. Vis dėlto, kad galėtume jais naudotis, be abstrakčių teorijų, taip pat turime paisyti ypatingos valstybių narių padėties. Kartu turime nuosekliai laikytis bendrųjų mūsų taikomos politikos principų. Pavyzdžiui, vienodo požiūrio principo.

Jeigu pasiūlymas būtų priimtas, šis pranešimas atitiktų abi sąlygas. Tai taikoma visų pirma 69 pataisai, kurioje atsižvelgiama į siekį pasieniuose esančioms neapmokestintų prekių parduotuvėms, skirtingai nei įsikūrusioms jūros ir oro uostuose, leisti veikti iki 2017 m. Ši pataisa panaikintų oru ir vandeniu keliaujančių asmenų diskriminaciją keliaujančiųjų sausuma atžvilgiu, nes tokia diskriminacija yra visiškai nepateisinama ne tik ekonominiu ir teoriniu, bet ir praktiniu požiūriu. Be to, kaip jau buvo nurodyta, šioje pataisoje teikiamas

tam tikras pranašumas gyvenantiems pasienio teritorijoje. Tokie žmonės dažniausiai yra ekonomine prasme nuskriausti dėl to, kad gyvena periferijoje, tačiau jeigu būtų panaikintos jų darbo vietos, tai dar labiau neigiamai juos paveiktų.

Kolegos parlamentarai, rytoj balsuodami turėtumėte pritarti šiai pataisai dėl kelių svarbių priežasčių. Lyginant su didelėmis išlaidomis, mes esame pasirengę, niekam neprieštaraujant, suteikti paramą, kad išsaugotume įmones, ši išimtis lems tik nedideles finansines pasekmes.

Zuzana Roithová (PPE-DE). – (CS) Pone pirmininke, laisvas asmenų ir prekių judėjimas yra vienas iš didžiausių Europos Sąjungos laimėjimų, tačiau šis principas neveikia tinkamai, kai tos prekės skirtingose valstybėse narėse yra apmokestinamos nevienodo dydžio vartojimo mokesčiais. Skirtingos Komisijos, komiteto, Europos Teismo ir pranešėjų nuomonės apie kiekybės politiką parodė, kad gero sprendimo nerasime tol, kol egzistuos šie mokesčių skirtumai. Man kelia nerimą tai, kad Komisija neatliko poveikio tyrimo, kad įvertintų tapačios rinkos ekonominę svarbą ir mūsų piliečius varžančią socialinę reikšmę, kurią turbūt visi pripažįstame. Norėčiau, kad ši diskusija pavojaus sveikatai ir kitais sumetimais padėtų suderinti vartotojų mokesčių politiką, susijusią su alkoholiu ir tabaku. Akivaizdu, kad šalys, kuriose šie mokesčiai dideli, negali pasigirti pastebimais laimėjimais kovoje su alkoholizmu.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) Pone pirmininke, komisare, 4 skyriuje išdėstytos pagrindinės nuostatos ir procedūros, taikomos kaip akcizais apmokestinamų prekių pervežimo ir kontrolės sistemos dalis. Naujas aspektas yra elektroninės sistemos ir administracinės dokumentacijos įdiegimas.

Siekiant užtikrinti tinkamą kompiuterinės sistemos veikimą, valstybės narės, diegdamos šią sistemą, turėtų nustatyti vienodą duomenų sistemą ir struktūrą, kad ekonominės veiklos vykdytojams suteiktų patikimą sąsają.

Akcizais apmokestinamų prekių pervežimo ir kontrolės sistemos diegimo pereinamasis laikotarpis, sustabdant akcizo mokesčius, turi būti nustatytas paisant kompiuterinės sistemos įdiegimo visose valstybėse narėse galimybes. Atsižvelgdamos į tai valstybės narės ir Komisija imsis reikiamų priemonių pagrindinei viešajai infrastruktūrai įdiegti nacionaliniu lygmeniu ir jų sąveikai užtikrinti.

Komisare, atsižvelgdama į minėtą maisto krizę ir socialinę bei ekonominę Europos žemės ūkio svarbą, manau, kad turime rūpestingai ieškoti galimybes panaikinti akcizą degalams, naudojamiems žemės ūkio reikmėms, ir elektros energijai, kuri naudojama vandeniui drėkinimo tikslais siurbti.

László Kovács, Komisijos narys – Pone pirmininke, matau, kad diskutuojanti siekiantys asmenys visuotinai palaiko pagrindinį Komisijos pasiūlymo tikslą: iki 2010 m. balandžio mėn. sukurti teisinį pagrindą apmokestinimo akcizais procedūrai kompiuterizuoti.

Norėčiau pasakyti ir patvirtinti, kad pasiūlymo principais siekiama supaprastinti ir modernizuoti apmokestinimo akcizais procedūrą, gerinti akcizais apmokestinamų prekių judėjimo kontrolę ir kartu mažinti biurokratinės sąnaudas, kurias prekybininkai patiria vykdydami įpareigojimą dėl apmokestinimo akcizais, taip pat sumažinti privačių keliautojų apmokestinimą. Tai buvo pagrindiniai pasiūlymo principai.

Norėčiau išsakyti keletą pastabų dėl pataisų, susijusių su kiek opesniais klausimais.

Komisija gali sutikti su orientacinių dydžių, kaip priemonės, išlaikymu, tačiau mes nenorime įdiegti ar pasiūlyti tokių dydžių. Vis dėlto dabartinės kiekybinės vertės turi būti išlaikytos. Negalime sutikti su šių verčių mažinimu, nes tai, lyginant su 1993 m. direktyva, būtų žingsnis atgal.

Kalbant apie kitą opų klausimą, neapmokestintų prekių parduotuvių panaikinimą, noriu priminti, kad ši mintis kilo dar 1960 m., kai Pasaulio muitinių organizacija (PMO) rekomendavo panaikinti pasienyje įsikūrusias neapmokestintų prekių parduotuves, taip pat noriu priminti, kad 2002 m., baigus derybas su 10 kandidačių, Slovėnija, Vengrija ir kai kurios kitos šalys buvo verčiamos panaikinti jų pasienyje esančias neapmokestintų prekių parduotuves. Taigi aš manau, kad pateiktas pasiūlymas, kuriame numatomas labai ilgas pereinamasis laikotarpis Graikijai ir Rumunijai, yra pakankamai sąžiningas, lyginant su anuometinių kandidačių atžvilgiu taikoma priemone.

Kalbant apie akcizo grąžinimą smulkiesiems degalų platintojams, Komisija palaiko principą, skelbiantį, kad galutinio vartotojo nemokumas negali būti priežastis atleisti nuo akcizo mokėjimo. Dabartiniu ekonominiu sunkmečiu, dar kartais esant likusioms aukštoms degalų kainoms, siekiant užtikrinti degalų perdavimą galutiniam vartotojui, valstybės narės galėtų kitu būdu ginti mažų platintojų interesus su sąlyga, kad tokios priemonės nepažeis konkurencingumo.

Dėl poveikio įvertinimo, kurį palietė daugelis kalbėjusiųjų, noriu priminti, kad jis buvo atliktas dar 2004 m., todėl mums paprasčiausiai neatrodė būtina jį pakartoti po dviejų metų.

Baigdamas norėčiau padėkoti Parlamentui už paramą ir konstruktyvų požiūrį. Naujos akcizo mokesčiais apmokestinamų prekių pervežimo ir kontrolės sistemos teisinio pagrindo sukūrimas leis valstybėms narėms greičiau pasirengti jos įdiegimui, numatomam 2010 m. balandžio mėn. Komisija imsis visų reikiamų veiksmų užtikrinti, kad iki tos dienos veiktų visos centrinės sistemos, ir teiks paramą, kad būtų sklandžiai pereita prie naujosios elektroninės darbo aplinkos.

Astrid Lulling, pranešėja. – (FR) Komisare, labai norime, kad akcizais apmokestinamų prekių pervežimo ir kontrolės sistema 2009 m. balandžio mėn. pakeistų dabartinę popierinę sistemą, ir tikimės, kad dėl nesėkmingos diskusijos apie orientacines ribas nevėluos direktyvos priėmimas.

Norėčiau Manueliui António dos Santosui pasakyti, kad šios orientacinės ribos neturi nieko bendro su sveikata ar Liuksemburgu. Elisai Ferreira norėčiau priminti, kad 2005 m. mes šiuose Rūmuose patvirtinome Europos Parlamento socialistų frakcijos nario D. K. Rosati pranešimą, taip remdami jame numatytą orientacinių ribų panaikinimą. Be to, B. Hamon, kuriam dabar susirūpinimą kelia kiti dalykai, anuomet savo pataisoje siūlė kur kas aukštesnes ribas, nei numatytos liūdnei pagarsėjusiam socialų ir liberalų kompromise, sukurptame man už nugaros. O. Schmidtui norėčiau pasakyti, kad tikrai nereikėtų visko sumaišyti ir ta pačia dvasia kalbėti ir apie mokesčius, ir apie sveikatą. Be to, alkoholizmo ryškė šalis paliečia proporcingai jų alkoholiui taikomam akcizo mokesčiui: kuo didesnis akcizo mokesčio tarifas, tuo daugiau toje šalyje alkoholizmu sergančių žmonių. Pastarosios, aišku, gali laisvai rinktis akcizo mokesčio tarifą, nes mes taikome tik minimalius, ne maksimalius tarifus, tačiau, prašau, nepasakokite mums apie sveikatos politiką, kai turite tokius akcizo tarifus.

P. Skinneriui norėčiau pasakyti, kad kontrabandininkams visiškai nerūpi dydžiai ir orientacinės ribos. Be to, Komisijos pasiūlyme pateikti kriterijai, pagal kuriuos apibrėžiamos prekės, išgytos tariamai asmeniniam vartojimui, yra kur kas geresnis saugiklis (taip pat ir nuo kontrabandos), nei orientacinės ribos. Tikiuosi, kad sugebėsime prieiti tinkamą sprendimą, t. y. toki, kokį jums siūlau.

Pirmininkas. – Diskusijos baigtos.

Balsuojama bus rytoj vidurdienį, 12 val.

24. Europos Sąjungos solidarumo fondas: reformos kliūtys (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – diskusijos klausimu: Europos Sąjungos solidarumo fondas: reformos kliūtys, kurį Komisijai žodžiu pateikė Gerardo Galeote Quecedo, Regioninės plėtros komiteto vardu (O-0092/2008 – B6-0472/2008).

Gerardo Galeote, autorius. – (ES) Pone pirmininke, komisare, ponios ir ponai, mes dar kartą plenariniame posėdyje diskutuosime dėl Europos Sąjungos solidarumo fondo, kurio lėšos, kaip žinome, yra numatytos Europos Sąjungos teritorijoje didelių stichinių nelaimių padarytai žalai padengti.

Labai greitai paaiškėjo, kad fondas neveiksmingai vykdo užsibrėžtą tikslą ir dėl to 2005 m. Europos Komisija pateikė pasiūlymą, kuriuo siekta iš dalies pakeisti šią solidarumo priemonę reglamentuojančius teisės aktus. Siekta pagerinti ne tik jo veiksmingumą, bet ir pasiekiamumą bei didelės stichinės nelaimės padarytai žalai padengti.

Galima lengvai įsitikinti, kad Europos Parlamentas dėl šio pasiūlymo dirbo greitai ir intensyviai, todėl 2006 m. gegužės mėn. mūsų institucija baigė pirmąjį jo svarstymą. Tuo metu mes visi manėme ir tikėjomės, kad Taryba padarys tą patį, kadangi šiam reglamentui buvo taikoma bendro sprendimo procedūra. Tačiau, kaip visi puikiai žinome, taip nenutiko. Priešingai nei tikėtasi, procesas užtruko, nes Taryba delsė.

Šiuo laikotarpiu Europos Sąjungą ištiko didelis potvynis, teko įveikti didelius gaisrus, kurie kai kuriais atvejais nusinešė ir žmonių gyvybių, taip pat būta didelių sausrų. Tačiau Taryba ir toliau nieko neveikė. Pasiūlymas dėl reglamento pataisos vis dar tebeguli ant Tarybos stalo, nepaisant Europos ir socialinių institucijų signalų.

Šiandien norime dar kartą paraginti Tarybą pradėti veikti ir priminti, kad šio reglamento pataisa nepareikalaus iš Bendrijos biudžeto nė vieno euro: mūsų reikalavimai neturės jokių finansinių pasekmių, mes tik siekiame operatyviai spręsti problemas, kurios atsirado dar tada, kai ši solidarumo priemonė buvo sukurta.

Iš tiesų norime pagerinti fondo veiksmingumą ir lankstumą, atitinkantį subsidarumo principą. Norime pastebėti, kad pasinaudoti šiuo fondu tokiu, koks yra dabar, labai sunku dėl suvaržymų ir nelankstumo – tuo, deja, įsitikinome per beveik septynerius jo egzistavimo metus.

Todėl norėčiau paklausti, ar gali kas nors pagrįstai paaiškinti, ar dėl delsimo kaltas Tarybą sudarančių atstovų negebėjimas susitarti, ir ar kas nors gali pasakyti, kas ir dėl ko stabdo reglamento reformą? Norėtume, kad Europos Komisija šio fondo reformą pastūmėtų į priekį, pasakytų, kokių veiksmų ketina imtis, ir aiškiai išdėstytų galimas alternatyvas, kurios, jos manymu, padėtų šiam reikalui pasistūmėti į priekį. Jeigu Komisija gali pasiūlyti kokių nors alternatyvų, savaime suprantama, norėtume jas išgirsti ir sužinoti, kada jos bus naudojamos.

Manau, reikėtų priminti, ypač pirmininkaujančiai Prancūzijai, kad ši priemonė buvo priimta turint pagirtiną tikslą: greitai, adekvačiai ir aiškiai pademonstruoti Europos Sąjungos piliečių solidarumą.

Galiausiai, pone pirmininke, norėčiau dar sykį paraginti, šį kartą pirmininkaujančią Prancūziją, imtis kito su šiuo glaudžiai susijusio kito reikalo: kurti Europos civilinės saugos pajėgas, apie kurias Michel Barnier, ankstesnis komisaras, kaip jūs visi gerai žinote, 2006 m. Europos Vadovų Taryboje perskaitė pranešimą.

Jau baigiu. Fondas buvo įsteigtas visų pirma tokiu būdu stengiantis simboliškai išreikšti visų Europos Sąjungos piliečių solidarumą. Baigdamas noriu pasakyti, kad jei prabėgus tiek daug laiko ir įdėjus galybę pastangų, mums pavyks padaryti fondą veiksmingesnį, pirma mintis ir veiksmai bus nukreipti į tuos, kurie žuvo per šias stichines nelaimes Europos Sąjungoje.

Danuta Hübner, *Komisijos narė*. – Pone pirmininke, norėčiau padėkoti Europos Parlamentui, o ypač Regioninės plėtros komiteto nariams, už nepaliaujamą domėjimąsi Solidarumo fondu ir paramą jam.

Tai svarbi priemonė remiant Europos Sąjungos strateginius solidarumo tikslus. Nuo fondo įsteigimo 2002 m. buvo gautas 61 pareiškimas, o pats fondas dalyvavo padedant 33 atvejais 20 skirtingų šalių. Bendra iki šios dienos skirtų pinigų suma yra 1 523 mln. eurų. Pagal neseniai Audito Rūmų paskelbtą ataskaitą fondas gerai tvarkomas ir teikia greitą, veiksmingą ir lanksčią pagalbą.

Vis dėlto fondo ištekliai riboti. Reikalavimų kartelė, kurią turi peržengti norintys gauti Europos Sąjungos solidarumo fondo paramą, yra labai aukšta. Dėl to fondas nėra labai gerai pasirengęs tam tikrų rūšių stichinėms nelaimėms, kurių žala, atsižvelgiant į fondo reikalavimus, paprastai yra maža (pvz., miško gaisrai), todėl daugiau nei dviem trečdaliams pareiškėjų fondo parama buvo suteikta kaip išimtis, remiantis nuostata dėl vadinamųjų „neeilinių regioninių stichinių nelaimių“.

Be to, nepaprastai sunku, o kartais neįmanoma net pasitelkus visas Bendrijos priemones padėti žmogaus sukeltų katastrofų atveju: tokių kaip pramoninės nelaimės (pvz., „Prestige“ naftos išsiliejimas) ar teroristų išpuoliai (pvz., sprogdinimai Madride 2004 m. kovo mėn.). Panašiai šiuo metu neįmanoma suteikti Europos Sąjungos solidarumo fondo pagalbos esant didelei visuomenės sveikatos krizei.

Dėl šių priežasčių 2005 m. balandžio mėn. Komisija priėmė pasiūlymą persvarstyti reglamentą. Nepaisant bendrų pastangų, kuriose sėkmingai dalyvavo visos nuo 2005 m. pirmininkavusios valstybės, Taryba iki šiol nesugebėjo pasiekti susitarimo dėl šio pasiūlymo. Iš dalies taip yra dėl to, kad didelė valstybių narių dalis mano, kad fondas ir taip gerai veikia pagal dabartinę programą, todėl, jų nuomone, nebūtina ar nedera plėsti fondo veiklos srities, kad būtų galima padėti ir kitais atvejais, nes baiminamasi tokios srities veiklos išplėtimo pasekmių biudžetui.

Taryba oficialiai nedetalizavo kiekvienos valstybės narės pozicijos, nors Tarybos nuomonę tariamai palaiko balsų dauguma. Be to, nebuvo nurodyta, kuriose srityse būtų galima pasiekti kompromisą ir susitarti dėl Komisijos pasiūlymo.

Komisija ir toliau yra įsitikinusi, kad būtina persvarstyti Solidarumo fondo reglamentą, jei norime pagerinti Europos Sąjungos gebėjimą greitai reaguoti didelių nelaimių, kurios šiuo metu nepatenka į fondo sritį, atveju. Tam bus priimtas pranešimas, kuriame bus kritiškai įvertinti pastarasis šešerių metų fondo veiklos laikotarpis ir nustatytos Solidarumo fondo ribos bei tobulinimo galimybės. Tikimės, kad pranešimas atnaujins diskusiją Taryboje ir Europos Parlamente dėl dabartinio Solidarumo fondo reglamento persvarstymo. Pranešimas turi būti parengtas iki 2009 m. pirmojo ketvirčio pabaigos.

Atsižvelgdama į civilinę saugą, Komisija pradėjo tirti civilinės saugos pajėgumą reaguoti į nelaimes, vadovaudamasi didelių katastrofų scenarijais, ir vertinti trūkumų ištaisymo galimybes. Atsižvelgdama į tai

Komisija ištirs naujoviškus susitarimus su valstybėmis narėmis dėl ES gebėjimo reaguoti į nelaimės sustiprinimo pagal bandomąjį projektą ir paruošiamuosius veiksmus, įtrauktus į 2008 m. biudžetą.

Remdamasi šiuo darbu, Komisija galės pasiūlyti, kaip būtų galima ištaisyti trūkumus tobulinant turimus civilinės saugos modulius bet kuriuo metu arba nustatant papildomus išteklius, skirtus atsakyti į valstybių, kurias ištiko nelaimė (taip pat ir gesinant miško gaisrus), pagalbos šauksmą.

Rolf Berend, PPE-DE frakcijos vardu. – (DE) Pone pirmininke, komisare, ponios ir ponai, noriu kalbėti kaip Socialinio fondo, 2002 m. Socialinio fondo ir 2006 m. išplėsto ir patobulinto fondo pranešėjas.

Pranešimas, kurį Europos Parlamentas patvirtino didele balsų dauguma, daugiau nei dvejus metus kabojo ant plauko, nes jį nuolat stabdė Taryba, nepaisydama vis garsesnių piliečių reikalavimų, kad Europa rodytų solidarumą vis dažniau pasitaikančių stichinių nelaimių akivaizdoje. Solidarumo fondas, kuris buvo paskubomis įsteigtas po 2002 m. viską nusiaubusių potvynių, siekiant suteikti skubią paramą, buvo priemonė, pagal kurią žadėta teikti skubią pagalbą nutikus nelaimei. Tačiau po kurio laiko, kaip teisingai pastebėjo komisarė, paaiškėjo, kad naudojant šią priemonę nepaprastai sunku, o gal ir visiškai neįmanoma tinkamai reaguoti į didelio masto krizes Europos lygmeniu.

Be to, dabartinė sąlygų, kurios turi būti įvykdytos, kad fondas suteiktų paramą, kartelė yra, kaip minėjo D. Hübner, nepaprastai aukšta iškelta. Tai reiškia, kad sumažinti kriterijų gali nepavykti. Vis dėlto čia aiškiai gali padėti pataisyta paramos nelaimingų atsitikimų atveju fondo versija. Taigi Europos Parlamentas mano, kad dėl to dar svarbiau šią veiksmingą priemonę padaryti prieinamą visiems nuo nelaimių nukentėjusiems asmenims, taigi dar kartą noriu paklausti: kodėl Taryba negalėjo susitarti dėl bendros pozicijos klausimu, kuris yra gyvybiškai svarbus nuo nelaimių nukentėjusiems Europos Sąjungos piliečiams? Kurios valstybės narės remia pataisytą Sutartį, o kurios ne? Jūs Komisijai nurodėte, kad gal bus galima išplėstą fondo veiklą ir pradėti ją vykdyti nuo 2009 m. pradžios. Mes tikimės to paties, tačiau taip pat norime dar sykį paraginti tai padaryti, nes negalima paprasčiausiai ignoruoti Parlamento balsavimo rezultatų ir įvairių ankstesnių pirmininkaujančių valstybių darbo.

Iratxe García Pérez, PSE frakcijos vardu. – (ES) Pone pirmininke, komisare, kaip jau sakė mano kolegos, 2006 m. šiuose Rūmuose diskutavome dėl Solidarumo fondo reglamento pataisos, turėdami tikslą pakeisti taip, kad ji taptų greita ir veiksminga reagavimo priemone. Tačiau šiandien šis klausimas vėl ant stalo.

Nebuvo lengva pasiekti itin platų susitarimą (bet šiuose Rūmuose tai buvo padaryta), kadangi dėl frakcijų įvairovės ir tam tikrų šalių interesų buvo pateikiami patys įvairiausi pasiūlymai dėl reglamento pataisos.

Vis dėlto manau, kad mes visi įdėjome daug pastangų siekiant susitarimo ir leidžiant šį reglamentą iš dalies pakeisti. Mano manymu, Parlamentas turėtų pateikti pavyzdį, ką galėtume padaryti ir ko turėtume pasiekti – tai konsensuso pagrindu parengta reglamento pataisa.

Europos Komisija turėti dėti visas įmanomas pastangas šiam susitarimui, siekiant kelių tikslų. Mane nudžiugino šiandienos komisaro atsakymas, kad bus atliktas tyrimas, siekiant nustatyti, kokius tikslus dėl reglamento pataisos turime užsibrėžti, kad ateityje Taryba galėtų rasti bendrą poziciją.

Privalome užtikrinti, kad, iš dalies pakeistus šį reglamentą, būtų galima greitai ir veiksmingai reaguoti, kai valstybės narės pačios nepajėgia susidoroti su užklupusia nelaime, o dabartinę taikymo sritį išplėtus taip, kad būtų galima kreiptis ir pramoninių nelaimių, teroristų išpuolių atveju bei visuomenės sveikatai atsidūrus pavojuje, nepamirštant tokių svarbų klausimų kaip didelės sausras, kurios pasitaiko labai dažnai, ypač tam tikrose Viduržemio jūros teritorijose.

Be to, turime tvirtai siūlyti sumažinti sąlygų, kurias atitinkant galima gauti nuo 3 tūkst. iki 1 mln. eurų paramą žalai atlyginti, kartelę, nepamirštant regionų reikšmės. Pagal šią priemonę turi būti teikiama finansinė parama didelių sausrų, gaisro ir potvynio atvejais, jokių būdu nepamirštant nelaimės aukų, kurioms reikia nedelsiant padėti ir jas paremti.

Solidarumo fondas – tai politinė priemonė, skirta problemoms spręsti, todėl privalau dar kartą pabrėžti reikalingumą dėti visas pastangas, kad esminis klausimas būtų sprendžiamas toliau. Tai daryti privalome kartu su būtinais pokyčiais, atitinkančiais šiandienos tikrovę.

Jean Marie Beaupuy, ALDE frakcijos vardu. – (FR) Pone pirmininke, komisare, mano kolegos parlamentariai jau pacitavo keletą pavyzdžių. Aš norėčiau kalbėdama kai kuriais jų remtis, kadangi turime kovoti su stichinėmis nelaimėmis. Kas atsimena, kas nutiko prieš šimtmetį, kai 1908 m. Mesinoje žuvo 100 tūkst. žmonių? Bet, be abejo, visi prisimena Černobylių. Tačiau atkreipę dėmesį į pastaruosius dešimt metų,

pamatytume, kad 1999 m. siautė audros ir skendo žmonės, buvo ką tik minėti potvyniai Centrinėje Europoje, nereikia pamiršti ir rugsėjo 11 d. įvykių Niujorke, teroristų išpuolių 2004 m. kovo mėn., sunkios ligos čikungunijos ir t. t.

Mes nežinome, kokia kita nelaimė mus užklups ir kokio masto ji bus, tačiau tiksliai žinome vieną: greitai gali ištikti nauja nelaimė.

Kai ateis laikas, mūsų bendrapiliečiai, kurie 50 metų stebėjo, kaip kuriama, kaip manoma, vieninga Europa (daugybė pranešimų, dėl kurių šią savaitę balsavome, tai patvirtina), atsigręš ir užduos tą patį klausimą, kurį jau kartojo, kalbėdami apie dabartinę finansų krizę: bet ką padarėte jūs?

Per pastarąsias kelias savaites kai kurie iš jūsų galbūt girdėjo buvusio Tarptautinio valiutos fondo direktoriaus paaiškinimą ankstesniame pranešime, padarytame prieš trejus ar ketverius metus: „TVF pasakė, kad krizė bus, ir paaiškino, kaip jai užkirsti kelią“.

Taigi, komisare, šįvakar atėjote pasiklausti mūsų, todėl tikimės, kad išgirsite, ką sakome, ir užtikrinsite, kad, priešingai nei esant finansų krizei, nutikus nelaimei Europa nevēluos.

Savo ruožtu norėčiau pateikti dvejopą pasiūlymą. Visų pirma pasiūlymas susijęs su veiksmų, kurių reikia imtis, pobūdžiu. Jūs tai pasakėte savo baigiamosiose pastabose, komisare, kalbėdamas apie Michelo Barniero pranešimą.

Negalime imtis dviejų skirtingų veiksmų planų, net jei jūs pats, kaip ir bet kuris mūsų, ypač priklausančių Regioninės plėtros komitetui, visada sakėte, kad mums reikalingas kompleksinis požiūris. Viena vertus, mes negalime užtikrinti Solidarumo fondo plėtros, kita vertus, garantuoti prevencijos politikos. Tai turėtų būti susieta tarpusavyje, ne tik tam, kad įtikintume blogai pagarsėjusius finansų ministrus, kurie aiškina, esą, net ir įgyvendinus Solidarumo fondo kriterijus (jūs kalbėjote apie tai) tai atsieitų brangiau. Jie turėtų pasisemti įkvėpimo iš M. Barniero pranešimo ir suprasti, kad jeigu tuo pačiu metu vadovausimės ir prevencijos politika, numatydami nelaimių bei veiksmų būdus ir stichinių nelaimių politiką, sutaupysime.

Taigi šis klausimas akivaizdžiai susijęs ne tik su taupymu ir atsižvelgimu į nelaimės, bet visų pirma su žmonių gyvybių gelbėjimu – štai tikrasis prioritetas.

Todėl, komisare, palaikydamas savo kolegas, raginu jus padaryti visa, kas įmanoma, kad užtikrintumėte, kad Prancūzijos pirmininkavimo pabaigoje ir pirmininkaujant Čekijai gautumėte nuoširdų vėliau pirmininkausiančios Švedijos pažadą ne tik tirti veiksmų planą, bet ir pradėti jį įgyvendinti.

Pasikliauname jūsų ryžtingumu. Mums to reikia. Jūs žinote, kad Parlamentas jus palaiko – tai šįvakar buvo aiškiai ir garsiai pasakyta. Dabar lauksime, kokie rezultatai bus po metų.

Elisabeth Schroedter, Verts/ALE frakcijos vardu. – (DE) Pone pirmininke, komisare, ponios ir ponai, šiandien Taryba čia nedalyvauja, tačiau būtent ši institucija kliudo iš dalies pakeisti reglamentą, todėl šiandienos diskusija turėtų būti skirta Tarybai. Galiausiai kas priima pareiškimus prasidėjus gaisrams ar potvyniui? Valstybės narės – jos prideda visų rūšių pareiškimus. Jos nori dosnios pagalbos, tačiau ne visada tinkamai ją panaudoja: nesenais pavyzdys yra Jungtinė Karalystė.

Nepaisant to, norėčiau pasinaudodama galimybe išsakyti Komisijai savo susirūpinimą dėl kito dalyko. Iš pradžių Komisija, vadovaujama M. Berniero, buvo prisiėmusi didelę atsakomybę už prevenciją, nes suvokė, kad su stichinėmis nelaimėmis galima kovoti tik prevencijos būdu. Šiandien šiam aspektui skiriamas nepakankamai dėmesio. Aš pritarčiau, jeigu Komisija nustatytų Solidarumo fondo, kuris iš tiesų yra skirtas prevencijai, įgyvendinimo gaires.

Norėčiau dar sykį pabrėžti, kad Komisija jau turi galimybių suteikti prevencijai daugiau reikšmės, pavyzdžiui, pasinaudojant Europos regioninės plėtros fondo (ERDF) programa, tačiau ką Komisija daro šioje srityje? Iki šiol mažai kas paaiškėjo, mažai investuota į stichinių nelaimių prevenciją. Visiškai neinvestuota į potvynius, nebuvo pakankamai atkakliai reikalaujama atsodinti miškų, skatinant natūralų mišrumą, pavyzdžiui, Graikijoje, gausu pušynų, o šie lengvai įsiliepsnoja.

Tikiuosi, kad Komisija veiks jausdama didesnę įsipareigojimą pagal dabartines programas ir stebės, kam leidžiami pinigai, taip užtikrindama, kad nesikartotų nelaimės, o investicijos iš tikrųjų derėtų su gamtosauga. Aš nepastebėjau tokio įsipareigojimo požymių. Šiuo atžvilgiu Komisija turėtų dalį kaltės prisiimti sau. Nors kalbame apie stichines nelaimes, dauguma jų kyla dėl žmogaus kaltės visų pirma todėl, kad mūsų kova su klimato kaita yra neadekvati, antra, todėl, kad namus statome potvynių teritorijose ir nesodiname mišrių miškų. Šiuo atžvilgiu Komisija turi nedelsdama prisiimti įsipareigojimus.

Pedro Guerreiro, GUE/NGL frakcijos vardu. – (PT) 2006 m. gegužės 18 d. vykusioje diskusijoje dėl Solidarumo fondo reglamento pataisos, kurioje aktyviai dalyvavome teikdami daugybę pasiūlymų, mes sakėme nesutinkantys su daugumos Parlamento narių požiūriu. Ypač nepritarėme regioninių nelaimių (jos priklauso dažniausiai pasitaikančioms nelaimėms) tinkamumo gauti fondo paramą, kaip tai numatyta dabartiniame reglamente, sąlygų neadekvatumui. Taip pat nepritarėme sanglaudos šalių ir konvergencijos regionų galimybės gauti didesnę paramą panaikinimui ir sąlygų, kurias įvykdžius galima gauti fondo paramą, kartelės nuleidimui, kadangi tokiu atveju neabejotinai daugiausia naudos turės tos ES šalys, kurių bendrasis vidaus produktas didžiausias.

Atsižvelgdami į tai, ką iki šiol padarėme, ir į pirmiau pateiktus klausimus, mes toliau kovosime už šiuos aspektus, *inter alia*: stichinių nelaimių Viduržemio jūros teritorijoje ypatingo pobūdžio pripažinimas; Solidarumo fondo suderinimas su laiko limitais (tapome nepateisinamo ir nepriimtino vėlavimo skiriant paramą ir perduodant Bendrijos fondo lėšas aukoms liudytojais); Solidarumo fondo suderinimas su būtinais veiksmais, ypač atsižvelgiant į įvairių stichinių nelaimių (pvz., sausrų ir gaisrų) išskirtinį pobūdį; paramos gamybinei veiklai stichinės nelaimės nusiaubtose teritorijose atkurti įtraukimas tarp būtinų veiksmų; taip pat veiksmai teikiant skubios pagalbos miško gaisrų gesinimo įrangą, naudojamą sausumoje ir ore.

Atsižvelgdami į visas civilinės saugos srities iniciatyvas mes manome, kad pirmenybė turėtų būti teikiama prevencijai skatinti ir kiekvienos valstybės narės civilinės saugos ištekliams gerinti, taip pat veiksams koordinuoti.

Lambert van Nistelrooij (PPE-DE). – (NL) Pone pirmininke, komisare, tikimasi, kad Europa taps aktyvi. Piliečiai, gyvenantys nelaimių paliestose teritorijose, negali suprasti, kodėl prireikia mėnesių, kad Europa, įstrigusi savo pačios procedūrose, suteiktų aiškumo.

Kaip viskas veikia? Kai kas nors įvyksta ir jau po kelių valandų tai pamatai per visas televizijas, save pagauni galvojant, kad reikia mūsų pagalbos ir solidarumo. Toliau būna spengianti tylą. Mes atsiduriame spąstuose tarp nacionalinių ir Europos tarnybų. Erzina tai, kad šiuo klausimu nėra jokio bendravimo. Pasiūlymas jau dvejus metus įstrigęs Komisijoje, tačiau mes turėtume nustatyti to priežastį ir išgirsti alternatyvius pasiūlymus. Tai svarbus klausimas. Trumpai tariant, po šešių mėnesių Parlamentas išsivaikščios. Kai turėsime naują Parlamentą, reikės jam perduoti šią bylą taip nieko ir nepasiekus, tačiau pateikus aiškius pasiūlymus.

Pirmininkaujanti Prancūzija išitraukusi į kitus reikalus, nesusijusius su šia byla. Nieko neįvyko ir mes labai norėtume išgirsti kodėl. Vis dėlto norėčiau padėkoti Europos Komisijai. D. Hübner ir jos kolegos galiausiai padarė pažangą šioje srityje, todėl, sutelkus jėgas, turėtų būti įmanoma visiškai pašalinti kliūtis. Mes turėtume viešai pasakyti, kad Taryba ir pirmininkaujanti Prancūzija nepasiekė užsibrėžto tikslo.

Wolfgang Bulfon (PSE). – (DE) Pone pirmininke, kada piliečiams prireikia Europos solidarumo? Kada valstybėms narėms reikia Europos Sąjungos solidarumo? Savaine suprantama, pirmiausia tada, kai nutinka nelaimė. Būtent tokį klausimą uždaviau atsižvelgdamas į balsavimą dėl ketvirtojo pranešimo apie sanglaudą šį pavasarį.

Pone pirmininke, šiandien mes diskutuojame apie Solidarumo fondo persvarstymą, kad geriau pasirengtume būsimiems sunkumams ir galėtume teikti skubią ir veiksmingą paramą. Komisija ir Parlamentas, sprendžiant pagal jų rezoliucijas, yra vieningos nuomonės dėl šios teisinės iniciatyvos tikslų. Šių metų liepos mėn. pasiteiravau Komisijos apie procedūros padėtį. Man buvo pranešta, kad, priešingai nei Parlamentas, Komisija nemano, kad dabar reikia imtis kokių nors veiksmų šioje srityje. Atsižvelgiant į tai, kad buvęs Prancūzijos komisaras ir ministras pabrėžė poreikį persvarstyti pranešimą, man toks Komisijos požiūris pasirodė nesuprantamas. Todėl negalėjo būti geresnio komiteto pirmininko, nei G. Galeote, kuris buvo nenusiteikęs taikstyti su Parlamento sprendimų nepaisymu. Norėčiau jam už tai padėkoti. Taip pat norėčiau paraginti pirmininkaujančią Prancūziją skubiai persvarstyti požiūrį į Europos piliečius.

Agnes Schierhuber (PPE-DE). – (DE) Pone pirmininke, vėluojama pernelyg ilgai, todėl norėčiau nuoširdžiai padėkoti pranešėjui.

Manau, kad tai yra vienas iš esminių klausimų, palaikančių Europos vienybę. Jau seniai laikas valstybėms narėms imtis veiksmų šioje srityje. ES privalo suteikti finansinę paramą su krize kovojančioms organizacijoms. Per pastaruosius metus daug valstybių narių nukentėjo nuo alinančių stichinių nelaimių: prisimenu pasikartojančius miškų gaisrus Graikijoje (taip pat ir šiemet), potvynius Centrinėje Europoje 2002 m., kurie itin palietė Austriją.

Nelaimėms patinka iš po žmonių kojų ištraukti ekonomikos kilimėlį. Pone pirmininke, tokiais atvejais reikalingi išskirtiniai ištekliai, nes čia kalbame ne vien apie skubią pagalbą, bet ir apie amžiais kurtos infrastruktūros atstatymą. Valstybė narė viena pati tokių išteklių neturi. Taip pat reikia turėti omenyje, kad, deja, kai kurios valstybės yra labiau pažeidžiamos nelaimių, nei kitos – čia aš turiu galvoje Austriją. Austrijos gyventojai vis dar su aiškiu dėkingumu tebekalba, kaip jiems padėjo ES. Europos solidarumo fondas turėtų ne tik finansuoti rekonstrukciją, bet taip pat teikti paramą skubios pagalbos organizacijoms. Savanoriškų ugniagesių brigadų, Raudonojo kryžiaus ir kitų savanorių organizacijų darbas yra neįkainojamas: niekas negali net įsivaizduoti, kiek reiktų sumokėti, jeigu tokias paslaugas teiktų ne savanoriai. Šios organizacijos visada padeda ištikus nelaimėi ir yra neatskiriama kaimo teritorijų socialinės struktūros dalis.

Todėl mums skubiai reikia imtis veiksmų šioms pagalbą teikiančioms organizacijoms išlaikyti ir išplėsti. Tikiuosi, dėl to greitai pasieksime susitarimą, kad netektų apgailestauti, kai vėl nutiks eilinė nelaimė, o mes nesugebėsime pakankamai greitai reaguoti.

Evgeni Kirilov (PSE). - (BG) Kaip pranešėjas H. Galeote ir keletas kitų narių jau minėjo, Solidarumo fondas yra būtina priemonė, kurios paskirtis (tą patvirtina pats pavadinimas) yra įgyvendinti vieną iš svarbiausių Europos Sąjungos principų – valstybių narių solidarumą. Nuo to laiko, kai veikia šis fondas, išryškėjo jo trūkumai ir silpnybės, todėl reforma yra būtina jiems ištaisyti ir pavojaus, kurie mums kyla, pašalinti. Kaip jau buvo sakyta, Europos Parlamentas išsakė savo poziciją reformos mechanizmo atžvilgiu. Svarbu rasti visų galimų fondo problemų priežastis, kad jis taptų tikrai naudinga priemone, o žmonės jaustų, kad kažkas daroma. Niekam nereikalinga neveiksminga priemonė, kuri teoriškai gali būti nauja, tačiau praktikoje vargiai veikia. Kartu norėčiau aiškiai pareikšti, kad didžiausias poveikis pasiekiamas greitai reaguojant. Mes vis dar labai toli nuo veiksmingos sistemos. Mažesnės valstybės narės neturi tokių išteklių kaip didžiosios, o apie bendradarbiavimą ir veiksmų koordinavimą Europos lygmeniu galima tik pasvajoti. Kaip jau buvo minėta, tai nebūtinai reiškia didesnes išlaidas.

Šią vasarą mano šalyje, Bulgarijoje, kilo milžiniškas gaisras Rila kalnuose, pačiuose gražiausiuose ir labiausiai neprieinamuose šalies kalnuose. Gaisrą pavyko užgesinti tik pasitelkus Prancūzijos ugniagesių sraigtasparnius. Už tai labai dėkojame. Tačiau pačios operacijos parengimas ir koordinavimas kainavo labai daug brangaus laiko. Europos Sąjungos piliečiai nekantriai laukia veiksmingų sprendimų, o ne būtinai didelio finansavimo. Veiksmingi sprendimai, kaip minėjo J. M. Beaupuy, kaip tik padėtų sutaupyti pinigų.

James Nicholson (PPE-DE). - Pone pirmininke, visi puikiai žinome, kad Europos solidarumo fondas įkurtas atsižvelgiant į 2002 m. Centrinę bei Rytų Europą nuniokojusius potvynius. Jo reikalingumas buvo grindžiamas stichinėmis nelaimėmis, pavyzdžiui, miškų gaisrais Graikijoje. Neseniai mano rinkimų apygardoje Šiaurės Airijoje kilęs potvynis mane įtikino, kad šis fondas yra labai svarbus.

Nepaisant didelės Parlamento ir Komisijos paramos fondui ir ES piliečių entuziazmo, Tarybos nenoras bendradarbiauti trukdo bendrą įgyvendinimą. Žinoma, Europos Sąjunga nori teikti paramą valstybėms narėms, patyrusioms stichines nelaimes. Parama turi būti greitai ir atsakingai administruojama, kad būtų kiek įmanoma veiksmingesnė. Tačiau Taryba šiuo metu trukdo užtikrinti sklandų fondo veikimą. Todėl aš džiaugiuosi, kad komitetas pabrėžė šio klausimo žodžiu iškėlimo svarbą ir skubumą.

Be to, norėčiau pabrėžti komiteto iškėlto klausimo dalį, kurioje klausiama, kurios valstybės narės priešinasi fondo atnaujinimui, ir prašau pasakyti kodėl. Solidarumo fondas yra labai svarbus Europos Sąjungos mechanizmas. Vis dėlto jo įgyvendinimo problemos pernelyg užsitęsė ir, mano nuomone, jas reikia spręsti kiek galima skubiau.

Kai žmonės patenka į bėdą, nėra jokio skirtumo, ar tai gaisras, ar potvynis: jiems reikia pagalbos, visų pirma – atviros ir greitai finansinės paramos. Dabartinė sistema, kai paramos suteikimas užtrunka nuo kelių mėnesių iki kelerių metų, yra užgniaužta biurokratinio mechanizmo. Jeigu jūs iš tiesų norite padaryti ką nors gero, tai darykite būtent tai. Šitai suteiks daugiau pasitikėjimo Europa, nei bet kuris kitas jūsų pasiūlymas ar visi jie kartu.

Noriu, kad tai gerai suprastų Taryba. Taryba nepriėjo susitarimo, nes, mano manymu (tai tik mano nuomonė), nenori palaikyti Parlamento ir svarbiausia parlamentarų vietos regionuose, kuriuose mes esame kur kas svarbesni nei Komisija ar Taryba. Taip yra todėl, kam nors atsitikus, žmonės ieško parlamentarų. Jie nesikreipia į Komisiją ar Tarybą, jie net nežino, kad jūs esate. Jūs tik nejautrus beveidis Briuselio biurokratijos aparatas. Taigi niekur nepabėgsite nuo tiesos: mes, parlamentarai, esame tie, kurie bendrauja su žmonėmis visą laiką ir mums reikia tos paramos. Niekada gyvenime nesu girdėjęs tokių neįtikinamų pasiteisinimų. Laikas tai baigti.

Stavros Arnautakis (PSE). - (EL) Pone pirmininke, komisare, dažnai sakome, kad mūsų Sąjunga yra pagrįsta solidarumo principu. Šiandien mūsų piliečiams reikia, kad Sąjunga šį principą įgyvendintų praktikoje. Žmonėms reikia veiksmų, o ne žodžių. Šiandien aš raginu Tarybą atsižvelgti į piliečių lūkesčius ir parodyti, kad, kalbant apie Solidarumo fondą, reikia pereiti prie darbo.

Visi mes esame savo šalyse patyrę, ką reiškia nuolat pasikartojančios stichinės nelaimės.

Visi esame tapę savo piliečių, kuriuos palietė nelaimė, nevilties liudytojais ir suprantame, kaip jiems svarbu tada žinoti, kad Europos Sąjungos padės.

2006 m. gegužės mėn. Europos Parlamentas priėmė Europos Komisijos planą dėl naujo Solidarumo fondo, naujo greitesnio ir lankstesnio fondo, kurį planuota įgyvendinti 2007–2013 m., tačiau jis iki šiol renka dulkes ant Tarybos stalo.

Aš tikrai negaliu suprasti, kaip gali būti, kad turime tokią gerą priemonę, tačiau negalime jos įgyvendinti. Europos Sąjungai naujo Solidarumo fondo reikia kaip niekad anksčiau.

Oldřich Vlasák (PPE-DE). – (CS) Pone pirmininke, komisare, ponios ir ponai, kaip Regionų komiteto narys, turėjau progą savo akimis matyti audros nuniokotus Slovakijos Aukštųjų Tatrų miškus, gaisrus Portugalijoje ir potvynius Čekijos Respublikoje. Kalbėdamasis su vietos gyventojais aiškiai supratau, kad Europos lėšų naudojimas žalai atitaisyti ir atkurti Tatrų nacionalinį parką laikomas konkrečia Europos solidarumo apraiška. Solidarumo fondas esant tam tikrai kritinei padėčiai galėtų padėti atskiroms valstybėms ir labai paskatinti priklausymo Europai įsisąmoninimą. Deja, šio fondo administravimas nėra labai veiksmingas, todėl paramos sulaukiama po daugelio mėnesių. Todėl Europos Parlamentas ilgą laiką mėgino pakeisti teisinę sistemą taip, kad, naudojant finansinius išteklius ir sudarant sąlygas teikti greitą ir veiksmingą paramą, būtų galima per trumpesnę laiką įvertinti aktualius poreikius.

Atsižvelgiant į pasaulio klimato kaitą, galima tikėtis, kad katastrofos, sukeliančios potvynius, sausras, audras ir gaisrus, mūsų senajame žemyne taps dažnesnės. Naujų grėsmių kelia teroristų išpuoliai ir pandemijos. Praktika rodo, kad atskiros šalys stengiasi bendradarbiauti dvišalės partnerystės pagrindais ir rengia bendras pratybas bei skubios pagalbos organizacijų susitikimus. Taigi jos netiesiogiai palaiko kai kurias civilinės saugos idėjas, kurias 2006 m. išdėstė Michel Barnier. Deja, ši diskusija dar bus pratęsta.

Ponios ir ponai, greitas reagavimas, veiksmingesnis Solidarumo fondo lėšų naudojimas ir tarptautinis bendradarbiavimas dėl katastrofų prevencijos ir kovos su jų pasekmėmis yra vieni svarbiausių klausimų, ypač turint omenyje artėjančius rinkimus į Parlamentą. Todėl visiškai suprantu pateiktus klausimus ir raginu Europos Komisiją bei Tarybą greitai išspręsti problemas.

Gábor Harangozó (PSE). – (HU) Labai dėkoju, pone pirmininke, komisare, ponios ir ponai, Europos Bendrija įsteigė Solidarumo fondą tam, kad būtų galima greitai, veiksmingai ir lanksčiai reaguoti į skaudžias nelaimes. Vis dėlto negalima sakyti, kad, kai reikia susitarti dėl požūrio, greitumas ir efektyvumas yra vienos iš Tarybos savybių.

Deja, didžiausios stichinės nelaimės nelaukia, kol Taryba pasieks susitarimą. Užuoat džiaugęsi teigiamais rezultatais, pasiektais nuo Solidarumo fondo įsteigimo, turime gerinti teisinę bazę, kad galėtume greičiau ir veiksmingiau teikti paramą tiems, kam jos reikia. Mūsų laukia dideli sunkumai, dėl to aš negaliu suprasti, kodėl Taryba metai iš metų nesugeba priimti sprendimo. Sunkiau pasiekti mūsų piliečių supratimą, nei jį sugriauti.

Negalima leisti toliau delsti, reikia siekti diskusijos, kurios išvados leistų kiek galima greičiau pasiekti susitarimą, kad galėtume kovoti su dažnėjančių stichinių nelaimių sukeliamomis problemomis. Dėkoju už dėmesį.

Rumiana Jeleva (PPE-DE). – (BG) Pastaraisiais metais susidūrėme su didėjančiu nelaimių tiek stichinių, tiek žmogaus sukeltų skaičiumi. Dėl šių nelaimių ne tik buvo finansinių nuostolių, bet, deja, buvo prarasta ir žmonių gyvybių. Per kelerius pastaruosius metus mes Bulgarijoje kovojome su potvyniais, sausromis ir miškų gaisrais. Šį savaitgalį Bulgariją ištiko žemės drebėjimas, kuris, laimei, nebuvo stiprus. Nors tai menkai guodžia, tačiau akivaizdu, kad veiksmingas Europos solidarumo fondas yra reikalingas.

Norėčiau pažymėti, kad Bulgarija yra ne vienintelė šalis, kenčianti nuo stichinių nelaimių. Pavyzdžiui, kaimynė Graikija nuo 2007 m. kovoja su viską niokojančiais miškų gaisrais. Tai reiškia, kad reikia įdėti daugiau pastangų, sprendžiant dėl šių nelaimių pasekmių. Akivaizdu, kad reikia keisti reglamentus ir suteikti daugiau lanksčių priemonių. Kaip R. Berend teisingai pasakė 2006 m. pranešimo išvadoje, reikia pagreitinoti pagalbos teikimą ir sumažinti biurokratinės sąnaudas. Privalome užtikrinti, kad pagalba pasiektų piliečius tada, kai

jos reikia, o ne po keleto dienų ar savaitių. Todėl palaikau sąlygų, kurias reikia įvykdyti, norint gauti paramą, mažinimą ir naujų greitų mokėjimų įdiegimą, nes taip būtų išreiškiamas solidarumas. Tai, kad persvarstytas pasiūlymas apima ir pramonines nelaimės, yra dar vienas labai svarbus aspektas. Pavyzdžiui, jeigu Bulgarijoje sprogtų naftos vamzdis ar įvyktų laivo avarija, būtų galima kreiptis pagalbos į Solidarumo fondą.

Galiausiai norėčiau išsakyti mintį dėl finansavimo. Mes galėtume ilgalaikėje perspektyvoje numatyti tokias finansines priemones, kaip Solidarumo fondas, kurioms būtų naudojamos lėšos, prarandamos pagal „N+2“ ir „N+3“ taisykles. Tačiau šiuo metu dėmesį reikia sutelkti į realias pataisas, todėl aš raginu Komisiją ir ypač Tarybą pritarti iš dalies pakeistam Europos solidarumo fondo reglamentui.

Emmanouil Angelakas (PPE-DE). - (EL) Pone pirmininke, komisare, Solidarumo fondas yra svarbi priemonė įgyvendinant socialinę politiką valstybėse narėse, nukentėjusiose nuo stichinių nelaimių. Tai praktinė solidarumo su Europos piliečiais, nukentėjusiais nuo nelaimių, išraiška. Tokiomis procedūromis mes palaikome Europos Sąjungos aktyvios pramos savo piliečiams principą.

Svarbus fondo indėlis sprendžiant didelės stichinės nelaimės sukeltas problemas buvo įneštas dėl potvynio Centrinėje Europoje, žemės drebėjimo Italijoje, gaisrų Portugalijoje ir mano šalyje, Graikijoje (2007 m.). Tai rodo, kad didelė dalis valstybių narių pasinaudojo fondo lėšomis. Pagal dabartinį reglamentą ir turimus išteklius, Europos Sąjunga negali padėti, jeigu nelaimė kilo ne vien tik dėl gamtos jėgų, pavyzdžiui, pramonės taršos, pandemijos Europoje, sausrų ir panašių atvejų.

Pasiūlyta reglamento reforma leidžia įtraukti daugiau reikalavimų, pagreitinti procedūras, įdiegti mokėjimo avansu naujoves ir imtis praktinių teigiamų priemonių. Dėl tos priežasties ir dėl to, kad Europos Parlamentas priėmė Komisijos pasiūlymą, nėra priežasčių, dėl kurių galėtų būti delsti ratifikuoti reglamentą.

Komisare, mane nuramino tai, kad jūs šiandien aiškiai palaikote mūsų požiūrį ir poziciją. Vėlavimas neatitinka solidarumo dvasios, kuri turėtų būti svarbiausia. Taryba prisiima didelę dalį atsakomybės ir mes tikimės, kad, nors šiandien čia Taryba nedalyvauja, ji atsilieps į Europos Parlamento raginimą nedelsiant priimti pasiūlymą.

Maria Petre (PPE-DE). - (RO) Pone pirmininke, komisare, kolegos parlamentariai, visų pirma norėčiau pasakyti, kad džiaugiuosi, jog pagaliau diskutuojame šiuo klausimu. Tikiuosi, kad šiandienos diskusija duos rezultatų, ką mums pažadėjo Komisija. Visi puikiai žinome, kad dabartinė procedūra, kurią reikia atlikti, norint gauti lėšų iš Solidarumo fondo, užtrunka ilgai. Todėl siūlau iš dalies keisti Sąjungos biudžeto politiką.

Pavyzdžiui, Rumunija norėjo gauti Solidarumo fondo paramą dėl potvynių 2005 m. pavasarį ir vasarą, tačiau pinigų sulaukė tik kitais metais. Reglamente nurodyta, kad paraišą pateikti reikia ne vėliau kaip per dešimt savaitių nuo stichinės nelaimės, kartu nurodant patirtos žalos dydį, kad būtų galima nustatyti stichinės nelaimės rūšį. Gana sunku įvykdyti šiuos reikalavimus, kai žala patiriama dėl potvynių. Kad būtų galima tinkamai įvertinti nuostolius, reikia palaukti, kol visiškai nuseks vanduo. Tai jokių būdu nepriklauso nuo nacionalinių valdžios institucijų. Komisija pradeda kitą procedūrą: tikrina, ar atvejais atitinka sąlygas, visų pirma priskiriamas didelėms stichinėms nelaimėms. Tai užtrunka, nes be to prisiereikia papildomos informacijos ir paaiškinimų. Galiausiai, kai patvirtinamas iš dalies pakeistas biudžetas, Komisija rengia ir priima sprendimus dėl išmokų. Pagaliau skiriamos lėšos, kurias reikia sunaudoti ne vėliau kaip per metus. Praktikoje tai reiškia, kad kompensuojamos išlaidos, kurias išmoką gaunanti šalis turėjo dėl stichinės nelaimės padarytų nuostolių. Atsižvelgiant į šias sąlygas kyla klausimas, ar tai tikrai skubi pagalba.

Baigdama norėčiau pasakyti, kad, jeigu Komisijos pasiūlymas dėl reglamento pataisos, prieš tai pasitarus su patarėjų finansų klausimais darbo grupe, bet nepasikonsultavus su struktūrinių veiksmų grupe, bus atmestas, galėtume daryti išvadą, kad, politiniais terminais kalbant, finansų ministrai nesusitarė. Ši išvada sukurtų mums galybę problemų, ypač dabartiniu sunkmečiu, kai valstybių narių lygmeniu egzistuoja ir taip daug rūpesčių.

Mairead McGuinness (PPE-DE). - Pone pirmininke, kai kurie geriausi klausimai keliama vėlai vakare – tai vienas tokių klausimų, nors diskusija primena „pokalbį su kurčiuoju“, kadangi Taryba šiandien nedalyvauja.

Europos svarbą galime apibūdinti dviem žodžiais: „subsidiarumas“ ir „solidarumas“. Subsidiarumas yra susijęs su pagalba valstybėms narėms ir jų teisėms, o solidarumas, mano nuomone, išreiškia Europos Sąjungos bendrumą ir rodo mūsų paramą vieni kitiems. Taigi kodėl šis fondas taip neveikia? Iš tiesų vienas iš jo keliamų pavojų ir nesėkmingo darbo priežasčių yra ta, kad mes skelbiame, jog šios lėšos prieinamos visiems, tačiau paskui jų neduodame, nes sistema bendruomenėms ir atskiriems asmenims yra per daug sudėtinga, gremėzdiška, o jos biurokratinis aparatas per daug iškeruoja, kad būtų galima su juo dirbti.

Manau, kad galiausiai esmė slypi biudžete ir piniguose. Praėjusią savaitę aš labai atidžiai klausiausi komisarės, atsakingos už finansinį programavimą ir biudžetą, pastabų apie daugybę dalykų – nuo bendros žemės ūkio politikos iki kitų klausimų – tačiau svarbiausia, kad komisarė ragino biudžetą padaryti lankstesnį, kad jis galėtų greičiau reaguoti į pasaulio įvykius nei pati Europos Sąjunga.

Apgailestauju, kad komisarė nekalbėjo apie poreikį lanksčiau reaguoti į įvykius Europos Sąjungoje, tačiau juk apie tai kalbame čia. Esu kilusi iš šalies, kuri pasakė „ne“ Lisabonos sutarčiai, kurioje vis daugiau kalbama apie pastangas priartinti piliečius prie Europos Sąjungos, o geriausias būdas tai padaryti yra pamatyti Europą veiksmus, o ne spręsti iš žodžių. Bijau, kad apie Europos Sąjungos reikalus daug kalbėta, bet mažai kas padaryta ten, kur tokius veiksmus pastebėtų eiliniai žmonės.

Gera žinia yra ta, kad ryto laikraščių apžvalgoje buvo išsakyta mintis, esą Airijos visuomenė galbūt gali pakeisti savo nuomonę dėl Lisabonos sutarties. Nenorėčiau, kad iš Rūmų išeitumėte nusiminę.

Sérgio Marques (PPE-DE). – (PT) Pone pirmininke, komisare, ponios ir ponai, Gerardo Galeote'o žodžiu pateiktas klausimas Regioninės plėtros komiteto vardu yra labai pagrįstas ir aktualus. Reikėtų nustatyti, dėl kokių priežasčių Taryba sustabdė Solidarumo fondo reformą, atsižvelgiant į jos negebėjimą pasiekti susitarimo dėl bendros pozicijos, leidžiant pratęsti teisinį procesą.

Sunku atspėti galimas tokio Tarybos požiūrio priežastis, išskyrus galbūt šykščius finansinius motyvus. Ar Taryba nenori, kad į stichinę nelaimę būtų reaguojama greičiau? Ar Taryba nenori, kad greito atsako sulauktų dėl bet kurios kitos rūšies stichinės katastrofos, pavyzdžiui, didelės pramoninės nelaimės, terorizmo išpuolių ar visuomenės sveikatai kilusios grėsmės?

Gyvybiškai svarbu aiškiai atsakyti į šiuos klausimus, kaip ir sužinoti Europos Komisijos nuomonę apie šią padėtį – ar ji ketina imtis kokių nors veiksmų įstrigusiam teisiniui procesui spartinti?

Be to, šioje srityje būtina užtikrinti tokią vertybę kaip solidarumas. Piliečiai iš tiesų nesuprastų, jei to nebūtų padaryta.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). – (PL) Pone pirmininke, šis fondas yra vienas iš tų veiksmų, pagal kuriuos piliečiai vertina Europos Sąjungą. Pastaraisiais metais mes stebėjome didėjančių visa griauinančių gamtos stichijų skaičių. Kartas nuo karto išgirstame apie potvynius, sausras, gaisrus ir audras, praūžusius įvairiose valstybėse narėse. Tai ne vieninteliai rūpesčiai. Turime sudaryti galimybę gauti pagalbą tokiais atvejais, kaip chemikalų išsiliejimas, sprogimai, pramoniniai gaisrai ar atominių elektrinių avarijos.

Taip pat turime būti pasirengę susidurti su naujais sunkumais, pavyzdžiui, teroristų išpuoliais, ir tvarkytis su jų padariniais. Lygiai taip pat turime nepamiršti kritinės mūsų piliečių sveikatos būklės ar gyvūnų ligų. Šių grėsmių akivaizdoje išlaidos vaistams, vakcinoms ir įrangai tampa didele kliūtimi sprendžiant problemas. Fondas turi būti lankstus, kad galėtų adekvačiai ir visapusiškai reaguoti į padėtį. Pagalbos prašymo procedūra taip pat turi būti kiek galima labiau supaprastinta.

Mieczysław Edmund Janowski (UEN). – (PL) Pone pirmininke, šiandien komisarė D. Hübner pateko į labai sudėtingą padėtį. Ji turi atsakinėti Tarybos, kuriai šį vakar niekas neatstovauja, vardu. Kai 2002 m. pirmininkavo Danija, įvyko potvynis, tačiau buvo sugebėta suimti save į rankas ir per keletą savaičių parengti reikiamus dokumentus. Šiandien turėtume keturias pirmininkavusias valstybes kaltinti vangumu vykdant Solidarumo fondo reformą. Mums šis fondas reikalingas. Jo teikiama pagalba neturėtų būti tik solidarumo gestas, reikia, kad ši pagalba būtų greita ir veiksminga, o biurokratinės sąnaudos minimalios.

Manau, kad reikia išspręsti du klausimus. Pirmiausia reikia nutarti, kaip Solidarumo fondas turėtų būti tvarkomas ir kokiais atvejais reikia teikti pagalbą. Kitas klausimas, kaip ilgalaikiai prevencinei veiklai panaudoti lėšas iš kitų fondų, pavyzdžiui, Sanglaudos fondo. Tačiau tai atskira tema. Naudodamasis galimybe norėčiau komisarei užduoti klausimą. Vienu metu buvo diskutuojama dėl „greitos reagavimo priemonės“ nustatymo ir pasirengimo didelėms stichinėms nelaimėms (biudžetas turėtų būti būtų maždaug 200 mln. EUR). Aš nežinau, kas vyksta su tuo projektu, kuris taip pat susijęs su šiandien svarstomu klausimu.

Rolf Berend (PPE-DE). – (DE) Pone pirmininke, neįprasta gauti žodį pagal „prašau žodžio“ procedūrą, tačiau aš tik norėjau diskusijai baigiantis pakartoti, kad didžioji dalis šį vakar išsakytos kritikos buvo skirta visai ne Komisijai.

Komisija nuolat padėjo mums rengiant šios sutarties pataisas, o stengiantis jas įgyvendinti visada palaikė Parlamentą. Kalta Taryba ir mes norėjome klausimą išdėstyti taip, kad kritika būtų skirta jai. Tai, kad šiandien Tarybai neatstovauja nė vienas jos narys, rodo panieką Parlamentui ir mes nesitaikstysime su tokiu elgesiu.

Ponia D. Hübner, mes visiškai palaikysime jus visais klausimais, kuriuos spręsite su Taryba, stengiantis paspartinti įstrigusią fondo reformą.

Danuta Hübner, Komisijos narė. – Pone pirmininke, noriu pateikti tris paaiškinimus. Solidarumo fondas neteikia skubios pagalbos. Jo tikslas yra kompensuoti ypatingas išlaidas, patirtas vykdant skubios pagalbos teikimo po stichinių nelaimių operacijas, kad šalis galėtų grįžti į įprastinį gyvenimo ritmą. Komisija siūlo, Parlamentas ir Taryba sprendžia.

Antra, reglamento pataisoje mes siūlėme išplėsti jo taikymo sritį, nuleisti sąlygų kartelę ir pakeisti procedūrą, pagal kurią leidžiami tik mokėjimai avansu.

Trečia, mano ir pirmininko J. M. Barroso susitikimų su pirmininkaujančia valstybe sąrašas labai ilgas. Iki šiol pirmininkavo septynios valstybės, todėl vien susitikimų ir laiškų sąrašas užima beveik du puslapius. Nė vienai iš septynių pirmininkavusių valstybių, nors kai kurios jų iš pradžių rodė teigiamą požiūrį, nepavyko taryboje pasiekti susitarimo dėl reglamento pataisos patvirtinimo. Aš atsisakiau atsiimti pasiūlymą iš Tarybos, vildamasi, kad, kai kitų metų pradžioje Komisija parengs ir patvirtins naują pranešimą, mes turėsime naują diskusiją šiuo klausimu ir galėsime tęsti pataisas. Galbūt ir dabar dėl šio fondo turime naujų minčių, platesnio užmojo pataisų. Taigi labai tikiuosi, kad jūs dalyvausite diskusijoje ir remsite Komisijos pasiūlymą.

Trumpai kalbant dėl kito klausimo, prevencijos, mes šių metų pabaigoje priimsime komunikatą „Naujo ir visapusio požiūrio į nelaimių prevenciją link“. Jau baigėme du tyrimus, taip pat baigėme tartis su konsultantais, o poveikio vertinimas šiuo metu rengiamas. Be to, vienas iš sanglaudos politikos (man atrodo, M. E. Janowski pasiūlė sanglaudos politiką įtraukti į prevencinius veiksmus) prioritetų yra prevenciniai veiksmai, ypač aplinkos apsaugos srityje.

Tai būtų viskas, pone pirmininke. Tikiuosi, kad toliau dirbsime drauge, siekdami pakeisti fondą taip, kad jis taptų svarbesnis, o į Europos piliečių poreikius būtų reaguojama atsakingiau.

Pirmininkas. – Diskusijos baigtos.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Margie Sudre (PPE-DE), raštu. – (FR) Daugiau nei prieš dvejus metus Parlamentas ir Komisija susitarė išplėsti Solidarumo fondo veiklos sritį, kad jo lėšos būtų skiriamos ne tik stichinių nelaimių, bet ir pramonės avarijų, teroristų išpuolių ir didelių visuomenės sveikatos krizių atveju.

Susitarta, kad ypatingas dėmesys turi būti skiriamas tolimiausiems regionams net ir tada, kai jie neatitinka visų kriterijų, siekiant, kad tokie regionai gautų paramą remiantis išlyga dėl nenumatytų įvykių.

Vis dėlto reforma dar neišgaliojo, kadangi Taryba nesugebėjo susitarti dėl sprendimo, o bendro požiūrio nustatymas ir toliau vėluoja.

Nepaisant to, kad šis fondas visai neseniai buvo įtrauktas į pagalbos teikimą regionui, nukentėjusiam nuo ciklono Gamedo, ir Martinikai, ir Gvadelupe, kurios tapo uragano Dino aukomis, kyla abejonų dėl kiekvieno pagalbos prašymo priėmimo teisėtumo, nes Taryba niekaip nepriima greito sprendimo dėl reformos.

Komisija taip pat turėtų persvarstyti savo pasiūlymus, kad sustiprintų Sąjungos piliečių civilinę saugą, ir nustatytų ekspertizės užjūrio šalių ir teritorijų geografinėms vietovėms, kurios siekia būti remiamos tuo atveju, jei būtų nuspręsta peržengti Europos ribas.

Atokiausi regionai abiem klausimais tikisi ambicingo ES atsako užtikrinant jų saugumą.

25. Vartotojų švietimas ir žinių gerinimas kreditų ir finansų srityse (trumpas pristatymas)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – I. M. Iotova pranešimas (A6-0393/2008) Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komiteto vardu dėl vartotojų apsaugos, švietimo ir žinių gerinimo kreditų ir finansų srityse (2007/2288(INI)).

Iliana Malinova Iotova, pranešėja. – (BG) Pranešimas dėl finansinio švietimo, dėl kurio bus balsuojama rytdienos plenariniame posėdyje, yra kaip niekada svarbus. Akivaizdu, kad finansų krizės, kurią dabar išgyvename, būtų buvę galima išvengti, jeigu vartotojai būtų informuoti apie įvairių rūšių kreditų keliamą riziką. Be abejo, galima teigti, kad jeigu anksčiau būtume daugiau dėmesio skyrę žmonių finansiniam švietimui, nebūtume patekę į šiandienos padėtį arba krizė bent jau būtų neigavusi tokių mastų. Ateities labai turime

užtikrinti, kad mūsų vaikai visoje Europoje turėtų galimybę išmokti tinkamai naudotis kreditinėmis kortelėmis ir paskolomis. Turime sutelkti dėmesį į studentų hipotekines paskolas, pensijų ir investicijų fondus. Šie finansiniai produktai stipriai paliečia vartotojų gyvenimą, todėl derėtų į juos atkreipti dėmesį. Reikia nepamiršti, kad vis daugiau jaunų žmonių įklimpsta į skolas net neįtardami, kokią įtaką tai turės jų gyvenimui.

Mes daug mėnesių atidžiai dirbome rengdami šį pranešimą. Kaip tik šios krizės išvakarėse inicijavome labai įdomią viešą diskusiją su Europos bei JAV bankais ir finansų įstaigomis. Jau tada šios problemos traukė dėmesį ir skambėjo pavojaus signalas. Kita vertus, susipažinome su šalių (JK, Prancūzija, Vokietija ir kt.), kuriose finansinis švietimas yra tradicija ir kurios toliau dirba jį gerindamos, patirtimi ir gerosiomis praktikomis, taip pat išklausėme tų šalių, kurios dar tik žengia pirmuosius žingsnius šioje srityje, nuomonės. Mane nudžiugino Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komiteto balsavimo dėl pranešimo ir, Komisijos sprendimu, dėl biudžeto, iš kurio būtų skiriama parama šioms projektams, rezultatai.

Mes taip pat gavome daug drąsinančių atsiliepimų iš pirmaujančių finansų įstaigų apie pirminį pranešimą. Manau, kad suradome visas frakcijas tenkinantį kompromisinį sprendimą, todėl tikiuosi, kad rytdienos balsavimas dėl pranešimo bus sėkmingas. Iš dabartinės finansų krizės išbrisis tik suvieniję jėgas, todėl, įgyvendindami šią bendrą iniciatyvą, turime veikti išvien. Laikas pradėti veikti ir užtikrinti, kad Europos vartotojai nusimanytų apie vartojamuosius ir kitus kreditus, taip užtikrinsime, kad panaši katastrofa nepasikartotų. Norint to pasiekti, nepaprastai svarbu, valstybės narės įgyvendintų nustatytas priemones ir glaudžiai bendradarbiautų. Galiausiai norėčiau širdingai padėkoti Europos Komisijos nariams už pagalbą rengiant pranešimą.

Danuta Hübner, Komisijos narė. – Pone pirmininke, šis pranešimas parengtas pačiu laiku. Jame pabrėžiama daug problemų, su kuriomis dabartinės finansų krizės metu susiduria Europos vartotojai. Todėl norėčiau labai padėkoti I. M. Iotovai už puikų darbą.

Komisija savo komunikate, kuris buvo priimtas praėjusių metų gruodžio mėn., pripažįsta finansinio švietimo svarbą, kad galėtų tinkamai veikti vidaus rinka. Vartotojams, be abejo, turi būti sudarytos sąlygos priimti atsakingus sprendimus dėl asmeninių finansų, tik taip jie galės nuskinti Europos Sąjungos apčiuopiamus finansinės integracijos vaisius.

Švietimas priklauso valstybių narių kompetencijai. Komisijos vaidmuo šioje srityje iš esmės yra pagalbinis, bet, nepaisant to, svarbus.

Nacionalinis lygmuo labiausiai tinka vartotojų švietimo programoms pateikti, šiuo atžvilgiu jis yra veiksmingiausias. Valstybės narės turi atlikti pagrindinį vaidmenį, pavyzdžiui, įgyvendindamos nacionalines finansinio švietimo strategijas, kurios remiasi viešojo ir privačiojo sektorių bendradarbiavimu.

Manome, kad Komisija turi veikti ES mastu kaip finansinio švietimo propaguotoja, pabrėždama jo naudą, koordinuodama veiksmus ir rodydama geriausias praktikas.

Šiuo atžvilgiu mes įgyvendinome keletą praktinių iniciatyvų ir subūrėme finansinio švietimo ekspertų grupę, kurios pirmasis susitikimas įvyko spalio mėn. Susitikime buvo diskutuojama apie finansinio švietimo nacionalines strategijas.

Mes taip pat skatinome internetinės mokomosios priemonės „Dolcetta“ tobulinimą. Ši mokytojams skirta priemonė turėtų palengvinti finansinių temų įtraukimą į dabartinius mokymo planus. Jau greitai paskelbsime Europos finansinio švietimo duomenų bazę, elektroninę programų, kurias pateikė įvairūs asmenys, biblioteką. Galiausiai Komisija reguliariai globos atrinktus renginius, taip skirdama daugiau dėmesio finansiniam švietimui.

Mes visiškai sutinkame su šio parlamentinio pranešimo esme ir dauguma pasiūlymų. Esminės svarbos klausimas yra vaikų ir jaunuolių švietimas ir Komisija norėtų pasakyti Parlamentui, kad, jos manymu, finansinis išprusimas turi būti įgyjamas mokykloje.

Mes esame pasirengę ir norime padėti valstybėms narėms tobulinant pagrindines švietimo programas asmeninių finansų srityje. Šis rūpestis susijęs su mintimi, kad Komisijai turi būti skirta užduotis tvarkyti ES informaciją ir žiniasklaidos kampanijas, susijusias su finansiniu švietimu. Tokios sąmoningumą ugdančios kampanijos turėtų būti pritaikytos ypatingiems auditorijos poreikiams. Jos veiksmingiausios tada, kai vykdomos nacionaliniu arba net vietos lygmeniu. Dar kartą pasakysiu, kad mes esame pasirengę padėti.

Baigdama norėčiau padėkoti Parlamentui už puikų darbą šioje srityje ir pasakyti, kad laukiau Parlamento ir Komisijos dialogo pratęsimo svarbiais vartotojų finansinio švietimo klausimais.

Pirmininkas. – Tuo šį klausimą užbaigsime.

Balsuojama bus rytoj vidurdienį, 12 val.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Dragoș Florin David (PPE-DE), raštu. – (RO) Įstatymo nežinojimas neatleidžia nuo atsakomybės. Panašiai ir finansinių mechanizmų neišmanymas neatleidžia nuo galimų nuostolių.

Finansų ir bankų įstaigos ir draudimo kompanijos visada privalėjo ir tebeprivalo teikti vartotojams finansinių priemonių „naudojimo instrukcijas“, kad jie galėtų priimti aiškius sprendimus. Todėl aš manau, kad Europos piliečių švietimo vyriausybėse ir nevyriausybėse įstaigose bankų, finansų ir draudimo klausimais informacijos reikalingumas yra geras sprendimas tiems, kurie to tikrai nori. Tačiau su šiais dalykais susiduriantiems piliečiams teikti tokią informaciją turi būti šios srities paslaugų teikėjų pareiga. Manau, kad ES Komisijos ir valstybių narių pareiga yra išpėti Europos piliečius ir juos informuoti apie žalingą tam tikrų produktų ar paslaugų pobūdį ir sureguliuoti Europos rinką taip, kad žalingi produktai ir paslaugos nepatektų į rinką.

Baigdamas norėčiau padėkoti pranešėjai I. M. Iotovai ir mūsų kolegoms iš Tarptautinės prekybos komiteto ir Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto už stropiai parengtą rezoliuciją.

Zita Pleštinská (PPE-DE), raštu. – (SK) Rizikingų hipotekinių paskolų krizė patvirtino, kad ES piliečių finansinio sąmoningumo lygmuo yra žemas. Vartotojai nepakankamai išmano apie bankroto ir įklimpimo į skolas riziką. Informacija apie finansų įstaigų siūlomus finansinius produktus, kuri dažniausiai teikiama skelbimuose, yra sunkiai suprantama ir dažnai painiai išdėstyta. Prieš pasirašant sutartis vartotojams nesuteikiama pakankamai informacijos.

Vartotojų informavimo apie finansus ir paskolas darbas turi būti pradedamas mokykloje, kurioje ateities vartotojai turėtų būtų supažindinami su bankų sektoriaus siūlomais produktais. Ypač reikėtų akcentuoti jaunimui, pensininkams ir pažeidžiamoms gyventojų grupėms skirtas programas.

Esu įsitikinusi, kad Komisija finansinio švietimo programoms, įgyvendinamoms ES lygmeniu, turėtų skirti atskirą biudžeto eilutę. Tai padėtų sutelkti visus susijusius organus: valstybę, nevyriausybines organizacijas, vartotojų organizacijas ir finansų institucijas.

Norėčiau ypač pabrėžti vartotojų organizacijų reikšmę Bendrijos ir valstybės vidaus lygmeniu, kadangi jos geriausiai žino ypatingus tikslinių grupių, esančių švietimo programų teritorijose, poreikius. Dauguma valstybių narių savo biudžete nenumato asignavimo sumų adekvačiai vartotojų apsaugos politikai finansuoti ir neskiria dėmesio ar finansinės paramos vartotojų organizacijų veiklai.

Tik nedidelei daliai vartotojų prieinamos asmeninio finansų patarėjo paslaugos, todėl esu įsitikinusi, kad vartotojai turėtų gauti nemokamas konsultacijas mokymo kursuose, organizuojamuose pagal ES švietimo programas, remiantis vartotojų organizacijų veikla.

Marian Zlotea (PPE-DE), raštu. – (RO) Norėčiau padėkoti I. M. Iotovai, kad savo pranešime nagrinėjo šį klausimą. Manau, kad finansinis švietimas yra labai svarbi tema. Šiuo metu Rumunijoje susiduriame su nemokių skolininkų, kurie paėmė ne vieną kreditą iš skirtingų bankų, problema. Jie ne tik buvo neteisingai konsultuojami dėl kredito reikšmės, bet taip pat negavo jokio tinkamo finansinio išsilavinimo, kuris leistų nuspręsti, kuri finansinė paslauga jiems tiktų labiausiai.

Reikia nemišyti finansinio švietimo ir vartotojams teikiamos informacijos. Finansinio švietimo programos turi būti kuriamos atsižvelgiant į įvairių visuomenės grupių amžių ir poreikius.

Tikiuosi, kad priemonė „Dolceta“ bus kiek galima greičiau išversta į rumunų ir bulgarų kalbas, kad visų valstybių narių piliečiai galėtų naudotis jos teikiama privalumais.

26. Vartotojų rinkų rezultatų suvestinė (trumpas pristatymas)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – Annos Hedh pranešimas (A6-0392/2008) Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komiteto vardu apie vartotojų rinkų rezultatų suvestinę (2008/2057(INI)).

Anna Hedh, pranešėja. – (SV) Pone pirmininke, vidaus rinka yra labai svarbi Europos bendradarbiavimo dalis, tačiau daugeliui vartotojų ji tėra miglota sąvoka. Nepaisant to, kiek reikšmės suteikiame vidaus rinkai,

jos taisyklėms ir nuostatomis, mus visus, kaip vartotojus, liečia vidaus rinkos veikimas. Visada palaikiau požiūrį, kad jeigu Europos vartotojai bus patenkinti ir pasitikintys, vidaus rinka taip pat veiks efektyviai ir klestės.

Kad sulauktume vartotojų pasitikėjimo, privalome vidaus rinką padaryti veiksmingesnę ir labiau atsižvelgiančią į piliečių lūkesčius ir problemas. Tai nebūtinai reiškia, kad reikia kurti naujus ES teisės aktus ir taisykles ar griežtinti jau turimus. Informacija, švietimas ir savireguliacija dažnai gali būti kur kas tinkamesnės ir veiksmingesnės priemonės. Nesvarbu, kaip spręsimė problemas, vis tiek visada turime siekti užtikrinti vartotojų teisių apsaugą, kad jų sprendimai būtų geri ir pagrįsti. Tai, savaime suprantama, teigiamai veikia pačią rinką. Todėl Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komitetas ir aš pritariame vartotojų rinkos rezultatų suvestinei, kurią Komisija pateikė komiteto prašymu. Manome, kad tai galėtų būti svarbi priemonė ateityje plėtojant vartotojų politiką.

Vidaus rinką, kuri siūlo platų prekių ir paslaugų spektrą, sudaro apie 500 mln. vartotojų. Savaime suprantama, neįmanoma kruopščiai ištirti visų rinkos aspektų. Todėl svarbu naudoti analitinius šaltinius ten, kur jų labiausiai reikia. Aš pritariu penkioms sritims, į kurias Komisija sutelkė dėmesį, t. y. skundai, kainų lygis, pasitenkinimas, perėjimas prie kitų produktų ar paslaugų ir sauga. Šie penki pagrindiniai rodikliai yra aktualūs ir tinkami, net jei vėliau prisireiktų juos toliau plėsti ir tobulinti, o gal ir įtraukti naujų kategorijų.

Norėčiau pabrėžti didėjančio pačių vartotojų ir plačiosios visuomenės sąmoningumo dėl rezultatų suvestinės naudingumo svarbos. Todėl svarbu ją pateikti lengvai suprantama kalba. Be to, rezultatų suvestinė turėtų būti pateikiama su tuo susijusiose interneto svetainėse.

Galiausiai norėčiau pasakyti, kad rezultatų suvestinės plėtojimas užtruks iš dalies dėl to, kad skirtingose valstybėse narėse vartotojų politikos ir apsaugos pažangos lygis taip pat skirtingas, taip pat todėl, kad visi esame skirtingi, priklausome skirtingoms kultūroms ir puoselėjame skirtingas tradicijas. Turime būti kantrūs ir duoti laiko tobulinant vartotojų rinkų rezultatų suvestinę.

Naudodamasi galimybe norėčiau padėkoti komisarei M. Kunevai ir jos sekretariatui, taip pat savo sekretariatui už nepaprastai konstruktyvų bendradarbiavimą.

Danuta Hübner, *Komisijos narė*. – Pone pirmininke, iniciatyva dėl rezultatų suvestinės buvo įgyvendinta mažiau nei prieš metus. Per tą laiką Komisija juto didelį Parlamento susidomėjimą ir paramą.

Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komitete daugybę kartų buvo diskutuojama dėl šios rezultatų suvestinės. Mes labai daug sužinojome iš šių diskusijų ir pateiktų pasiūlymų. Už tai visiems labai dėkoju, bet labiausiai – Annai Hedh už puikų pranešimą.

Norėčiau trumpai pakartoti, dėl ko vartotojų rinkų rezultatų suvestinė yra visiems mums svarbi. Kalbant apie vartotojus, mes turime priimti daugiau atsakomybės dėl jų lūkesčių ir labiau įsigilinti į jų kasdienio gyvenimo rūpesčius. Norint tai padaryti reikia pagrindo, kuris parodytų, kaip rinkos veikia ekonominių ir socialinių pasekmių vartotojams prasme, ir kaip rinkoje elgiasi vartotojai. Visiškai sutinku, kad pagrįstai politikai kurti reikalingi tikslūs duomenys.

Rezultatų suvestinėje pateikiama įrodymų, padedančių identifikuoti rinkas, dėl kurių vartotojų lūkesčiai nepateisina ir todėl jos reikalauja papildomo dėmesio. Suvestinė taip pat leidžia matyti mažmeninių rinkų integracijos pažangą ir padeda nustatyti valstybių narių vartotojų aplinkos kriterijus, ypač susijusius su vartojimą reglamentuojančiais teisės aktais, teisėsauga, teisių gynimu ir vartotojų išprusimu. Mes palaikome jūsų nuomonę dėl to, kokie rodikliai turi būti įtraukti į šią rezultatų suvestinę, ir manome, kad suderintos visą ES apimančios vartotojų skundų duomenų bazės įkūrimas būtų reikšmingas žingsnis į priekį. Tai leistų mums nustatyti vartotojų rinkų problemas ankstyvajame etape ir prireikus imtis tinkamų veiksmų.

Komisija įsitikinusi, kad į rezultatų suvestinę svarbu įtraukti kainų duomenis, nes kainos yra vienas iš didžiausių nerimą vartotojams keliančių dalykų. Dabartinė politinė ir ekonominė aplinka dar labiau didina gerų kainų duomenų poreikį. Turime pasiųsti aiškų signalą vartotojams, kad stebime kainų skirtumus visoje vidaus rinkoje. Komisija gali jus patikinti, kad puikiai supranta šio klausimo sudėtingumą ir, savaime suprantama, atsargiai interpretuos šiuos duomenis ir užtikrins, kad jie atsidurtų reikiamame kontekste. Kainos vidaus rinkoje gali skirtis dėl grynai ekonominių priežasčių, bet taip pat ir dėl blogo rinkos veikimo, todėl mūsų užduotis yra rasti būdą, kaip tai atskirti.

Mes palaikome Annos Hedh nuomonę dėl glaudaus bendradarbiavimo su valstybėmis narėmis. Šiais metais Komisija pradėjo dirbti kartu su nacionalinės politikos kūrėjais, statistikos biurais, teisėsaugos institucijomis ir vartotojų organizacijomis, kad detalčiau nustatytų rezultatų suvestinės rodiklius. Šį bendradarbiavimą

tęsimu ir kitais metais. Anna Hedh pabrėžė, kad rezultatų suvestinė turėtų būti lengviau prieinama platesnei visuomenei ir kad turėtų didinti vartotojų sąmoningumą. Komisija palaiko šį požiūrį ir imsis veiksmų šiems tikslams pasiekti. Susipažinti su rezultatais galima antrajame rezultatų suvestinės leidime.

Galiausiai apie tai, ką Komisija norėtų perimti iš Annos Hedh pranešimo (nors jei būtų laiko, galėčiau pacituoti daugiau punktų): tai reikalingumas turėti daugiau vartotojų išprusimo rodiklių (pvz., įgūdžių). Atsižvelgdama į Eurostato patikslintą Europos socialinės apžvalgos programą, Komisija planuoja pradėti vartotojų išprusimo modulį, kuris padėtų įvertinti vartotojų įgūdžius, informuotumą, savo teisių žinojimą ir gebėjimą jas apginti. Tai leistų mums pradėti rengti statistinį pranešimą apie Europos piliečių, kaip vartotojų, gebėjimus. Mes tai laikome pagrindine bandomojo projekto, kurį Parlamentas siūlo 2009 m., tema. Baigdamas norėčiau dar sykį padėkoti Annai Hedh už jos susidomėjimą ir paramą ne tik finansine prasme.

Pirmininkas. – Tuo šį klausimą baigsime.

Balsuojama bus rytoj vidurdienį, 12 val.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Slavi Binev (NI), raštu. – (BG) Palaikau Annos Hedh pranešimą dėl vartotojų rinkų rezultatų suvestinės ir užsibrėžto tikslo padaryti vidaus rinką jautresnę piliečių lūkesčiams ir rūpesčiams. Per pastaruosius 19 metų Bulgarijoje trunkantį vadinamąjį perėjimo prie demokratijos laikotarpį mes persisotinome įvairiausiais privatizavimo sprendimais, kuriuos teikė Bulgarijos valdžios institucijos. Nuostabą kelia atvejis, kad vagys iš energetikos įmonės „ČEZ Měření“ buvo įleisti į Bulgarijos vidaus rinką. Ponams iš ČEZ, kuriuos mes iš „ATAKA“ laikėme įžūliais banditais, Bulgarijoje buvo pareikšti kaltinimai. 32 darbuotojai buvo areštuoti už klientų, kuriuos kaltino vogus elektrą, šantažavimą. Tačiau Bulgarijos trišalei koalicijai, akivaizdžiai per daug užsiėmusiai korupcija, tai nepasirodė pakankama priežastis tuos nusikaltėlius išvyti iš šalies, kaip tai padarė Kanados ir Vengrijos vyriausybės, todėl ČEZ ir toliau šantažuoja ir apiplėšinėja Bulgarijos mokesčių mokėtojus, dangstydami tvarkingomis privatizavimo sutartimis.

Manau, kad, patvirtinę vartotojų rinkų rezultatų suvestinę, turėsime geresnių priemonių tų sektorių, kuriuos dėl trūkumų ir pažeidimų reikia ištirti, sąskaitoms tvarkyti, be to, tai padės nacionalinėms vartotojų apsaugos institucijoms įsitraukti į socialinių paslaugų kokybės užtikrinimo veiklą ir atkurti vartotojų pasitikėjimą vidaus rinka.

Zita Pleštinská (PPE-DE), raštu. – (SK) Europos Parlamento Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komiteto prioritetas yra Europos vartotojų padėties vidaus rinkoje gerinimas. Komisija ir valstybės narės nuolat raginamos tirti vartotojų nuomonę apie vidaus rinką ir ypač jų poreikius. Pagrindinė efektyvios ir tinkamai veikiančios vidaus rinkos prielaida yra vartotojų pasitikėjimas.

Komitetas, pripažindamas vertinimo lentelės, nuo 1997 m. naudojamos vidaus rinkai vertinti, teikiamus privalumus, paragino Komisiją pateikti pasiūlymą dėl vartotojų rinkų vertinimo lentelės, kuri padėtų įvertinti vidaus rinką vartotojų požiūriu.

Skundai, kainų lygis, pasitenkinimas, perėjimas prie kitų produktų ar paslaugų ir sauga yra penki šioje lentelėje naudojami rodikliai. Kadangi tai yra pirmoji vartotojų rinkų vertinimo lentelė, komitetas supranta, kad kai kurie iš šių rodiklių ateityje turės būti pakeisti naujais. Ypač daug abejonių kelia kainų lygio rodiklis.

Sutinku su pranešėjos Annos Hedh nuomone, kad lentelė turėtų būti reklamuojama žiniasklaidoje ir įdėta į susijusias interneto svetaines. Aš siūlyčiau, kad Komisija teiktų finansinę paramą visuomenės sąmoningumo skatinimo kampanijoms, kurias vykdytų vartotojų organizacijos. Kadangi šios organizacijos turi patirties vartotojų politikos srityje, jos žinos, kaip rasti geriausią būdą platinti lentelę vartotojams.

Aš esu įsitikinusi, kad lentelė turėtų sudominti vartotojus, jeigu norime, kad ji ateityje taptų svarbia vartotojų politikos plėtojimo priemone.

27. Elektros energijos tausios gamybos iš iškastinio kuro parodomųjų projektų rėmimas (trumpas pristatymas)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – Christiano Ehlerio pranešimas (A6-0418/2008) Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto vardu dėl elektros energijos tausios gamybos iš iškastinio kuro parodomųjų projektų rėmimo (2008/2140(INI)).

Christian Ehler, *pranešėjas*. – (DE) Pone pirmininke, ponios ir ponai, kaip Brandenburgo gyventojas, savaimė suprantama, norėčiau ypač padėkoti D. Hübner. Taip pat norėčiau trumpai apžvelgti Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto pranešimą dėl Komisijos komunikato dėl CO₂ surinkimo ir saugojimo (CCS) technologijų demonstravimo įrenginių. Ketinant spręsti energetikos ir klimato kaitos uždavinius, kuriuos yra nustatę Europos Sąjunga, kad pagrindiniai veiksniai turi būti išmetamo CO₂ kiekio mažinimas, svarbią reikšmę teikiant angliai, kaip iškastiniam kurui. Kita vertus, Europa šiuo metu susidūrė su dilema. Aplinkos apsaugos ir energetikos politikoje numatyti trys tikslai: pirma, užtikrinti aplinkos apsaugą, antra, tiekimo saugumą, trečia, kainų stabilumą, kuris eina išvien su tiekimo saugumu ir yra ypač svarbus ekonomikos sunkmečiu, pavyzdžiui, dabar.

Akivaizdu, kad akmens anglis yra vienintelis Europos iškastinis kuras, iškastinio kuro energijos šaltinis, taigi strategiškai svarbus minėtiems trims tikslams pasiekti. Tačiau be CCS technologijų, kitaip tariant švarių akmens anglies technologijų, šis kuras neturi ateities. Todėl didžioji dalis komiteto palaiko Komisijos pasiūlymą remti skubiai reikalingus parodomuosius projektus. Komisija pateikė pasiūlymą labai opiu klausimu. Mes turime (su tuo sutinka didžioji dalis komiteto narių) kiek galima greičiau numatyti, kaip bus skatinamas CCS technologijų naudojimas pramonėje. Vis dėlto didžioji dalis Parlamento mano (mes tai pasakėme pakankamai aiškiai), kad švarių akmens anglies technologijų finansinė parama yra būtina reikalinga, norint pasiekti užsibrėžtus Europos energetikos ir klimato kaitos srities tikslus.

Todėl Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komitetas siūlo Septintosios mokslinių tyrimų ir plėtros programos bei iš apyvartinių taršos leidimų gautomis lėšomis remti bent 12 parodomųjų įrenginių. Šiuose įrenginiuose skirtingos technologijos turi būti derinamos su įvairiomis surinkimo ir saugojimo galimybėmis. Įrenginiai turi būti paskirstyti kiek galima didesnėje Europos teritorijoje.

Mes atsargiai vertindami, bet optimistiškai nusiteikę laukiame pirmųjų Komisijos ženklų dėl poslinkio šiuo metu vykstančiose trišalėse derybose dėl CCS ir ETS direktyvos. Taip pat atsargiai, bet optimistiškai mes manome, kad trišalėse derybose turi pavykti ne tik nustatyti būsimos CCS technologijas reglamentuosiančios teisinės bazės sąlygas, bet taip pat padėti gyvybiškai svarbių pirmųjų bandomųjų įrenginių finansavimo pagrindus.

Danuta Hübner, *Komisijos narė*. – Pone pirmininke, labai dėkoju C. E. Ehlerui už pranešimą apie Komisijos komunikatą dėl elektros energijos tausios gamybos iš iškastinio kuro parodomųjų projektų rėmimo. Mes vertiname bendrą pranešimo indėlį remiant mūsų politikos tikslus ir atskleidžiant svarbų CCS technologijų vaidmenį kovoje su pasaulio klimato kaita.

Pranešime taip pat aiškiai atskleistas poreikis skubiai parengti 12 didelės apimties parodomųjų projektų, kad iki 2020 m. CCS technologijos taptų komerciškai perspektyvios. Mūsų komunikatas yra užbaigto ir išsamaus klimato ir energetikos priemonių paketo dalis. Šiam paketui taip pat priklauso CCS direktyva, kuria sukurama CCS technologijų taikymo Europoje teisinė sistema, prekybos išmetamais teršalais sistema, kuri sudaro CCS technologijų ekonominį ir komercinį pagrindą, ir Komisijos pasiūlymas, kad 20 proc. aukcionų pelno valstybės narės turi skirti investicijoms į mažai anglies dvideginio į aplinką išskiriančias technologijas. Nepriklausomai nuo to, koks bus galutinis sprendimas, aukcionų pelnas bus vienas iš nuolatinių CCS parodomųjų projektų finansavimo lėšų šaltinių.

Galiausiai mūsų komunikate siūloma 2009 m. pradžioje sukurti Europos koordinavimo struktūrą, kuri, skatindama keitimąsi žiniomis, bendrą komunikacijos veiklą ir kitokią bendrą veiklą, remtų CCS parodomuosius projektus.

Vertinu jūsų pritarimą apskritai visam klimato ir energetikos priemonių paketui, ypač komunikatui. Vis dėlto pranešime taip pat teigiama, kad Komisijos pastangų gali nepakakti Tarybos iškeltam tikslui pasiekti, stengiantis turėti iki dvylikos parodomųjų projektų. Suprantu jūsų susirūpinimą.

Siekiant spręsti finansavimo klausimą, Aplinkos komitetas priėmė ETS pasiūlymo pataisą, kuria pasiūlyta CCS parodomųjų projektų finansavimui panaudoti 500 mln. EUR išmokų iš naujai priimamų narių rezervo.

Komisija pasiūlymo dėl politikos dokumentą nusiuntė Parlamentui, kad šis padėtų pasiekti susitarimą Taryboje ir užtikrinti pakankamą mažus anglies dvideginio kiekius į aplinką išskiriančių technologijų finansavimą.

Pranešime keliama dar du klausimai, su kuriais Komisija šiuo metu negali visiškai sutikti. Visų pirma pranešime Komisija raginama parengti išsamų kiekvieno parodomąjo įrenginio išlaidų bei viešojo ir privačiojo kapitalo dalies vertinimą. Norėčiau pasakyti, kad parodomieji projektai bus aiškūs tik po viešo konkurso, kuris bus

rengiamas ir Europos, ir atskirų valstybių narių lygmeniu, rezultatų paskelbimo. Išlaidų vertinimas šiuo metu rengiamas, tačiau tai bus grubūs skaičiavimai, kadangi kiekvienas projektas bus unikalus.

Antra, pranešime siūloma CCS technologijoms remti panaudoti rizikos pasidalijimo finansinių priemonių išteklius. Jeigu šios lėšos būtų visiškai panaudotos, kaip žinote, dėl bet kokių pakeitimų tektų taisyti Septintąją pagrindų programą.

Baigdama norėčiau padėkoti jums už puikų darbą rengiant pranešimą ir tikiuosi, kad Parlamentas balsuodamas atsižvelgs į jame išdėstytas bendras gaires ir tikslus.

Pirmininkas. – Tuo šį klausimą baigsime.

Balsuojama bus rytoj vidurdienį, 12 val.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Adam Gierek (PSE), raštu. – (PL) Pone pirmininke, komisare, vienas iš Europos Sąjungos tikslų yra ambicingas klimato apsaugos planas, užsibrėžtas iki 2020 m., žinomas kaip „tikslas 3 x 20“. Jo įgyvendinimo priemonės apima aukcionų įtraukimą į prekybos išmetamais teršalais ir CCS technologijų sistemą po 2015 m. Vis dėlto 500 g CO₂/kWh ribinė vertė, kuri bus nustatyta po 2015 m., yra techniškai nepasiekiamą net ir akmens anglimi kūrenamoms elektrinėms. Todėl turėtų būti skelbiamas tam tikras moratoriumas dėl akmens anglimi kūrenamų elektrinių, kuris keltų pavojų energetiniam saugumui.

CCS technologijos taip pat turėtų būti naudojamos pramonės srityse, kuriose, pavyzdžiui, lydant ketų, išmetami dideli CO₂ kiekiai. Dėl tos priežasties labiausiai nuo akmens anglies priklausomos valstybės narės turėtų jau dabar pradėti statyti parodomuosius įrenginius, kad įgytų reikiamos patirties. Tai pareikalaus skubios finansinės paramos, kadangi bet kokie fondai, po 2013 m. sukaupti iš prekybos taršos leidimais lėšų, bus pavėluoti. Pavyzdžiui, Lenkijoje mes turėtume dabar pastatyti 2–3 tokius įrenginius, kuriuose naudojamos skirtingos CCS technologijos. Aš turėjau omenyje kietąją akmens anglimi arba lignitu kūrenamas elektrines, kuriose naudojami skirtingi CO₂ saugojimo porėtose geologinėse formacijose arba požeminiuose rezervuaruose metodai.

András Gyürk (PPE-DE), raštu. – (HU) Anglies dvideginio surinkimo ir saugojimo klausimas šiandien yra būtina diskusijų apie klimato kaitą dalis. Mes kalbame apie daug žadančią technologiją, tačiau ji dar turi nusipelnyti visuomenės pasitikėjimą. Utilizavimas ateityje galėtų tapti realiu kompromisu tarp neišvengiamo iškastinio kuro naudojimo ir klimato apsaugos tikslų.

Kadangi galima iš anksto numanyti, kad anglies dvideginio surinkimas pareikalaus didelių ilgalaikių investicijų, esminė Europos Sąjungos užduotis yra nustatyti nuoseklią ir pastovią teisinę bazę. Manau, kad klimato priemonių paketas, kurį iš dalies pakeitė Parlamentas, šiuo atžvilgiu reiškia, kad pasirinkta kryptis yra teisinga.

Pagirtina, kad susijusiam Parlamento pranešime, užuot suteikiant tiesioginę finansinę paramą, siūloma 10–12 eksperimentinių elektrinių nustatyti nemokamas išmetamų teršalų kvotas. Mano nuomone, elektrinėms būtina suteikti nemokamas kvotas, kurias nustatytų Europos Komisija, vadovaudamasi balanso regione principu. Sutinku su pranešėju, kad, siekiant skatinti naujų technologijų naudojimą, reikia nuolat (ir ES, ir valstybių narių lygmeniu) stiprinti naujų mokslinių tyrinėjimų ir plėtros išteklius.

ES parama negali pakeisti privačiojo sektoriaus pastangų. Jeigu anglies surinkimas ir saugojimas yra tikrai perspektyvus sprendimas, atsiras įmonių, pageidaujančių aktyviai investuoti. Be to, svarbu pastebėti, kad parama anglies surinkimui negali atitraukti lėšų nuo tausių energijos šaltinių. Aptariama technologija gali būti reali, tačiau jokių būdu nėra vienintelis sprendimas ribojant klimato kaitos poveikį.

28. Kito posėdžio darbotvarkė: žr. protokolą

29. Posėdžio pabaiga

(Posėdis baigtas 23.10 val.)